

University of Groningen

Demografische trends en de ontwikkeling van kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte

Venhorst, Viktor; van Wissen, Leonardus

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2007

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Venhorst, V., & van Wissen, L. (2007). *Demografische trends en de ontwikkeling van kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte: Een verkenning voor de noordelijke provincies. Deelrapport provincie Friesland*. Rijksuniversiteit Groningen. Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Demografische trends en de ontwikkeling van kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte

Een verkenning voor de noordelijke provincies

Deelrapport provincie Friesland

Viktor Venhorst
Leo van Wissen

16 april 2007

Deelrapport provincie Friesland

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1 Inleiding en voornaamste resultaten	2
2 Bevolkingsontwikkeling	7
2.1 De bevolkingsomvang	7
2.2 Natuurlijke groei	8
2.3 Migratie	9
2.4 Leeftijdsopbouw	11
2.5 Regionale ontwikkelingen	13
3 Ontwikkeling kwantitatieve woningbehoefte	16
3.1 Bevolkingsontwikkeling en kwantitatieve woningbehoefte	16
3.2 Leeftijd	17
3.3 Huishoudenprofielen	18
3.4 Regionaal overzicht	20
4 Bevolking en kwantitatieve woningbehoefte: ontwikkelingen in de regio's en kerngemeenten	22
4.1 Regio Eilanden	22
4.1.1 Bevolking	22
4.1.2 Kwantitatieve woningbehoefte	24
4.2 Stadsregio inclusief de kerngemeente Leeuwarden	27
4.2.1 Bevolking	27
4.2.2 Kwantitatieve woningbehoefte	30
4.3 Regio Noordoost	35
4.3.1 Bevolking	35
4.3.2 Kwantitatieve woningbehoefte	36
4.4 Regio Noordwest inclusief de kerngemeente Harlingen	39
4.4.1 Bevolking	39
4.4.2 Kwantitatieve woningbehoefte	42
4.5 A7 – Zone inclusief de kerngemeenten Heerenveen, Smallingerland en Sneek	46
4.5.1 Bevolking	46
4.5.2 Kwantitatieve woningbehoefte	50
4.6 Regio Zuidrand	59
4.6.1 Bevolking	59
4.6.2 Kwantitatieve woningbehoefte	61
4.7 Regio IJsselmeerkust	64
4.7.1 Bevolking	64
4.7.2 Kwantitatieve woningbehoefte	66
Bijlage 1: Huishoudenontwikkeling naar profiel, provincie Friesland totaal	69
Bijlage 2: Waarneming 2005	70

1 Inleiding en voornaamste resultaten

Dit rapport is onderdeel van het onderzoek *‘Demografische trends en de ontwikkeling van kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte: een verkenning voor de noordelijke provincies’* dat de Faculteit der Ruimtelijke Wetenschappen van de RUG heeft uitgevoerd in opdracht van AEDS (Friesland) en ODW (Groningen, Drenthe). Het onderzoek heeft geleid tot een hoofdrapport met daarin de belangrijkste bevindingen, alsmede een drietal deelrapporten waarin de resultaten voor drie provincies gedetailleerd worden gepresenteerd.

In dit deelrapport bespreken we de resultaten van een viertal prognoses voor de provincie Friesland. Naast de landelijke prognoses van PEARL (2006), PRIMOS (2005) en Derks et al (2006) betreft dit de IPB (Trend-)prognose, uit het jaar 2005, van de provincie Friesland zelf. Waar mogelijk zetten we de trends af tegen de waargenomen ontwikkeling in de afgelopen jaren.

Dit deelrapport is als volgt opgebouwd. In paragraaf 2 presenteren we de verwachte ontwikkelingen in de bevolkingsopbouw voor de provincie Friesland als geheel. In paragraaf 3 verleggen we onze aandacht naar de ontwikkeling van de kwantitatieve woningbehoefte. Vervolgens bespreken we in paragraaf 4 de resultaten voor de diverse regio's en kerngemeenten in de provincie. De toegepaste methodologie, alsmede een bespreking van de diverse prognosemodellen, inclusief de gemaakte veronderstellingen, is beschreven in het hoofdrapport.

We beginnen onze bespreking met een overzicht van de belangrijkste resultaten.

Kernpunten provincie Friesland

- Op Derks et al (2006) na gaan de landelijke prognoses, en de provinciale IPB Friesland (2005) uit van een consistente groei voor de Friese bevolking in de komende jaren. Bij Derks betreft het slechts perioden van krimp; zij komen voor het jaar 2020 uit op een bevolking van 641 duizend personen. PEARL zit hier ongeveer 9 duizend personen boven. PRIMOS en IPB Friesland gaan respectievelijk uit van 671 duizend en 676 duizend personen voor dit jaar.
- De natuurlijke groei vertoont een consistente daling in lijn met de trend die de afgelopen jaren is ingezet. Hier is grote mate van overeenstemming tussen de diverse prognoses, met uitzondering van Derks et al (2006) die voor zowel geboorte als sterfte aanzienlijk afwijkende inschattingen maken.
- Alle prognoses gaan uit van een positieve ontwikkeling in de migratie, waarbij PRIMOS en de IBP Friesland hoger uitkomen dan met name de prognose van PEARL, die een langdurig tekort blijft vertonen.
- Getalsmatig doen migratie en natuurlijke groei in de diverse prognoses niet voor elkaar onder, maar gegeven de opmerkelijke eensgezindheid met betrekking tot de natuurlijke groei bepalen verschillen op het gebied van migratie het beeld voor de bevolkingsgroei als geheel.
- Er zijn enkele beperkte verschillen in de verwachtingen met betrekking tot de leeftijdsopbouw. Derks et al (2006) verwachten een relatief groot aantal

Deelrapport provincie Friesland

ouderen, PEARL (2006) verwachten relatief veel personen in de leeftijd 0 – 14 jaar.

- De kwantitatieve woningbehoefte in de provincie Friesland zal zich naar verwachting vooralsnog positief ontwikkelen. PEARL verwacht een toename tot 2020 met ruim 7%; PRIMOS en IPB Friesland zitten hier boven met een verwachting tussen de 10 en 12%. De woningbehoefte onder de 64 – 75 jarigen zal toenemen met 47 tot 58%. Het aandeel 65 plussers in de woningbehoefte bedraagt naar verwachting 26 – 29% in het jaar 2020.

In onderstaande figuur is de indeling weergegeven, alsmede de kerngemeenten die nader beschouwd zullen worden.

Stadsregio	Noordoost	Noordwest
Boarnsterhim Leeuwarden Leeuwarderadeel Littenseradiel Menaldumadeel Tytsjerksteradiel	Achtkarspelen Dantumadeel Dongeradeel Kollumerland c.a.	Het Bildt Ferwerderadiel Franekeradeel Harlingen
Kerngemeente: Leeuwarden		Kerngemeente: Harlingen
A7-Zone	IJsselmeerkust	Zuidrand
Heerenveen Opsterland Skarsterlân Smallingerland Sneek Wymbritseradiel	Bolsward Gaasterlân-Sleat Nijefurd Wûnseradiel	Lemsterland Ooststellingwerf Weststellingwerf
Kerngemeenten: Heerenveen Sneek Smallingerland (Drachten)		
<hr/>		
Eilanden		
Ameland Schiermonnikoog Terschelling Vlieland		

Provincie Friesland: regio indeling, kerngemeenten

Kernpunten Eilanden

- Er is verschil van mening met betrekking tot de loop van bevolking: PEARL (2006) voorspelt groei, PRIMOS (2005) en IPB Friesland (2005) verwachten krimp. PEARL (2006) verwacht een opvallend positief verloop van de natuurlijke groei. Voor de meeste prognoses bepaalt de trend in de binnenlandse migratie het verloop van de bevolkingsgroei als geheel. IPB Friesland en PRIMOS voorspellen een zeer hoog aandeel 65 – plussers. PEARL daarentegen verwacht meer personen in de leeftijd van 0 – 14 jaar.
- De woningbehoefte neemt naar verwachting toe met 6 – 8% tot 2020. De bescheiden aantallen woningen in deze regio brengen een grotere onzekerheid met zich mee, hetgeen blijkt uit de grote verschillen tussen de prognoses met betrekking tot de diverse huishoudencategorieën.

Deelrapport provincie Friesland

Kernpunten Stadsregio

- Een eensgezinde groeiverwachting, hoewel er verschil van inzicht bestaat over de drijvende krachten hierachter. PEARL gaat uit van een opvallend positief saldo binnenland, tegenover negatieve saldi bij PRIMOS en IPB Friesland. De laatstgenoemden zijn positiever over het buitenlands saldo. De bevolking van de Stadsregio kenmerkt zich door een buitengewoon hoog percentage 15 – 64 jarigen, vanwege het hoge aandeel dat Leeuwarden in deze regio heeft.
- De kwantitatieve woningbehoefte in de Stadsregio als geheel neemt naar verwachting toe met 11 – 13% tot 2020. De toename van de behoefte onder 65 – 74 jarigen ligt ietwat boven het provinciaal gemiddelde, op 62 – 72%. Het aandeel 65 – plussers blijft echter onder het gemiddelde voor Friesland als geheel, op 22 – 28%. De groep singles van 30 – 44 jaar doet het naar verwachting goed: alle prognoses gaan uit van een toename van de woningbehoefte voor deze groep met 5 – 15%. Dit is een effect van de aanwezigheid van de stad Leeuwarden in deze regio.
- Voor de gemeente Leeuwarden vinden we goeddeels dezelfde patronen als voor de Stadsregio als geheel. IPB Friesland valt iets lager uit, hetgeen impliceert dat deze prognose relatief optimistischer is ten aanzien van de rest van de Stadsregio, exclusief Leeuwarden. Voor de gemeente verwacht men over het algemeen een lage natuurlijke groei, en relatief veel migratie.
- De kwantitatieve woningbehoefte neemt voor de kerngemeente Leeuwarden toe met naar verwachting 10 – 20% tot 2020. De verwachte toename volgens PEARL en PRIMOS overtreft de verwachte behoefte uit de gemeentelijke Woningmarktmonitor 2005 – 2006; IPB Friesland zit nagenoeg op dat niveau. Er is aanzienlijk verschil van inzicht tussen de prognoses ten aanzien van de ontwikkelingen bij de diverse huishoudenprofielen. PRIMOS is optimistisch over de jongere huishoudens, PEARL en IPB Friesland verwachten een hogere behoefte bij de groepen van middelbare leeftijd.

Kernpunten Noordoost

- PEARL gaat uit van krimp, terwijl PRIMOS en IPB Friesland een stagnatie in de groei verwachten. De oorzaak ligt in de ietwat slechtere migratie saldi waar PEARL van uit gaat. Het gaat echter om zeer beperkte aantallen.
- Volgens PEARL zal de kwantitatieve woningbehoefte in deze regio tot 2020 toenemen met zo'n 3%, PRIMOS en IPB Friesland gaan uit van 6 – 8%. De woningbehoefte onder 65 – 74 jarigen neemt tot 2020 toe met 37 – 42%, hetgeen ietwat onder het provinciale gemiddelde is. Het aandeel 65 plussers zal in 2020 naar verwachting wel vergelijkbaar zijn met Friesland als geheel: 26 – 27%.

Kernpunten Noordwest

- PEARL gaat uit van lichte krimp; PRIMOS en IPB Friesland voorspellen groei. De oorzaak ligt in een fors negatief saldo binnenlandse migratie, en een saldo buitenland van nagenoeg nul voor de prognose van PEARL. PRIMOS en IPB Friesland gaan uit van een positiever ontwikkeling voor beide saldi.

Deelrapport provincie Friesland

PRIMOS verwacht een relatief hoog aandeel 0 – 14 jarigen. IPB Friesland verwacht een hoog aandeel 15 – 64 jarigen.

- Er is aanzienlijk verschil van inzicht over de verwachte toename van de kwantitatieve woningbehoefte tot 2020 in deze regio: PEARL gaat uit van 3%, PRIMOS komt met 11%, IPB Friesland met ruim 16%. PEARL en PRIMOS zijn het nog enigszins eens over de ontwikkeling voor de groep 15 – 44 jaar als geheel (afname van zo'n 15%) maar voor de diverse onderliggende huishoudenprofielen zijn er opnieuw grote verschillen van inzicht.
- De gemeente Harlingen geeft een soortgelijk beeld wat betreft de bevolkingsgroei. De natuurlijke groei in de gemeente is relatief laag. Dit wordt deels gecompenseerd door het migratiesaldo dat relatief goed uitvalt. PRIMOS en IPB Friesland verwachten een relatief hoog aandeel 65 – plussers.
- Het beeld voor de regio Noordwest als geheel gaat ook op voor de verwachtingen omtrent de kwantitatieve woningbehoefte voor de kerngemeente Harlingen: grote verschillen van inzicht. Zo verwacht PEARL een toename van de woningbehoefte voor de 64 – 75 jarigen van ruim 40%; PRIMOS en IPB Friesland komen met verwachtingen van meer dan 70%. Over het geheel genomen is IPB Friesland het meest optimistisch voor deze gemeente, met een verwachte toename van de kwantitatieve woningbehoefte van ruim 19%. PEARL komt niet verder dan 3% toename tot 2020.

Kernpunten A7 – Zone

- Aanzienlijk verschil van inzicht met betrekking tot de bevolkingsgroei: PEARL (2006) gaat uit van stagnatie; IPB Friesland en PRIMOS voorspellen groei. IPB Friesland is het meest optimistisch over de binnenlandse migratie, PRIMOS neemt een middenpositie in terwijl PEARL als enige uitgaat van een fors negatief saldo binnenland. Er is sprake van eensgezindheid met betrekking tot de overige componenten. PRIMOS voorspelt een relatief hoog aandeel 65 – plussers.
- Ook ten aanzien van de kwantitatieve woningbehoefte zijn er verschillen: de verwachte toename tot 2020 is 7 – 15%, waarbij IPB Friesland het meest optimistisch is. Met name bij de groep 15 – 44 jarigen maakt deze prognose het verschil ten opzichte van PEARL en PRIMOS. De ontwikkeling van de woningbehoefte onder de ouderen verloopt voor deze regio ruwweg volgens het provinciale beeld, met een verwacht aandeel in de woningbehoefte onder de 65 plussers in 2020 van 26 – 30%.
- Voor de gemeenten Heerenveen, Smallingerland en Sneek worden ruwweg dezelfde patronen gevonden in de bevolkingsontwikkeling als voor de regio als geheel. Ook is er sprake van aanzienlijke verschillen van inzicht met betrekking tot de te verwachten ontwikkeling van de kwantitatieve woningbehoefte.
- Heerenveen kenmerkt zich door relatief veel migratie volgens PEARL. Daarnaast is er consensus over een lage natuurlijke groei voor deze gemeente. Ook heeft Heerenveen een relatief groot aandeel ouderen. De kwantitatieve woningbehoefte neemt volgens PEARL toe met zo'n 5%, volgens IPB

Deelrapport provincie Friesland

Friesland met 21%. De laatstgenoemde prognose is met name positief over de groep 30 – 44 jaar, en de jonge gezinnen. Het woonplan ‘De Ambitie Plus’ uit 2006 is ruwweg in lijn met de verwachtingen van PEARL en PRIMOS.

- Smallerland doet het relatief goed wat betreft de buitenlandse migratie, volgens PRIMOS. De kwantitatieve woningbehoefte neemt toe met 8 – 17% tot 2020. Ook hier komt IPB Friesland het hoogst uit. Het woonplan ‘Nieuwe Stijl’ komt nog iets boven deze prognose uit.
- Sneek vertoont lage buitenlandse migratiesaldi, met name volgens PEARL. Daarnaast is er sprake van lage natuurlijke groei voor deze gemeente. Ook voor de gemeente Sneek is er verschil van inzicht over de te verwachten ontwikkeling in de kwantitatieve woningbehoefte: 4 – 17% groei tot 2020, waarbij IPB Friesland het hoogst uitkomt. Net als bij de overige kerngemeenten en de regio A7 als geheel, wordt het verschil gemaakt bij jongeren.

Kernpunten Zuidrand

- PEARL verwacht krimp, IPB Friesland en PRIMOS gaan uit van groei. De regio kenmerkt zich door een lage natuurlijke groei, die snel zal omslaan in krimp. PEARL gaat uit van een relatief slecht, en negatief saldo binnenland. IPB Friesland heeft een relatief goed saldo binnenlandse migratie, PRIMOS heeft een relatief goed saldo buitenland. Het aandeel 65 – plussers valt relatief hoog uit, ten opzichte van het provinciale beeld. Dit gaat met name bij PEARL ten koste van het aandeel 15 – 64 jarigen.
- De ontwikkeling in de kwantitatieve woningbehoefte stagneert volgens PEARL tot 2020, PRIMOS en IPB Friesland gaan uit van groei, tussen de 7 – 15%. Ook met betrekking tot de diverse huishoudenprofielen zijn er aanzienlijke meningsverschillen.

Kernpunten IJsselmeerkust

- Er is een eensgezinde groeiverwachting, zij het van bescheiden proporties. Er is echter wel onenigheid over de herkomst van de groei. PEARL is optimistisch over de natuurlijke groei, met een opmerkelijke positieve trend. PRIMOS gaat uit van een goed saldo binnenlandse migratie. De IPB Friesland prognose heeft een relatief goed saldo buitenland. PRIMOS en IPB Friesland gaan uit van een relatief sterkere vergrijzing; met name bij de IPB Friesland gaat dat ten koste van het aandeel 0 – 14 jarigen.
- De kwantitatieve woningbehoefte zal naar verwachting toenemen met zo’n 8 - 10% volgens de diverse prognoses. Deze eensgezindheid zet zich niet door naar de diverse huishoudenprofielen: aanzienlijke verschillen van inzicht, waarbij IPB Friesland in het algemeen op een oudere structuur uitkomt dan PEARL, met PRIMOS in een middenpositie.

Deelrapport provincie Friesland

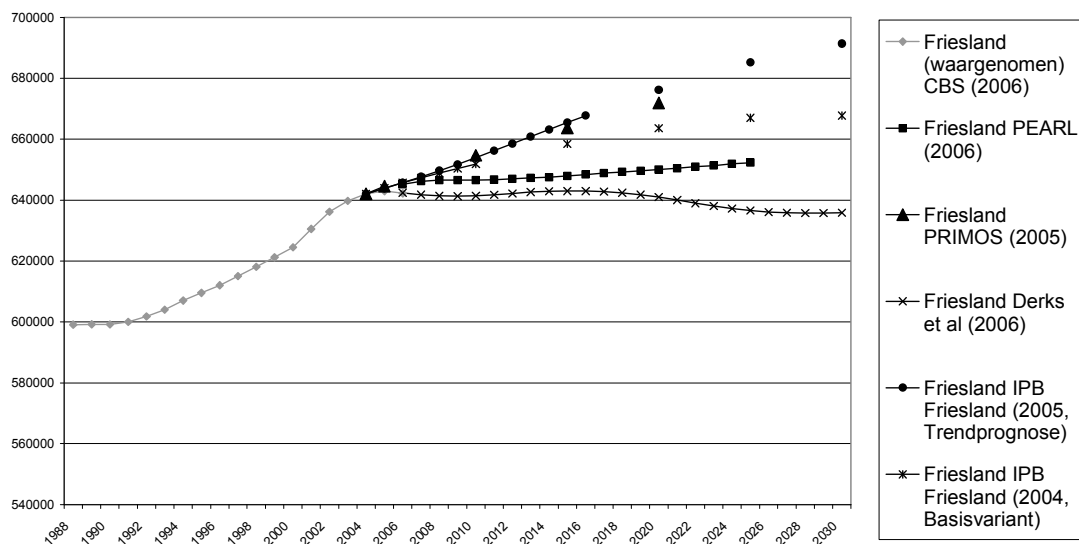
2 Bevolkingsontwikkeling

In deze paragraaf presenteren we de resultaten uit een viertal prognoses voor de provincie Friesland. Dit zijn de landelijke prognoses van PEARL (2006), PRIMOS (2005) en Derks et al (2006). Daarnaast gebruiken we de IPB Trendprognose van de provincie Friesland uit 2005. Achtereenvolgens bespreken we de ontwikkelingen in de totale bevolkingsomvang en de componenten van groei. Daarnaast beschouwen we de leeftijdsopbouw en de te verwachten regionale ontwikkelingen.

2.1 De bevolkingsomvang

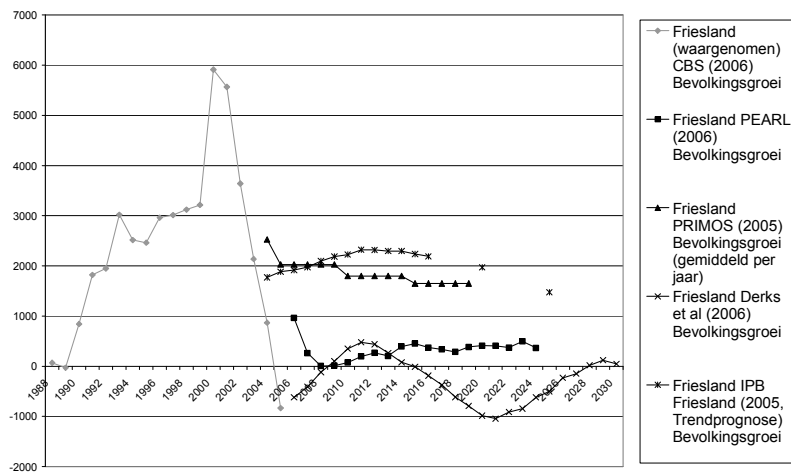
In onderstaande figuur geven we zowel de waargenomen als de verwachte ontwikkeling voor de Friese bevolking. Het algemene beeld varieert tussen (vrij abrupte) afvlakking naar een groei van nagenoeg 0, tot continuering van de trend die voor de afgelopen jaren te zien is geweest. De trendbreuk is volgens PEARL (2006) en Derks et al (2006) op dit moment gaande of zal komende periode plaatshebben. PRIMOS (2005) en IPB Friesland (2005) zijn ietwat optimistischer. De totale omvang van de bevolking zal volgens de hier besproken prognoses tussen de 641 duizend en 676 duizend personen uitkomen, in het jaar 2020.

Voor de volledigheid geven we in deze grafiek ook het bevolkingsverloop volgens de zogenaamde 'Basisvariant' (IPB Friesland 2004). Te zien is dat de Trendprognose, zoals gebruikt in dit rapport, al een bijstelling naar beneden inhoudt ten opzichte van deze basisvariant.

Provincie Friesland: inwoners totaal, waargenomen en prognose, in aantallen personen.

Deelrapport provincie Friesland

Provincie Friesland: jaarlijkse bevolkingsgroei, waargenomen en prognose, in aantallen personen.

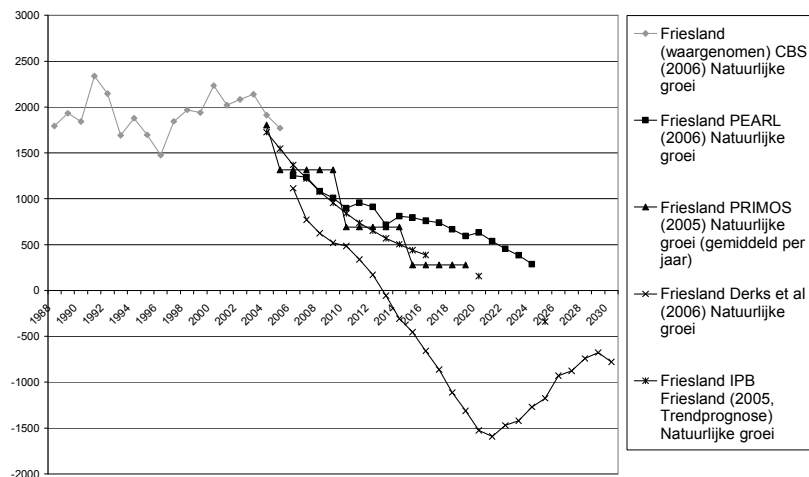
In bovenstaande figuur geven we de trends in de jaar – op – jaar bevolkingsgroei weer. In dit gedetailleerde beeld is de recente opvallende daling van de bevolkingsgroei te zien. Voor 2006 komt Friesland waarschijnlijk uit op een lichte krimp. Diverse prognoses gaan evenwel uit van een positiever groeipad voor de middellange termijn, voor wat betreft de gemiddelde bevolkingsaanwas, alsmede de trend daarin.

Vooralsnog voorspellen alleen Derks et al (2006) krimp met betrekking tot de Friese bevolking: een kortstondige krimp de komende periode, en een uitgebreidere krimp na 2020. Derks et al (2006) beginnen het groeipad als enige met een bevolkingskrimp in de komende periode. PEARL (2006) nadert de nullijn enige jaren later, waarna zich een positieve trend inzet voor de provincie. Zowel PRIMOS (2005) als IPB Friesland (2005) bevinden zich op een wat hoger groeipad, maar met een op termijn licht negatiever trend.

2.2 Natuurlijke groei

In onderstaande figuur is het verwachte verloop van de natuurlijke groei weergegeven voor de provincie Friesland. Er bestaat een grote eensgezindheid met betrekking tot het verloop van de natuurlijke groei. Alle prognoses geven een duidelijke, negatieve trend voor de natuurlijke groei voor de provincie Friesland, waarbij opvalt dat Derks et al (2006) aanzienlijk lager uitkomen, en reeds krimp voorspellen vanaf het jaar 2013. Men voorspelt wel een opvallend herstel na 2020. Het aantal geboorten daalt bij Derks sterker dan bij de overige prognoses, tot het jaar 2020, waarna de trend zich stabiliseert. Het aantal sterfgevallen neemt daarentegen sterk toe, ook tot ongeveer 2020, waarna een herstel inzet dat tevens te zien is in de hierboven weergegeven natuurlijke groei. IPB Friesland (2005) gaat uit van een negatieve natuurlijke groei omstreeks het jaar 2024.

Deelrapport provincie Friesland

Provincie Friesland: natuurlijke groei, waargenomen en prognose, in aantallen personen.

Bron Periode	Waargenomen:	Prognose:			
	CBS (2006) 1988 - 2005	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	Derks et al (2006) 2006 - 2025	IPB Friesland (2005, Trendprognose) 2004 - 2017
Levendgeboren	7659	7253		6632	7151
Overleden	5730	6479		7091	6226
Natuurlijke groei	1929	775	828	-459	925

Provincie Friesland: natuurlijke groei, waargenomen en prognose, gemiddeld aantal personen per jaar.

In bovenstaande tabel werken we de trends in natuurlijke groei nader uit. Ten opzichte van de afgelopen decennia wordt een lager gemiddeld aantal geboorten verwacht; sterfte stijgt echter met een veelvoud daarvan. Derks et al (2006) wijken zowel wat betreft het gemiddeld aantal geboorten, als het gemiddeld aantal sterfgevallen per jaar af van de beide andere prognoses waarvoor we deze gegevens beschikbaar hebben. Met uitzondering van Derks wordt er een afname van de gemiddelde natuurlijke groei per jaar tot rond de 800 personen verwacht.

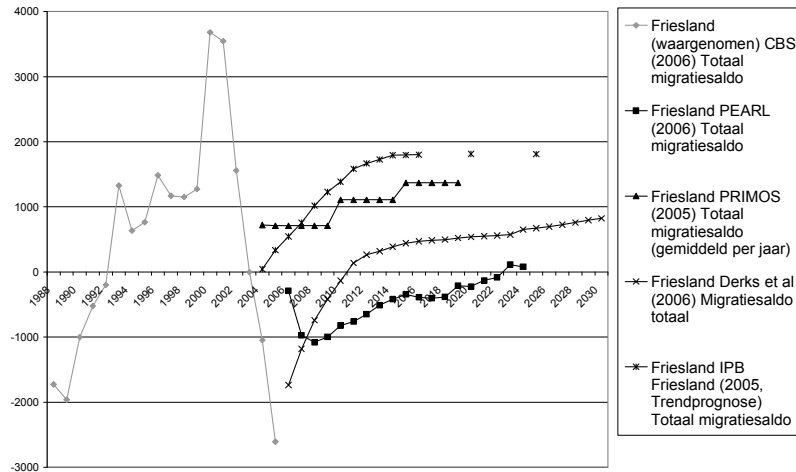
2.3 Migratie

In onderstaande figuur is het verloop van het totale migratiesaldo weergegeven. Het beeld dat hieruit naar voren komt is herstel, na lage en zelfs negatieve saldi in de komende jaren. Uit bovenstaande grafiek blijkt dat de snelle, recente daling van de bevolkingsgroei tot nagenoeg nul in de laatste paar jaar veroorzaakt wordt door een zeer snel verslechterend migratiesaldo. In het algemeen is het verloop van de migratie in de afgelopen jaren grillig geweest.

Er zijn wel aanzienlijke verschillen in voorspelde hoeveelheden: het verschil tussen de meest optimistische (IPB Friesland (2005)) en de meest pessimistische prognose (PEARL (2006)) ligt gedurende de beschouwde periode consistent op zo'n 2 duizend personen per jaar. PRIMOS (2005) en IPB Friesland (2005) gaan uit van een consistent positief totaal migratiesaldo; Derks et al (2006) en PEARL (2006) zijn

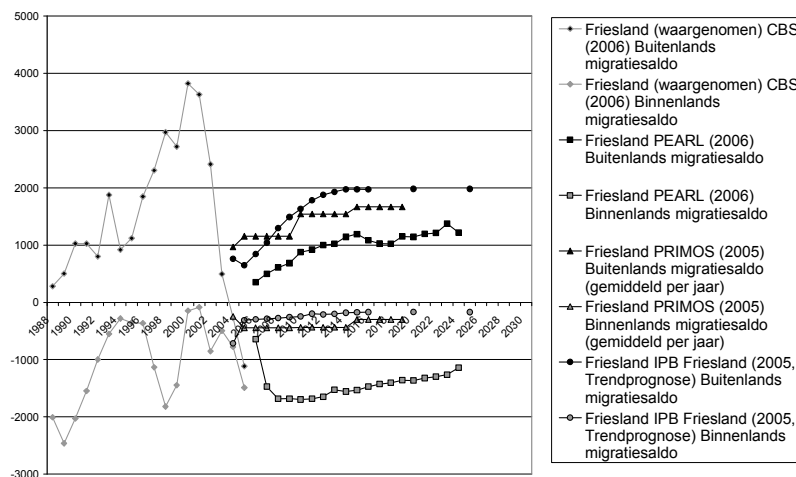
Deelrapport provincie Friesland

pessimistischer: de eerste bereikt rond 2011 pas een positief saldo, de tweede niet eerder dan 2022.

Provincie Friesland: totaal migratiesaldo, waargenomen en prognose, in aantallen personen.

In onderstaande figuur splitsen we bovenstaande trends uit naar saldi binnenland en buitenland.

Provincie Friesland: migratie binnen- en buitenland, waargenomen en prognose, in aantallen personen.

Het saldo binnenland is consistent negatief, zij het met licht verbeterende trend. Het saldo buitenland daarentegen is consistent positief met een positieve trend en enige afvlakking na 2020. Opnieuw zijn er wel verschillen in niveau, tot zo'n duizend personen per jaar. In de uitwerking is te zien dat met name het buitenlands migratiesaldo is teruggelopen in de afgelopen jaren. Dit houdt onder andere verband

Deelrapport provincie Friesland

met de diverse AZC's in de regio. Vanaf het jaar 2000 is het aantal asiolverzoeken dat in Nederland gedaan wordt fors gedaald. Ook in de provincie Friesland zijn diverse AZC's gesloten, of in capaciteit teruggebracht. Het pessimistische beeld bij PEARL (2006) ten aanzien van de totale migratie wordt met name veroorzaakt door een zeer ongunstig saldo binnenlandse migratie.

Bron Periode	Waargenomen:	Prognose:			
	CBS (2006) 1988 - 2005	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	Derks et al (2006) 2006 - 2025	IPB Friesland (2005, Trendprognose) 2004 - 2017
Immigratie	3092	3040			3348
Emigratie	1626	2055			1869
Buitenlands Migratiesaldo	1465	985	1425		1479
Vestiging uit een andere gemeente	25643	24181			25112
Vertrek naar een andere gemeente	26690	25611			25384
Binnenlands Migratiesaldo	-1047	-1431	-384		-272
Totaal Migratiesaldo	418	-445	1041	421	1207

Provincie Friesland: migratie, waargenomen en prognose, gemiddeld aantal personen per jaar.

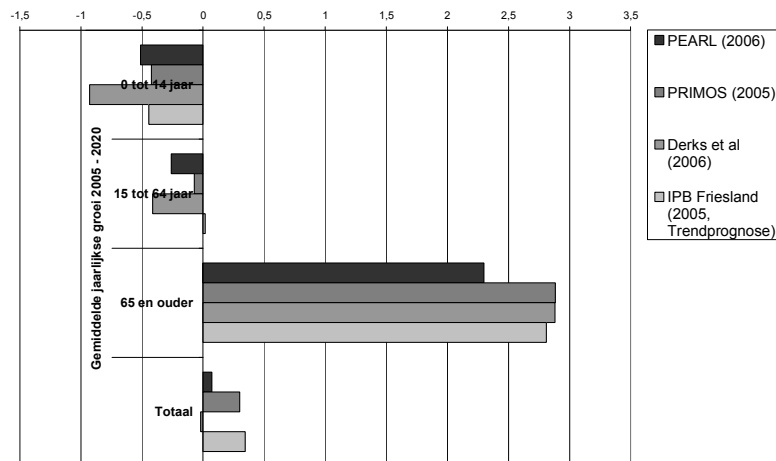
Wat betreft de buitenlandse migratie wijken de prognoses ten opzichte van de gemiddelden over de afgelopen decennia slechts beperkt af. Alleen PEARL (2006) verwacht een iets hogere emigratie; bij IPB Friesland wordt uitgegaan van een iets positiever verlopende immigratie. PRIMOS (2005) en IPB Friesland (2005) verschillen nagenoeg niet voor wat betreft het gemiddelde saldo buitenland, hetgeen het beeld uit de grafieken bevestigt.

Voor de binnenlandse migratie zijn PEARL (2006) en IPB Friesland (2005) nagenoeg eensgezind voor wat betreft het vertrek naar andere gemeenten buiten de provincie: een daling van zo'n duizend personen per jaar gemiddeld over de hele periode. Over de vestiging is men verdeeld: PEARL verwacht ongeveer duizend binnenlandse vestigers per jaar minder. Met name dit laatste verklaart ook het lagere totale migratiesaldo zoals eerder gepresenteerd voor deze prognose. PRIMOS (2005) en IPB Friesland (2005) gaan met betrekking tot het totale saldo uit van een verdubbeling ten opzichte van de laatste decennia; Derks et al (2006) gaan uit van een handhaving van het niveau.

2.4 Leeftijdsopbouw

In onderstaande figuur presenteren we de ontwikkeling voor de diverse leeftijdscategorieën. In 2005 bedroeg het aantal personen in de categorie 0 – 14 jaar 121,5 duizend, in de categorie 15 – 64 jaar 426 duizend en in de categorie 65 en ouder 96 duizend personen (CBS (2006)). Het algemene beeld is een sterke groei categorie 65 - plussers, daling bij de overige categorieën. Uitgezonderd Derks et al (2006) verwachten de prognoses een lichte bevolkingsgroei voor de provincie als geheel.

Deelrapport provincie Friesland

Provincie Friesland: ontwikkeling leeftijdscategorieën, prognose 2005 - 2020, in procenten per jaar.

Derks et al (2006) zijn het meest pessimistisch over de ontwikkeling van het aantal jongeren in de provincie. Dit is ook weerspiegeld in het lagere aantal geboorten dat men voor Friesland verwacht. PRIMOS (2005), Derks et al (2006) en IPB Friesland (2005) zijn redelijk eensgezind met betrekking tot de ontwikkeling van het aantal 65 – plussers, dat rond de 2,8% per jaar zal toenemen. PEARL (2006) zit hier met 2,3% per jaar overigens niet ver van af.

		2010		2015		2020		2025	
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	117473	18,2	114143	17,6	112246	17,3	113533	17,4
	15 tot 64 jaar	425999	65,9	415986	64,2	409161	62,9	399723	61,3
	65 en ouder	103164	16,0	117832	18,2	128631	19,8	139060	21,3
	Totaal	646636	100,0	647961	100,0	650038	100,0	652316	100,0
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	120387	18,4	117452	17,7	113851	16,9		
	15 tot 64 jaar	428595	65,5	423209	63,8	421099	62,7		
	65 en ouder	105749	16,2	123070	18,5	137023	20,4		
	Totaal	654731	100,0	663731	100,0	671973	100,0		
Derks et al (2006)	0 tot 14 jaar	116840	18,2	111566	17,4	104648	16,3	101458	15,9
	15 tot 64 jaar	419418	65,4	408737	63,6	399382	62,3	385481	60,6
	65 en ouder	105131	16,4	122692	19,1	136990	21,4	149680	23,5
	Totaal	641389	100,0	642996	100,0	641021	100,0	636618	100,0
IPB Friesland (2005)	0 tot 14 jaar	119924	18,3	116871	17,6	113499	16,8	114346	16,7
	15 tot 64 jaar	428758	65,6	426273	64,1	426784	63,1	421587	61,5
	65 en ouder	105281	16,1	122351	18,4	135963	20,1	149315	21,8
	Totaal	653963	100,0	665495	100,0	676246	100,0	685248	100,0

Provincie Friesland: bevolking naar leeftijd, prognose, in aantallen personen en aandelen van de totale bevolking.

Diverse prognoses laten een licht herstel zien in het aantal 0 – 14 jarigen voor het jaar 2025. De categorie 15 – 64 neemt in aantal consistent en onverminderd af. Het omgekeerde geldt voor de 65 – plussers: forse stijgingen (in aantallen personen tussen 44 duizend en 54 duizend) tussen 2005 en 2025.

Deelrapport provincie Friesland

Over de beschouwde periode zit de ontwikkeling in aandeel van de bevolking voor de diverse leeftijdscategorieën relatief dicht bij elkaar, met name voor de 65 – plussers. Uitgezonderd Derks et al (2006) zitten de meeste prognoses op een toename van rond de 5%-punten van het aandeel 65 – plussers in de Friese bevolking, ten opzichte van 2010. Derks et al (2006) gaan uit van bijna 8%-punten, dit wordt mede veroorzaakt door de sterkere gemiddelde negatieve groei in de jongere leeftijdscategorieën.

Voor het jaar 2025 zitten Derks et al (2006) en IPB Friesland (2005) opvallend dicht bij elkaar wat betreft het aantal 65 - plussers. Echter, IPB Friesland voorspelt veel hogere aantallen in de jongere leeftijdscategorieën, waardoor het aandeel van de 65 - plussers in de totale bevolking voor deze prognose bijna 2%-punten lager uitvalt. PEARL (2006) neemt een middenpositie in voor wat betreft de groep 15 – 64 jaar. De prognose van het aantal 0 – 14 jarigen ligt dicht bij die van IPB Friesland (2005).

De beschikbare reeksen voor PRIMOS (2005) reiken tot 2020: voor dit jaar valt op dat de prognose dicht bij de cijfers van PEARL (2006) en die van IPB Friesland (2005) ligt, voor de categorie 0 – 14 jaar. Voor de overige categorieën ligt alleen IPB Friesland (2005) dichtbij. De aanzienlijke verschillen in bevolkingsgrootte (21 duizend tot 25 duizend personen) tussen deze drie prognoses worden dus volledig gemaakt bij de categorieën 15 – 64 jaar, en 65 – plus.

2.5 Regionale ontwikkelingen

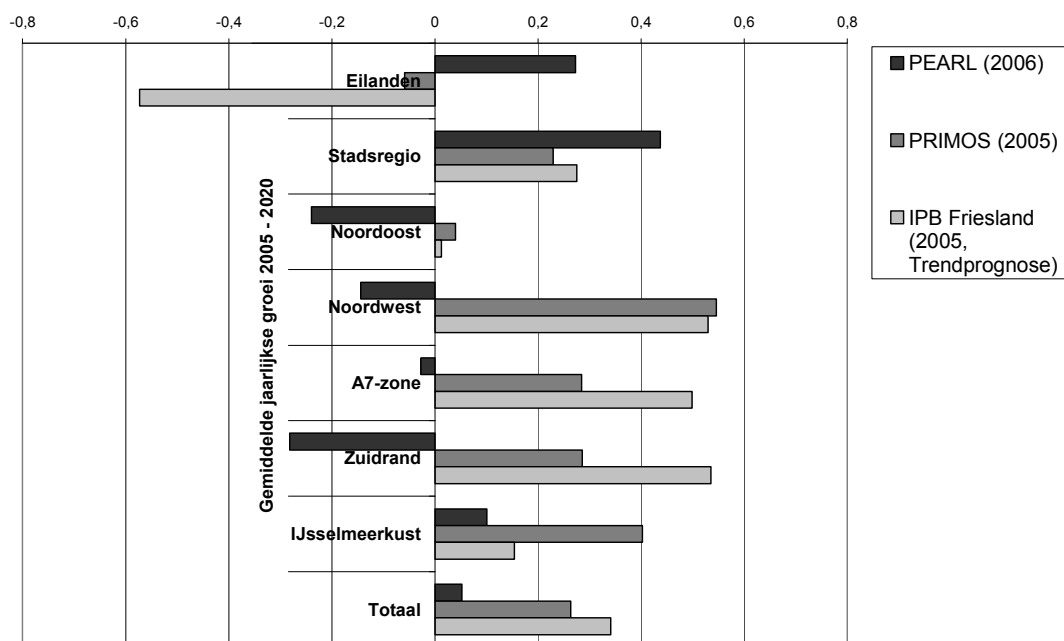
		COROP (2005)		
		Noord-Friesland	Zuidoost-Friesland	Zuidwest-Friesland
Regio indeling dit rapport	Eilanden	Ameland Schiermonnikoog Terschelling Vlieland		
	Stadsregio	Boarnsterhim Leeuwarden Leeuwarderadeel Littenseradiel Menaldumadeel Tytsjerksteradiel		
	Noord-oost	Achtkarspelen Dantumadeel Dongeradeel Kollumerland c.a.		
	Noord-west	Het Bildt Ferwerderadiel Franekeradeel Harlingen		
	A7-Zone		Heerenveen Opsterland Skarsterlân Smallingerland	Sneek Wymbritseradiel
	Zuid-rand		Ooststellingwerf Weststellingwerf	Lemsterland
	IJssel-meerkust			Bolsward Gaasterlân-Sleat Nijefurd Wûnseradiel

Provincie Friesland: regio indeling en kerngemeenten

Deelrapport provincie Friesland

In bovenstaande figuur wordt de regio indeling zoals die in dit rapport wordt toegepast gepresenteerd. Deze indeling met zeven regio's wordt onder meer gebruikt in de provinciale bevolkings- en woningbehoefteprognose.

De regio's Eilanden, Stadsregio, Noordoost en Noordwest zijn samen gelijk aan het COROP gebied Noord-Friesland. De overige drie regio's beslaan het gebied van de COROP regio's Zuidoost- en Zuidwest-Friesland. De kerngemeenten waarbij wij in paragraaf 4 uitgebreider zullen stilstaan zijn in dit schema dikgedrukt. De toepassing van de zeven regio's brengt met zich mee dat de resultaten uit het rapport Derks et al (2006) niet meegenomen kunnen worden in de regionale analyse.

Provincie Friesland: regionale bevolkingsontwikkeling, prognose 2005 - 2020, in procenten per jaar.

In bovenstaande figuur geven we de regionale bevolkingsontwikkeling weer. In het algemeen is er sprake van veel onenigheid tussen PEARL (2006) enerzijds en PRIMOS (2005) / IPB Friesland (2005) anderzijds met betrekking tot de groeicijfers van alle regio's. Geen enkele regio geeft het provinciale beeld te zien. PEARL (2006) geeft voor een viertal regio's krimp te zien, tegenover één regio bij PRIMOS (2005) en een tweetal regio's bij de IPB Friesland (2005). In slechts twee regio's (Stadsregio en IJsselmeerkust) komen de drie prognoses met een relatief consistente groeiverwachting.

De regio Eilanden geeft grote fluctuaties te zien, dit is gerelateerd aan het feit dat het hier om een relatief kleine groep personen gaat, waarvoor kleine afwijkingen tot grote groeicijfers kunnen leiden.

Deelrapport provincie Friesland

		2010		2015		2020		2025	
		<i>Aantal</i>	%	<i>Aantal</i>	%	<i>Aantal</i>	%	<i>Aantal</i>	%
PEARL (2006)	Eilanden	10775	1,7	10943	1,7	11069	1,7	11163	1,7
	Stadsregio	181334	28,0	185407	28,6	189270	29,1	192577	29,5
	Noordoost	85666	13,2	84557	13,0	83614	12,9	82841	12,7
	Noordwest	56835	8,8	56376	8,7	56016	8,6	55741	8,5
	A7-zone	204136	31,6	203607	31,4	203579	31,3	203882	31,3
	Zuidrand	65032	10,1	64016	9,9	63200	9,7	62535	9,6
	IJsselmeerkust	42858	6,6	43055	6,6	43290	6,7	43577	6,7
Totaal		646636	100,0	647961	100,0	650038	100,0	652316	100,0
PRIMOS (2005)	Eilanden	10018	1,5	9936	1,5	9959	1,5		
	Stadsregio	181087	27,7	183182	27,6	185247	27,6		
	Noordoost	86153	13,2	86171	13,0	86494	12,9		
	Noordwest	58840	9,0	60471	9,1	62054	9,2		
	A7-zone	207446	31,7	210825	31,8	213357	31,8		
	Zuidrand	68436	10,5	69655	10,5	70391	10,5		
	IJsselmeerkust	42751	6,5	43491	6,6	44471	6,6		
Totaal		654731	100,0	663731	100,0	671973	100,0		
Derks et al (2006)	Noord-Friesland	330944	51,6	333151	51,8	334807	52,2	335289	52,7
	Zuidoost-Friesland	204330	31,9	203387	31,6	200285	31,2	196725	30,9
	Zuidwest-Friesland	106115	16,5	106458	16,6	105929	16,5	104605	16,4
Totaal		641389	100,0	642996	100,0	641021	100,0	636618	100,0
IPB Friesland (2005)	Eilanden	10157	1,6	9908	1,5	9575	1,4	9106	1,3
	Stadsregio	180569	27,6	183152	27,5	185543	27,4	187437	27,4
	Noordoost	85980	13,1	86110	12,9	86092	12,7	85812	12,5
	Noordwest	58279	8,9	59815	9,0	61368	9,1	62799	9,2
	A7-zone	208267	31,8	213581	32,1	218664	32,3	223283	32,6
	Zuidrand	67805	10,4	69668	10,5	71437	10,6	73038	10,7
	IJsselmeerkust	42906	6,6	43261	6,5	43567	6,4	43773	6,4
Totaal		653963	100,0	665495	100,0	676246	100,0	685248	100,0

Provincie Friesland: bevolking naar regio, prognose, in aantallen personen en aandelen van de totale bevolking.

Bovenstaande tabel geeft absolute en relatieve hoeveelheden personen voor de diverse regio's. Voor de volledigheid hebben we de resultaten van Derks et al (2006) hier bijgeplaatst.

Voor het jaar 2025 zijn er aanzienlijke verschillen te noteren tussen de prognoses van PEARL (2006) en IPB Friesland (2005), zowel naar aantal inwoners, als naar de verdeling van deze inwoners over de diverse regio's. Een belangrijk verschil betreft de Stadsregio. Hiervoor verwacht PEARL een stijging van het aantal inwoners tot zo'n 192,5 duizend inwoners, tegen de 187,4 die we optekenen uit IPB Friesland. Aangezien PEARL (2006) over geheel Friesland zo'n 33 duizend inwoners lager uitkomt, is dit een zeer opvallend gegeven. Het aandeel in de totale bevolking van Friesland van de Stadsregio neemt bij PEARL navenant toe. De groei gaat wellicht ten koste van de naburige regio's Noordoost en met name Noordwest, die het, ook in vergelijking met de andere prognoses, bij PEARL beduidend slechter doen.

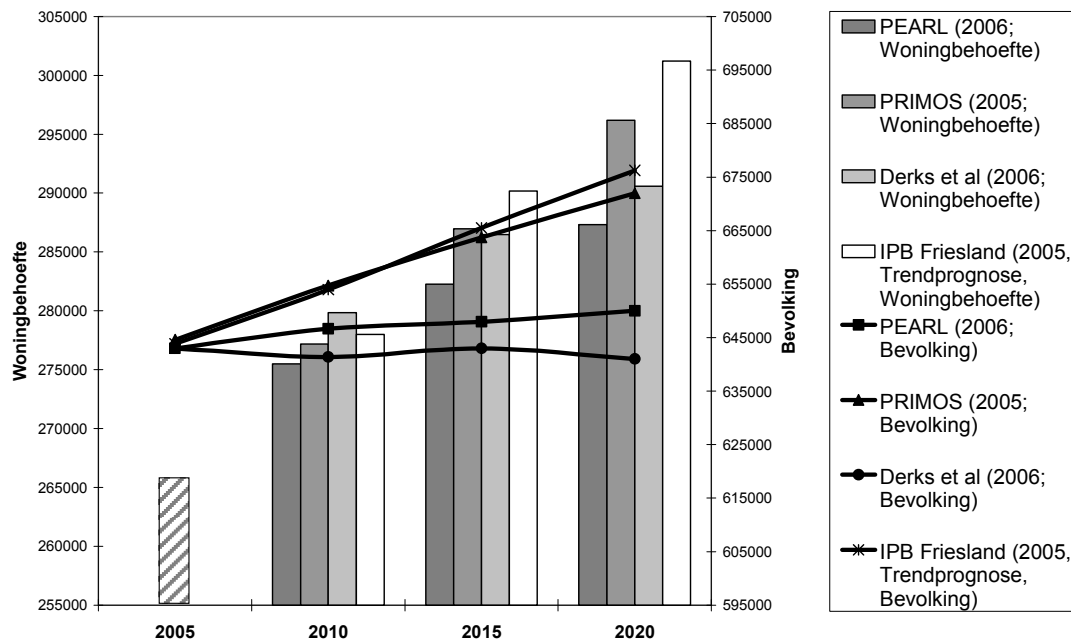
Een ander opvallend verschil heeft betrekking op de combinatie A7 - Zone / Zuidrand: deze doet het bij zowel de PRIMOS (2005) als IPB Friesland (2005) beduidend beter dan bij PEARL (2006). Het verschil bedraagt in 2025 rond de 31 duizend personen totaal ofwel ruim 3%-punten bevolkingsaandeel voor beide regio's. Voor het jaar 2020 lijkt PRIMOS (2005) grotendeels in lijn met IPB Friesland (2005). Het PEARL model is over het algemeen genomen pessimistischer dan PRIMOS en de provincie Friesland, in lijn met de resultaten voor de provincie als geheel zoals hierboven besproken

Deelrapport provincie Friesland

3 Ontwikkeling kwantitatieve woningbehoefte

In deze paragraaf bespreken we de verwachte ontwikkeling van de kwantitatieve woningbehoefte in de provincie Friesland. In onze presentatie nemen we steeds een drietal prognoses mee, te weten PEARL (2006), PRIMOS (2005) en de provinciale IPB prognose (Trendprognose, 2005).

3.1 Bevolkingsontwikkeling en kwantitatieve woningbehoefte

Provincie Friesland: Kwantitatieve woningbehoefte en bevolkingsontwikkeling, prognose.

In de bovenstaande figuur is de algemene ontwikkeling van de kwantitatieve woningbehoefte afgezet tegen de ontwikkeling van de totale bevolking in Friesland. De gearceerde kolom betreft de waarneming met betrekking tot de kwantitatieve woningbehoefte over 2005. Daarnaast is in deze weergave de verwachting volgens het rapport van Derks et al meegenomen. Wegens de afwijkende regio indeling kunnen we de laatstgenoemde cijfers niet meenemen in de navolgende analyse. In de figuur is te zien dat de woningbehoefte, voor de provincie als geheel, zich de komende jaren naar verwachting positief zal ontwikkelen. De prognoses met een hogere verwachting met betrekking tot de bevolkingsontwikkeling (PRIMOS en IPB) komen weliswaar ook hoger uit met betrekking tot de woningbehoefte. De verwachtingen liggen tussen 287 duizend (PEARL) en 301 duizend (IPB) woningen voor het jaar 2020.

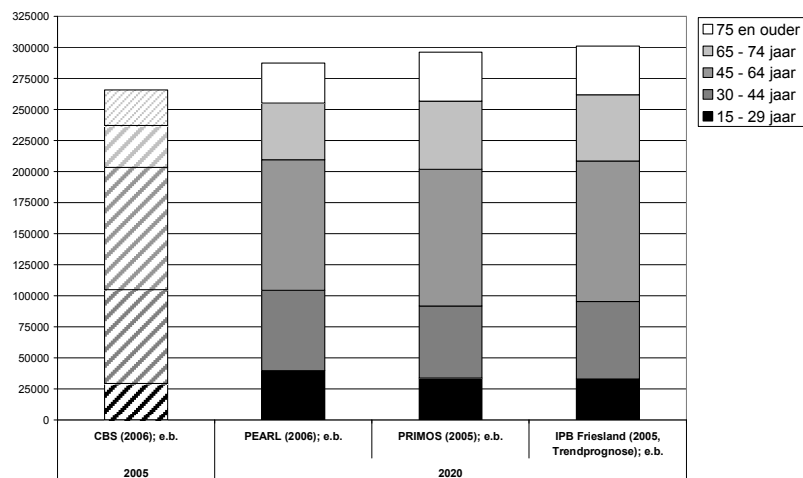
In de nota Wenjen 2000+ wordt nog een verwachting uitgesproken van ruim 288 duizend woningen voor het jaar 2010, een niveau dat volgens de hier besproken (actuelere) prognoses pas in het jaar 2020 bereikt zal worden. In de recentere Woningmarktmonitor 2005, verschenen in februari 2006, wordt gesteld dat wanneer

Deelrapport provincie Friesland

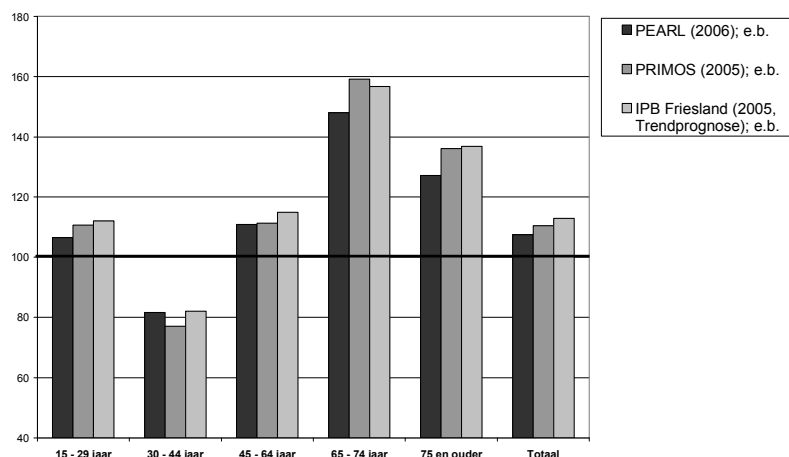
de provincie de doelstelling volgens Wenjen 2000+ zou willen halen dit een binnenlands migratiesaldo vergt van 4000 personen per jaar meer dan waar in de Trendprognose 2005 vanuit wordt gegaan.

3.2 Leeftijd

In de onderstaande figuur is de verwachte kwantitatieve woningbehoefte voor 2020 uitgewerkt naar leeftijd. Te zien is dat er, naar rato van de verwachtingen met betrekking tot de woningbehoefte als geheel, redelijke overeenstemming is met betrekking tot de ontwikkeling in de diverse leeftijdscategorieën.

Provincie Friesland: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd referentiepersoon, waargenomen (2005) en prognose (2020).

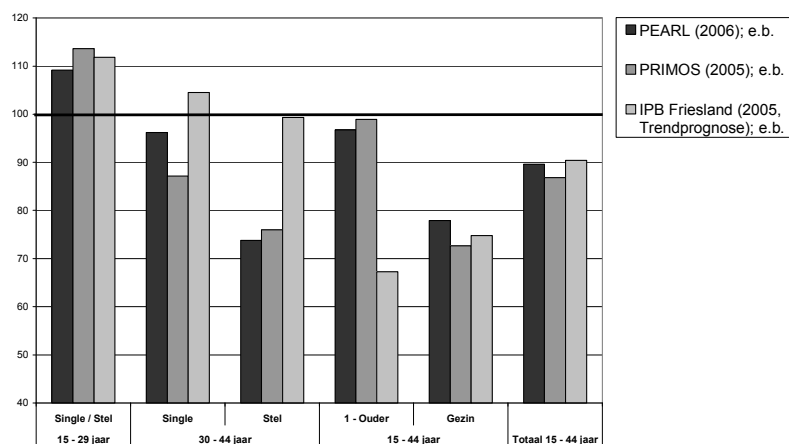
Provincie Friesland: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd referentiepersoon, prognose voor het jaar 2020, indexcijfers (2005 = 100).

Deelrapport provincie Friesland

Dit wordt onderstreept door de bovenstaande figuur, waarin deze ontwikkeling in indexcijfers is weergegeven, ten opzichte van het basisjaar 2005. De woningbehoefte in de categorie 30 – 44 valt zo'n 20% lager uit, de overige categorieën nemen in belang toe. De groei is het sterkst in de categorieën 65 – 74 en 75 en ouder. De totale toename van de woningbehoefte wordt geschat tussen 7% (cf. PEARL) en 12% (cf. IPB Friesland).

3.3 Huishoudenprofielen

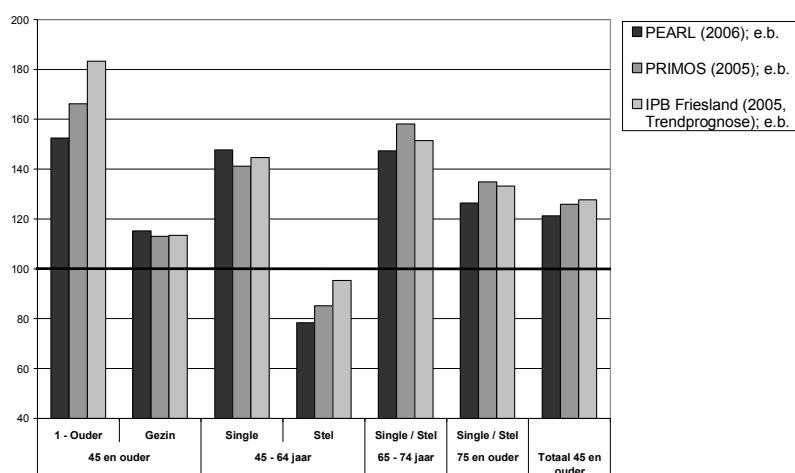
We werken deze patronen uit naar huishoudenprofielen. De woningbehoefte onder huishoudens met een referentiepersoon tussen van 15 tot en met 44 jaar oud neemt af met ongeveer 10% tot 2020. Binnen deze groep zijn het alleen de singles en stellen van 15 tot en met 29 jaar waarvoor een consistente groeiverwachting bestaat bij de hier behandelde prognoses. Dit is in termen van aandeel in de woningbehoefte, samen met de gezinnen, de belangrijkste subgroep in de categorie 15 – 44 jaar. De woningbehoefte onder jonge gezinnen zal naar verwachting dalen met 22 tot ruim 27%.

Provincie Friesland: Kwantitatieve woningbehoefte naar huishoudenprofiel, leeftijd referentiepersoon 15 – 44 jaar, prognose voor 2020, indexcijfers (2005 = 100).

In de onderstaande figuur zijn de ontwikkelingen voor huishoudens met een referentiepersoon van 45 jaar of ouder weergegeven. Naar verwachting zal de totale woningbehoefte voor deze groep toenemen met 21 tot bijna 28%. Met betrekking tot de middelbare 1 – Ouder gezinnen is er een zeer positieve groeiverwachting, dit betreft echter een relatief kleine subgroep in de bevolking. De woningbehoefte voor middelbare stellen zonder kind zal naar verwachting dalen, voor alle overige groepen is er een positieve verwachting, waarbij de middelbare singles en de ouderen het meest positief uitkomen.

Deelrapport provincie Friesland

Provincie Friesland: Kwantitatieve woningbehoefte naar huishoudenprofiel, leeftijd referentiepersoon 45 en ouder, prognose voor 2020, indexcijfers (2005 = 100).

In de onderstaande tabel is een en ander in detail uitgewerkt. Opvallend is de overeenstemming met betrekking tot het aandeel gezinnen van 45 jaar en ouder. De belangrijkste verschillen zijn er met betrekking tot de woningbehoefte onder oudere huishoudens. Hier komt PRIMOS belangrijk hoger uit dan de overige prognoses.

Deelrapport provincie Friesland

		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	106,1	11,9	109,6	12,0	109,1	11,8	109,1	11,6
30 - 44 jaar	Single	100,0	6,2	97,9	5,9	96,2	5,7	100,2	5,8
	Stel	76,3	3,1	69,2	2,8	73,8	2,9	83,9	3,3
15 - 44 jaar	1 - Ouder	101,9	2,6	97,7	2,4	96,7	2,3	103,8	2,5
	Gezin	92,4	16,8	83,2	14,8	77,9	13,6	78,2	13,4
	Totaal	96,2	40,6	91,9	37,9	89,6	36,3	91,7	36,6
45 en ouder	1 - Ouder	118,5	3,2	137,6	3,6	152,4	3,9	161,5	4,1
	Gezin	108,8	14,4	115,0	14,9	115,3	14,6	105,8	13,2
45 - 64 jaar	Single	122,3	9,3	137,7	10,3	147,7	10,8	146,7	10,6
	Stel	96,0	11,7	85,0	10,1	78,4	9,2	72,5	8,4
65 - 74 jaar	Single / Stel	111,5	11,5	134,4	13,6	147,4	14,6	150,3	14,7
75 en ouder	Single / Stel	105,9	9,2	114,1	9,7	126,4	10,6	150,5	12,4
	Totaal	108,3	59,4	116,1	62,1	121,2	63,7	122,3	63,4
Totaal	2005 = 100	103,0	100,0	105,6	100,0	107,5	100,0	109,0	100,0
	Aantal x 1000	275,5		282,3		287,3		291,5	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	104,3	9,6	108,6	9,7	113,6	9,8		
30 - 44 jaar	Single	93,5	5,4	88,7	5,0	87,2	4,7		
	Stel	78,7	3,2	71,2	2,8	76,0	2,9		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	105,7	2,6	103,0	2,4	99,0	2,3		
	Gezin	89,6	14,8	79,2	12,7	72,7	11,3		
	Totaal	93,6	35,6	88,4	32,5	86,8	30,9		
45 en ouder	1 - Ouder	126,3	3,7	152,6	4,4	166,2	4,6		
	Gezin	107,8	14,4	114,0	14,7	113,0	14,2		
45 - 64 jaar	Single	116,8	9,1	129,9	9,8	141,2	10,3		
	Stel	101,1	13,2	91,1	11,5	85,1	10,4		
65 - 74 jaar	Single / Stel	115,4	13,3	142,3	15,9	158,2	17,1		
75 en ouder	Single / Stel	106,7	10,6	117,4	11,3	134,9	12,5		
	Totaal	109,8	64,4	119,1	67,5	125,8	69,1		
Totaal	2005 = 100	103,4	100,0	107,1	100,0	110,5	100,0		
	Aantal x 1000	277,2		287,0		296,2			
IPB Friesland (2005, Trendprognose); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	101,7	9,2	108,2	9,4	111,8	9,3	112,9	9,1
30 - 44 jaar	Single	100,1	6,0	100,4	5,8	104,5	5,8	113,6	6,1
	Stel	94,9	3,8	93,6	3,6	99,3	3,6	105,8	3,8
15 - 44 jaar	1 - Ouder	90,6	2,2	77,7	1,8	67,3	1,5	66,0	1,5
	Gezin	91,8	15,1	80,8	12,7	74,7	11,3	76,4	11,2
	Totaal	95,7	36,3	91,6	33,2	90,4	31,6	93,4	31,7
45 en ouder	1 - Ouder	134,5	3,9	164,5	4,5	183,3	4,8	174,3	4,5
	Gezin	107,2	15,0	113,3	15,2	113,5	14,7	105,6	13,3
45 - 64 jaar	Single	120,5	9,0	133,2	9,5	144,7	10,0	150,0	10,1
	Stel	99,8	12,6	95,5	11,6	95,3	11,1	90,5	10,3
65 - 74 jaar	Single / Stel	114,3	12,9	139,1	15,0	151,5	15,7	157,4	15,9
75 en ouder	Single / Stel	105,8	10,3	116,4	10,9	133,2	12,0	164,7	14,4
	Totaal	109,8	63,7	120,0	66,8	127,7	68,4	131,4	68,3
Totaal	2005 = 100	104,2	100,0	108,8	100,0	112,9	100,0	116,4	100,0
	Aantal x 1000	278,0		290,2		301,2		310,5	

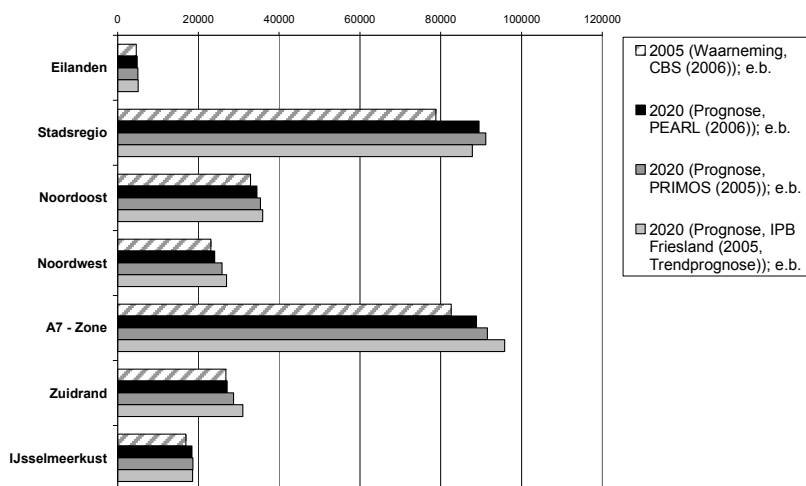
Provincie Friesland: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen.

3.4 Regionaal overzicht

In de onderstaande figuur presenteren we de verwachte ontwikkelingen voor de diverse regio's. Voor PEARL valt op dat, hoewel deze prognose voor de Stadsregio met de meest optimistische bevolkingsprognose komt, men niet het hoogst uitkomt in termen van woningbehoefte voor deze regio. De oorzaak ligt in verschillen van inzicht met betrekking tot de samenstelling van de bevolking. In tegenstelling tot

Deelrapport provincie Friesland

PRIMOS en IPB Friesland verwacht PEARL bevolkingskrimp tot 2020 in de regio's Noordoost, Noordwest, A7-Zone en Zuidrand, dit leidt vooralsnog niet tot een daling van de woningbehoefte in deze regio's.

Provincie Friesland: Ontwikkeling kwantitatieve woningbehoefte naar regio, waarneming en prognose.

Deelrapport provincie Friesland

4 Bevolking en kwantitatieve woningbehoefte: ontwikkelingen in de regio's en kerngemeenten

In deze paragraaf vergelijken we de resultaten van de prognoses PEARL (2006), PRIMOS (2005) en IPB Friesland (2005) voor zeven regio's in de provincie Friesland. In onderstaande figuur is de indeling weergegeven, alsmede de kerngemeenten die nader beschouwd zullen worden.

Stadsregio	Noordoost	Noordwest
Boarnsterhim	Achtkarspelen	Het Bildt
Leeuwarden	Dantumadeel	Ferwerderadiel
Leeuwarderadeel	Dongeradeel	Franekeradeel
Littenseradiel	Kollumerland c.a.	Harlingen
Menaldumadeel		
Tytsjerksteradiel		
Kerngemeente: Leeuwarden		Kerngemeente: Harlingen
A7-Zone	IJsselmeerkust	Zuidrand
Heerenveen	Bolsward	Lemsterland
Opsterland	Gaasterlân-Sleat	Ooststellingwerf
Skarsterlân	Nijefurd	Weststellingwerf
Smallingerland	Wûnseradiel	
Sneek		
Wymbritseradiel		
Kerngemeenten: Heerenveen Sneek Smallingerland (Drachten)		
	Eilanden	
	Ameland	
	Schiermonnikoog	
	Terschelling	
	Vlieland	

Provincie Friesland: regio indeling, kerngemeenten

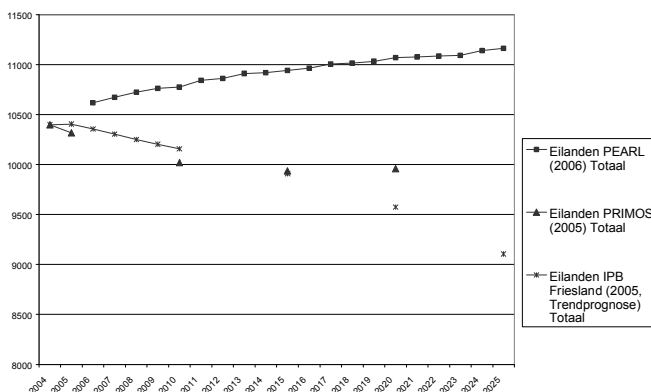
4.1 Regio Eilanden

In deze sectie bespreken we de resultaten voor de regio Eilanden. Opgemerkt dient te worden dat deze regio de kleinste in termen van aantal inwoners in de provincie Friesland is. Dit brengt een wat grotere onzekerheid met zich mee in de prognoses.

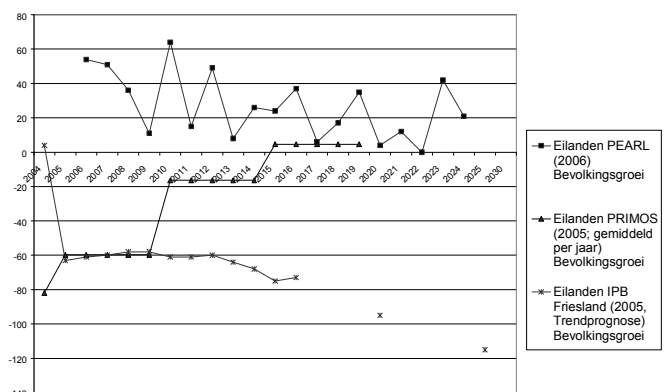
4.1.1 Bevolking

PRIMOS (2005) rapporteert een initiële krimp die, rond het jaar 2015, omslaat in een bescheiden positief saldo. Dit is een ontwikkeling die tegen de provinciale trend bij deze prognose ingaat. IPB Friesland (2005) vertoont wel een trend die vergelijkbaar is met het provinciale beeld, maar blijvende krimp. PEARL (2006) daarentegen gaat uit van aanhoudende groei.

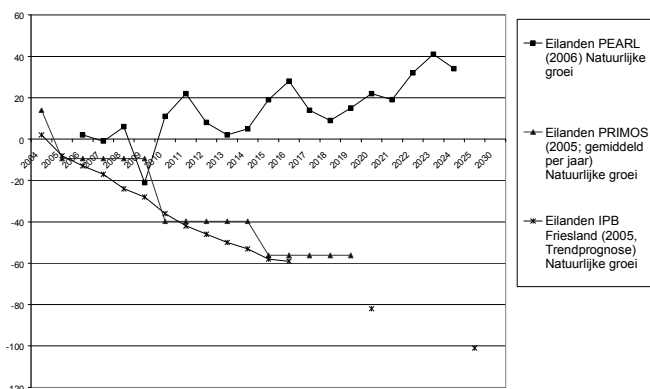
Deelrapport provincie Friesland

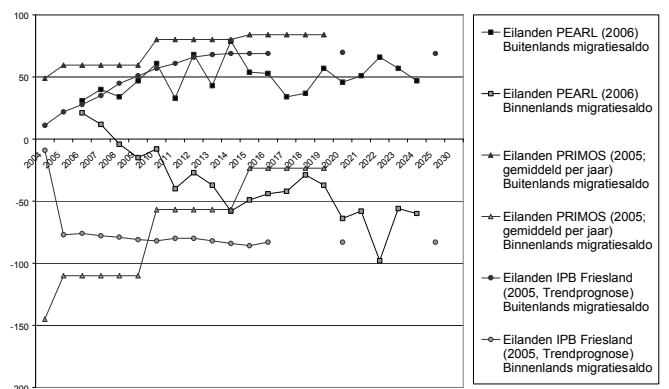
Eilanden: bevolking totaal, prognose, in personen

Eilanden: jaarlijkse bevolkingsgroei, prognose, in personen

Eilanden: natuurlijke groei, prognose, in personen

Eilanden: migratie, prognose, in personen

Er is een opvallend verschil van mening over natuurlijke groei (langere termijn), waar PEARL (2006) tegen de provinciale trend in een verbetering verwachten. Het gaat in het algemeen overigens om zeer bescheiden aantallen.

De verwachtingen omtrent de binnenlandse migratie zijn onverdeeld negatief, hoewel er wel enig verschil zit in de trends die verwacht worden. Bij PEARL (2006) valt het verslechterend saldo binnenland deels weg tegen de positieve trend in de natuurlijke groei. PRIMOS (2005) komt op het hoogste niveau uit voor het saldo buitenland, maar vooral het afnemend negatief saldo binnenland veroorzaakt de positieve trend in de bevolkingsgroei als geheel.

IPB Friesland (2005) gaat uit van een relatief laag saldo binnenland. De bevolkingsgroei drijft eerst nog op positieve trend buitenlandse migratie maar na afvlakken daarvan resteert voornamelijk het effect van de negatieve trend in de natuurlijke krimp. Uit onderstaande tabel blijkt ook dat IPB Friesland (2005) uitgaat van lagere aantallen personen die via binnenlandse migratie de eilanden verlaten of er zich vestigen, bijna de helft van het aantal dat PEARL noemt. De saldi zijn echter nagenoeg gelijk.

Deelrapport provincie Friesland

Bron Periode	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	IPB Friesland (2005, Trendprognose) 2004 - 2017
Levendgeborenen	126		83
Overledenen	112		116
Natuurlijke groei	14	-32	-33
Immigratie	79		89
Emigratie	30		39
Buitenlands migratiesaldo	49	73	50
Vestiging uit andere gemeente	780		437
Vertrek naar andere gemeente	816		512
Binnenlands migratiesaldo	-36	-69	-75
Bevolkingsgroei	27	-28	-58

Eilanden: componenten van groei, gemiddelden per jaar, prognose, in personen

		2010		2015		2020		2025		
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	% groei
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	1884	17,5	1929	17,6	1956	17,7	2058	18,4	9,2
	15 tot 64 jaar	7081	65,7	6974	63,7	6932	62,6	6876	61,6	-2,9
	65 en ouder	1810	16,8	2040	18,6	2181	19,7	2229	20,0	23,1
	Totaal	10775	100,0	10943	100,0	11069	100,0	11163	100,0	3,6
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	1555	15,5	1308	13,2	1189	11,9			-23,5
	15 tot 64 jaar	6427	64,2	6150	61,9	6019	60,4			-6,3
	65 en ouder	2036	20,3	2478	24,9	2751	27,6			35,1
	Totaal	10018	100,0	9936	100,0	9959	100,0			-0,6
IPB Friesland (2005)	0 tot 14 jaar	1485	14,6	1147	11,6	970	10,1	859	9,4	-42,2
	15 tot 64 jaar	6697	65,9	6318	63,8	5889	61,5	5325	58,5	-20,5
	65 en ouder	1975	19,4	2443	24,7	2716	28,4	2922	32,1	47,9
	Totaal	10157	100	9908	100	9575	100	9106	100	-10,3

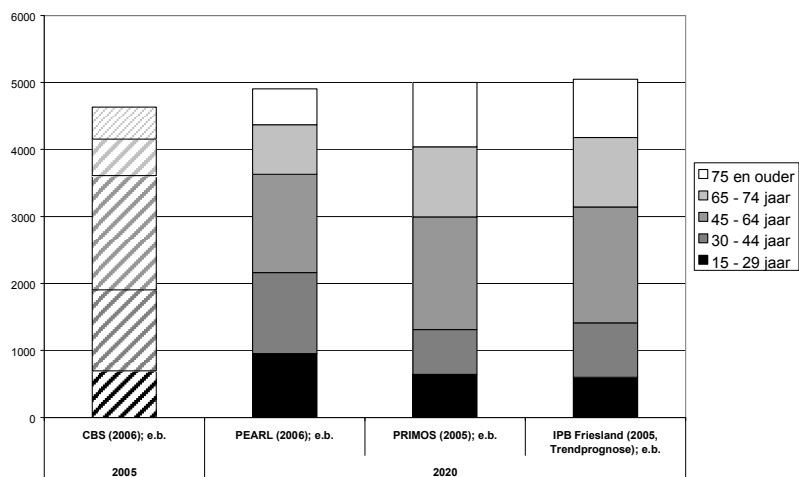
Eilanden: bevolking naar leeftijd, prognose, in personen

PRIMOS (2005) en IPB Friesland (2005) ramen een beduidend hoger aandeel 65 – plussers, boven het provinciaal gemiddelde van rond de 20% in 2020. PEARL (2006) gaat uit van een groei van het aantal 0 – 14 jarigen, conform positieve verwachtingen aangaande de natuurlijke groei. Gemiddeld is het aantal levendgeborenen per jaar bij PEARL (2006) bijna 50 hoger dan bij IPB Friesland (2005), zoals uit bovenstaande tabel blijkt.

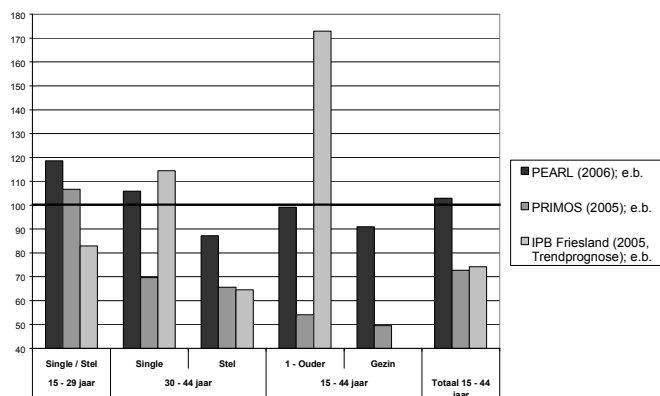
4.1.2 Kwantitatieve woningbehoefte

In deze sectie presenteren we de verwachte woningbehoefte voor de regio Eilanden. Het gaat over relatief kleine aantallen, hetgeen met zich mee brengt dat er vanwege statistische onzekerheid relatief grote verschillen van inzicht zijn. In dat licht beperken we ons tot de constatering dat volgens de hier besproken prognoses de kwantitatieve woningbehoefte in deze regio zal toenemen met 6 tot 8% tot het jaar 2020. PEARL is relatief optimistisch over de woningbehoefte onder jongeren (blijft nagenoeg gelijk); PRIMOS en IPB Friesland zijn positiever over de woningbehoefte onder de 45 plussers.

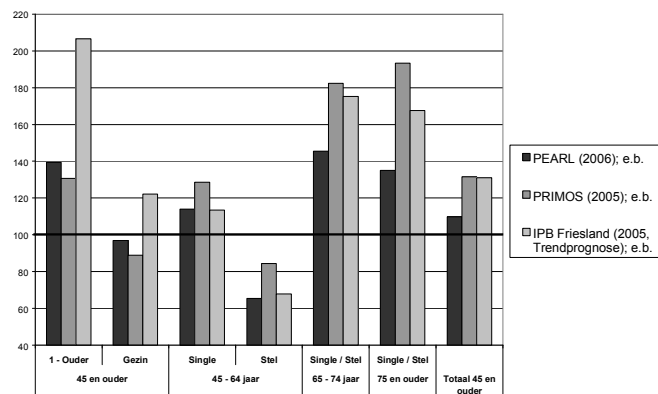
Deelrapport provincie Friesland

Regio Eilanden: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

Regio Eilanden: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Regio Eilanden: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

Deelrapport provincie Friesland

		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	110,4	17,1	113,4	17,2	118,7	17,8	112,5	16,7
30 - 44 jaar	Single	100,6	6,6	107,8	6,9	105,9	6,7	108,8	6,9
	Stel	78,7	3,0	78,5	2,9	87,2	3,2	98,7	3,6
15 - 44 jaar	1 - Ouder	102,3	1,8	93,1	1,6	99,1	1,7	107,4	1,8
	Gezin	96,0	15,9	93,5	15,2	91,1	14,6	90,8	14,5
	Totaal	100,5	44,4	101,3	43,8	102,9	44,0	102,4	43,5
45 en ouder	1 - Ouder	112,1	3,2	133,8	3,8	139,4	3,9	147,5	4,1
	Gezin	101,9	12,6	100,7	12,2	97,0	11,6	93,4	11,1
45 - 64 jaar	Single	111,2	9,2	113,3	9,2	113,9	9,2	119,0	9,5
	Stel	89,2	10,2	73,7	8,3	65,3	7,2	64,0	7,0
65 - 74 jaar	Single / Stel	126,6	12,3	144,1	13,7	145,5	13,7	132,8	12,4
75 en ouder	Single / Stel	102,4	8,1	116,4	9,0	134,9	10,3	162,6	12,4
	Totaal	105,8	55,6	109,0	56,2	109,8	56,0	111,7	56,5
Totaal	2005 = 100	103,4	100,0	105,5	100,0	106,6	100,0	107,5	100,0
	Aantal x 1000	4,8		4,9		4,9		4,9	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	80,4	9,9	94,1	11,1	106,6	12,1		
30 - 44 jaar	Single	78,0	5,0	66,8	4,1	69,7	4,1		
	Stel	72,3	3,0	59,1	2,4	65,6	2,5		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	75,9	1,3	54,2	0,9	54,1	0,8		
	Gezin	75,1	10,9	54,5	7,6	49,6	6,6		
	Totaal	77,0	30,0	69,5	26,0	72,8	26,2		
45 en ouder	1 - Ouder	110,5	3,6	132,2	4,1	130,6	3,9		
	Gezin	104,7	13,0	98,1	11,7	89,0	10,2		
45 - 64 jaar	Single	111,9	10,1	118,7	10,3	128,6	10,7		
	Stel	106,2	15,0	93,9	12,8	84,3	11,0		
65 - 74 jaar	Single / Stel	140,6	16,4	186,0	20,8	182,4	19,6		
75 en ouder	Single / Stel	115,7	11,9	144,6	14,3	193,4	18,4		
	Totaal	115,2	70,0	126,7	74,0	131,6	73,8		
Totaal	2005 = 100	100,2	100,0	104,3	100,0	108,6	100,0		
	Aantal x 1000	4,6		4,8		5,0			
IPB Friesland (2005, Trendprognose); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	88,5	12,2	86,2	11,5	83,0	10,9	74,8	10,1
30 - 44 jaar	Single	106,0	6,6	107,9	6,5	114,4	6,7	113,6	6,9
	Stel	74,8	2,9	69,1	2,6	64,6	2,4	63,6	2,4
15 - 44 jaar	1 - Ouder	120,3	2,0	153,1	2,5	172,9	2,8	133,0	2,2
	Gezin	77,2	11,0	52,5	7,2	39,2	5,3	36,9	5,1
	Totaal	87,2	34,7	78,7	30,2	74,2	28,0	68,7	26,6
45 en ouder	1 - Ouder	128,5	3,7	161,7	4,5	206,7	5,6	242,5	6,8
	Gezin	116,1	14,9	131,1	16,2	122,1	14,8	103,1	12,9
45 - 64 jaar	Single	110,4	9,6	112,2	9,5	113,4	9,4	110,3	9,4
	Stel	88,1	11,2	69,4	8,5	67,9	8,2	65,2	8,1
65 - 74 jaar	Single / Stel	138,8	15,4	172,8	18,5	175,3	18,4	163,7	17,7
75 en ouder	Single / Stel	105,8	10,5	131,7	12,6	167,6	15,7	192,6	18,6
	Totaal	112,3	65,3	124,3	69,8	131,0	72,0	129,5	73,4
Totaal	2005 = 100	102,1	100,0	105,8	100,0	107,9	100,0	104,8	100,0
	Aantal x 1000	4,8		5,0		5,1		4,9	

Regio Eilanden: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

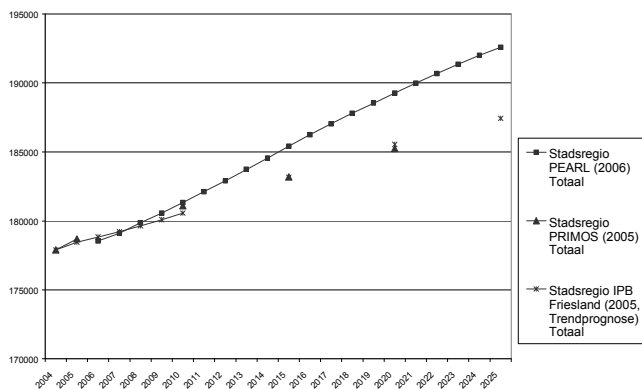
Deelrapport provincie Friesland

4.2 Stadsregio inclusief de kerngemeente Leeuwarden

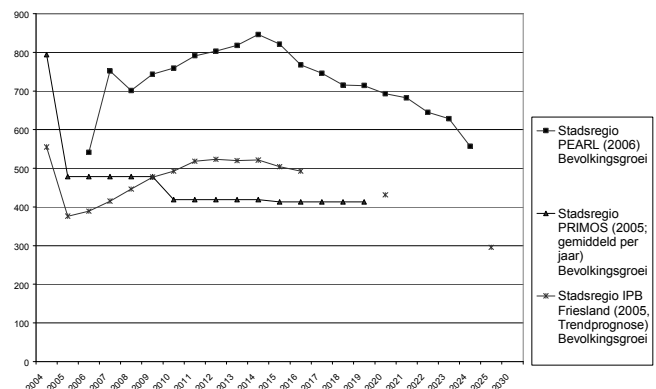
In deze sectie presenteren we de resultaten voor de Stadsregio, inclusief de kerngemeente Leeuwarden.

4.2.1 Bevolking

In onderstaande figuur is de ontwikkeling van de bevolking in de regio als geheel weergegeven.

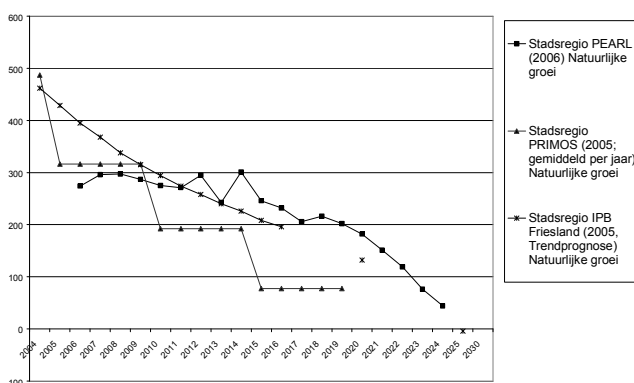

Stadsregio: bevolking totaal, prognose, in personen

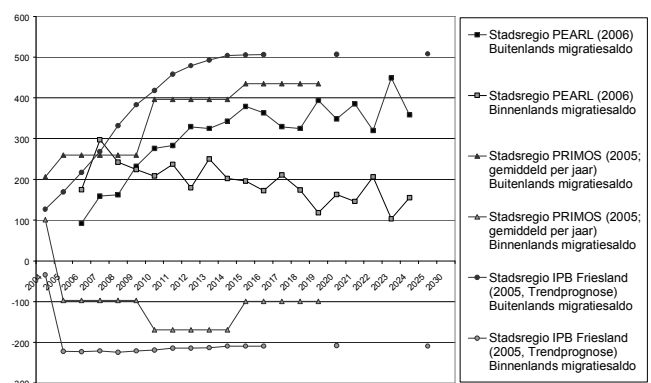

Stadsregio: jaarlijkse bevolkingsgroei, prognose, in personen

In het algemeen zijn er positieve groeiverwachtingen met PEARL (2006) als uitschieter. IPB Friesland en PEARL zijn het eens over een piek in de groei rond het jaar 2015; het niveau verschilt alleen consequent zo'n 400 personen per jaar.

Stadsregio: natuurlijke groei, prognose, in personen

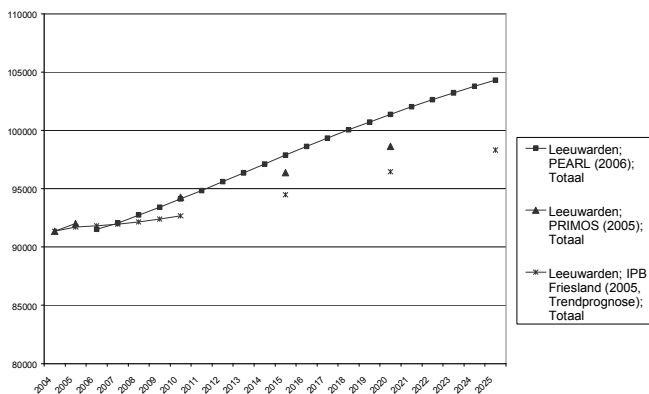
Stadsregio: migratie, prognose, in personen

In bovenstaande figuur is de bevolkingsgroei uitgewerkt naar componenten. De natuurlijke groei voor deze regio neemt sterk af, maar blijft vooralsnog positief volgens alle hier besproken prognoses.

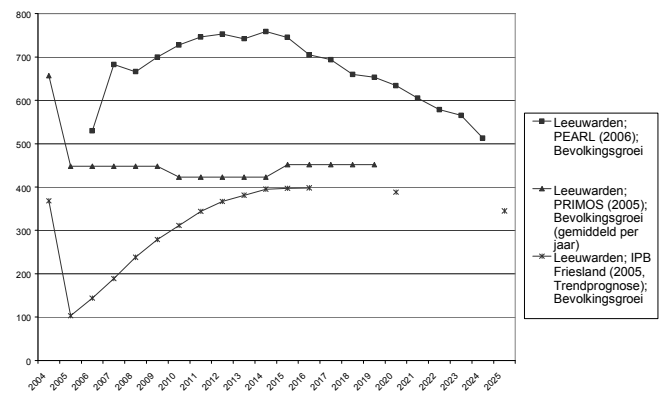
Deelrapport provincie Friesland

Op het punt van migratie is er minder overeenstemming. PEARL (2006) voorspelt een opvallend blijvend positief saldo binnenland, tegenover structureel negatieve saldi voor PRIMOS en IPB Friesland. Het verschil is bij benadering de 400 personen per jaar groeiverschil voor de gehele bevolking van de Stadsregio. Er is wel redelijke eensgezindheid t.a.v. het saldo buitenland.

Uit onderstaande figuur blijkt dat de groeipatronen voor de Stadsregio en de gemeente Leeuwarden in hoge mate overeen komen. Leeuwarden maakt meer dan 50% van de bevolking van de Stadsregio uit. Ten opzichte van de patronen zoals die voor de Stadsregio te zien zijn, valt op dat IPB Friesland de ontwikkeling van Leeuwarden relatief ongunstiger inschat dan PRIMOS, terwijl men op voor de regio als geheel redelijk eensgezind was. Dit impliceert dat IPB Friesland uitgaat van een positiever ontwikkeling in de Stadsregio exclusief Leeuwarden.

Leeuwarden: bevolking totaal, prognose, in personen

Leeuwarden: jaarlijkse bevolkingsgroei, prognose, in personen

In onderstaande tabel vergelijken we de componenten van groei voor de Stadsregio en de gemeente Leeuwarden. Hieruit blijkt dat de gemeente Leeuwarden driekwart tot de volledige bevolkingsgroei binnen de Stadsregio voor haar rekening neemt, volgens de diverse prognoses.

Bron Periode	Stadsregio			Kerngemeente Leeuwarden		
	PEARL (2006)	PRIMOS (2005)	IPB Friesland (2005, Trendprognose)	PEARL (2006)	PRIMOS (2005)	IPB Friesland (2005, Trendprognose)
	2005 - 2025	2004 - 2020	2004 - 2017	2005 - 2025	2004 - 2020	2004 - 2017
Levendgeborenen	2016		1981	1038		1034
Overledenen	1794		1673	1001		925
Natuurlijke groei	222	214	308	36	19	109
Immigratie	1072		1015	782		747
Emigratie	764		642	597		453
Buitenlands migratiesaldo	308	354	374	184	317	294
Vestiging uit andere gemeente	7667		8077	4532		5073
Vertrek naar andere gemeente	7474		8279	4086		5175
Binnenlands migratiesaldo	193	-108	-202	446	118	-102
Bevolkingsgroei	722	459	479	666	454	301

Stadsregio en kerngemeente Leeuwarden: componenten van groei, gemiddelden per jaar, prognose, in personen

Deelrapport provincie Friesland

Er zijn echter interessante verschillen tussen de prognoses met betrekking tot de herkomst van de groei. Zo heeft de gemeente Leeuwarden een relatief lage natuurlijke groei volgens met name PRIMOS (2005) en PEARL (2006). Daarentegen heeft de gemeente een over het algemeen onevenredig groot aandeel in de migratiestromen in en uit de regio. Bij PRIMOS (2005) en IPB Friesland (2005) neemt ze het grootste deel van de buitenlandse migratie voor haar rekening; bij PEARL (2006) is dit aandeel lager, maar evengoed fors. Het binnenlands saldo voor de gemeente Leeuwarden is overwegend positief, en houdt ook de saldi voor de regio als geheel enigszins op peil. Deze zouden zonder de gemeente Leeuwarden fors negatief uitvallen.

		2010		2015		2020		2025		% groei
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	32096	17,7	32115	17,3	32020	16,9	32462	16,9	1,1
	15 tot 64 jaar	122544	67,6	122257	65,9	122453	64,7	121617	63,2	-0,8
	65 en ouder	26694	14,7	31035	16,7	34797	18,4	38498	20,0	44,2
	Totaal	181334	100,0	185407	100,0	189270	100,0	192577	100,0	6,2
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	31195	17,2	29972	16,4	28684	15,5			-8,0
	15 tot 64 jaar	122603	67,7	121253	66,2	120945	65,3			-1,4
	65 en ouder	27289	15,1	31957	17,4	35618	19,2			30,5
	Totaal	181087	100,0	183182	100,0	185247	100,0			2,3
IPB Friesland (2005)	0 tot 14 jaar	31605	17,5	30744	16,8	29813	16,1	29842	15,9	-5,6
	15 tot 64 jaar	121784	67,4	120654	65,9	120071	64,7	118282	63,1	-2,9
	65 en ouder	27180	15,1	31754	17,3	35659	19,2	39313	21,0	44,6
	Totaal	180569	100,0	183152	100,0	185543	100,0	187437	100,0	3,8

Stadsregio: bevolking naar leeftijd, prognose, in personen

		2010		2015		2020		2025		% groei
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	16077	17,1	17002	17,4	17192	17,0	17138	16,4	6,6
	15 tot 64 jaar	64658	68,7	65794	67,2	67339	66,4	68234	65,4	5,5
	65 en ouder	13385	14,2	15082	15,4	16847	16,6	18943	18,2	41,5
	Totaal	94120	100,0	97878	100,0	101378	100,0	104315	100,0	10,8
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	14346	15,2	13939	14,5	13341	13,5			-7,0
	15 tot 64 jaar	66242	70,3	66732	69,2	67893	68,8			2,5
	65 en ouder	13663	14,5	15694	16,3	17389	17,6			27,3
	Totaal	94251	100,0	96365	100,0	98623	100,0			4,6
IPB Friesland (2005)	0 tot 14 jaar	14879	16,1	15064	15,9	15061	15,6	15173	15,4	2,0
	15 tot 64 jaar	64347	69,4	64484	68,3	64999	67,4	65156	66,3	1,3
	65 en ouder	13450	14,5	14926	15,8	16392	17,0	17981	18,3	33,7
	Totaal	92676	100,0	94474	100,0	96452	100,0	98310	100,0	6,1

Kerngemeente Leeuwarden: bevolking naar leeftijd, prognose, in personen

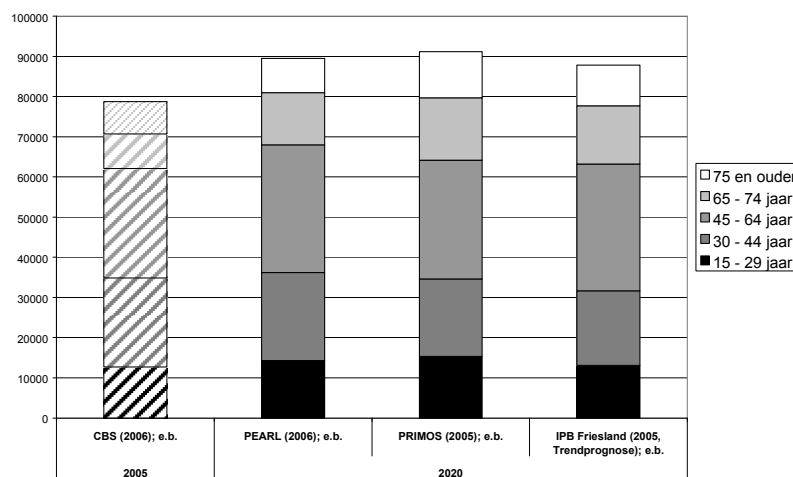
Uit de bovenstaande tabellen blijkt in het algemeen een redelijke eensgezindheid met betrekking tot de verdeling naar leeftijd voor wat betreft de Stadsregio als geheel, en de gemeente Leeuwarden in het bijzonder. Ten opzichte van de rest van de provincie heeft de Stadsregio een relatief hoog aantal inwoners in de leeftijd van 15 – 64 jaar. Deze groep lijkt zich te concentreren in de gemeente Leeuwarden, waar de aandelen nog hoger uitvallen. Dit gaat met name bij PRIMOS (2005) en IPB Friesland ten

Deelrapport provincie Friesland

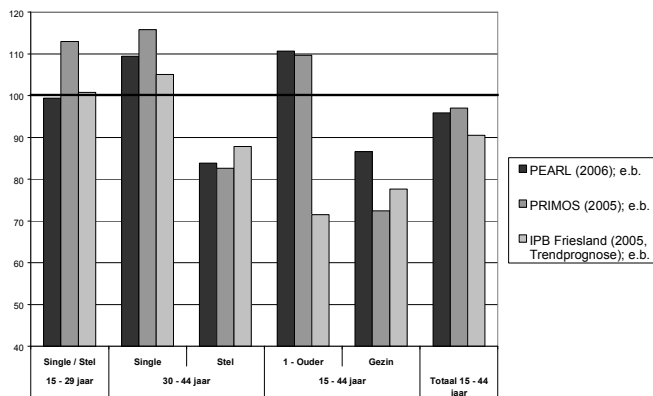
koste van de groep 0 – 14 jaar. Het aandeel 65 – plussers voor zowel de regio als de gemeente ligt onder het provinciaal gemiddelde.

4.2.2 Kwantitatieve woningbehoefte

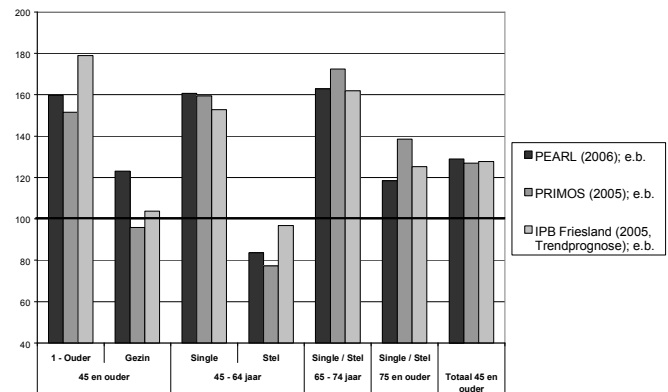
In deze sectie presenteren we de verwachtingen ten aanzien van de kwantitatieve woningbehoefte in de Stadsregio, inclusief de gemeente Leeuwarden. Zoals geschetst in sectie 4.2.1 is de PEARL prognose het meest optimistisch over de bevolkingsontwikkeling in deze regio. Zij komen uit op zo'n 189 duizend inwoners voor het jaar 2020, tegen 185 duizend voor de PRIMOS en IPB prognoses. Dit leidt echter niet tot de hoogste verwachting met betrekking tot de woningbehoefte. PRIMOS komt uit op ruim 91 duizend woningen, tegen bijna 88 duizend en 89,5 duizend voor respectievelijk de IPB prognose en PEARL. Dit komt neer op een toename van zo'n 12 à 13%. In de onderstaande figuur is te zien dat er enig verschil van inzicht bestaat met betrekking tot de ontwikkeling van zowel het aantal oudere als jongere huishoudens.

Stadsregio: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

Stadsregio: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Stadsregio: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

Deelrapport provincie Friesland

In de bovenstaande figuur zijn de ontwikkelingen naar leeftijd uitgewerkt naar huishoudenprofiel. Het aandeel jongeren is, vanwege de aanwezigheid van de gemeente Leeuwarden in deze regio, relatief hoog, zo'n 15%. De optimistische verwachting bij PRIMOS weegt daarmee dus relatief zwaar. Dit geldt ook voor de singles van 30 – 44 jaar, zij het in mindere mate gezien het lagere aandeel van deze groep (zo'n 7%). Voor de kwantitatieve woningbehoefte bij huishoudens ouder dan 45 jaar is er met betrekking tot de ontwikkeling van de totale woningbehoefte veel overeenstemming: een toename van 26 tot 28%. Echter, waar PEARL en de IPB prognose positiever zijn over de ontwikkeling bij de kwantitatieve woningbehoefte onder middelbare huishoudens, verwacht PEARL een sterkere ontwikkeling bij de oudere huishoudens. In de onderstaande tabel zijn deze resultaten gedetailleerd weergegeven.

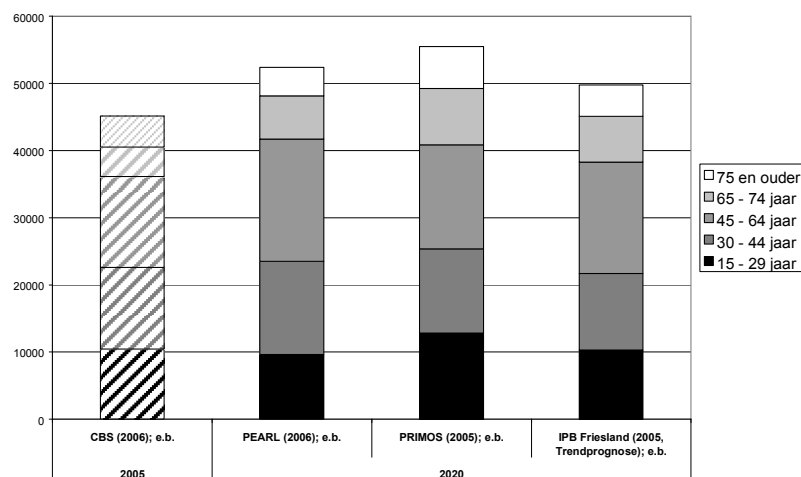
		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	99,3	15,1	98,8	14,4	99,4	14,0	100,5	13,7
30 - 44 jaar	Single	107,5	8,0	110,5	7,9	109,4	7,5	111,8	7,5
	Stel	80,6	2,9	77,3	2,7	83,9	2,8	94,7	3,1
15 - 44 jaar	1 - Ouder	107,4	3,0	107,7	2,9	110,7	2,9	116,6	2,9
	Gezin	96,6	15,9	91,0	14,4	86,6	13,2	86,5	12,8
	Totaal	98,6	45,0	96,7	42,2	95,9	40,4	97,8	40,1
45 en ouder	1 - Ouder	119,9	3,0	141,6	3,4	159,8	3,7	172,8	3,8
	Gezin	111,4	12,9	120,4	13,3	123,1	13,2	116,3	12,1
45 - 64 jaar	Single	126,5	10,2	146,2	11,3	160,7	12,0	164,6	11,9
	Stel	98,3	10,5	89,0	9,1	83,7	8,3	79,7	7,6
65 - 74 jaar	Single / Stel	112,8	10,1	141,8	12,1	162,8	13,4	169,7	13,6
75 en ouder	Single / Stel	101,7	8,4	107,5	8,5	118,5	9,1	145,3	10,8
	Totaal	110,1	55,0	120,6	57,8	128,9	59,6	133,4	59,9
Totaal	2005 = 100	104,6	100,0	109,2	100,0	113,1	100,0	116,4	100,0
	Aantal x 1000	82,8		86,3		89,5		92,1	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	106,6	15,5	108,8	15,2	113,0	15,2		
30 - 44 jaar	Single	109,6	7,9	114,3	7,9	115,8	7,7		
	Stel	81,2	3,0	77,4	2,7	82,6	2,8		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	110,6	3,0	110,2	2,9	109,6	2,8		
	Gezin	86,6	12,2	77,4	10,5	72,4	9,5		
	Totaal	98,5	41,6	96,6	39,1	97,0	37,9		
45 en ouder	1 - Ouder	122,4	3,3	141,3	3,6	151,5	3,7		
	Gezin	98,3	10,6	98,1	10,1	95,9	9,6		
45 - 64 jaar	Single	127,4	10,8	145,5	11,8	159,4	12,5		
	Stel	97,8	11,3	85,7	9,5	77,3	8,3		
65 - 74 jaar	Single / Stel	121,1	12,2	155,1	15,0	172,5	16,0		
75 en ouder	Single / Stel	108,7	10,2	120,6	10,9	138,6	12,0		
	Totaal	110,2	58,4	120,0	60,9	126,9	62,1		
Totaal	2005 = 100	105,0	100,0	109,6	100,0	113,7	100,0		
	Aantal x 1000	84,2		87,9		91,2			
IPB Friesland (2005, Trendprognose); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	94,8	13,2	98,2	13,1	100,8	13,0	101,7	12,8
30 - 44 jaar	Single	103,6	7,8	103,5	7,5	105,1	7,3	110,3	7,5
	Stel	96,1	3,9	89,1	3,5	87,9	3,3	91,0	3,4
15 - 44 jaar	1 - Ouder	89,7	2,5	74,9	2,0	71,5	1,9	73,6	1,9
	Gezin	92,6	13,5	83,3	11,6	77,7	10,5	78,4	10,3
	Totaal	95,4	40,9	91,7	37,7	90,6	36,0	92,4	35,8
45 en ouder	1 - Ouder	133,3	3,5	167,1	4,2	179,0	4,4	165,3	3,9
	Gezin	102,0	12,3	104,3	12,0	103,8	11,6	97,2	10,5
45 - 64 jaar	Single	122,1	10,0	139,8	11,0	152,7	11,6	158,0	11,7
	Stel	103,6	12,3	99,5	11,4	96,7	10,7	89,1	9,6
65 - 74 jaar	Single / Stel	118,1	11,8	145,7	13,9	162,0	15,0	171,4	15,4
75 en ouder	Single / Stel	100,2	9,4	108,8	9,8	125,2	10,8	155,3	13,1
	Totaal	109,6	59,1	120,1	62,3	127,7	64,0	131,7	64,2
Totaal	2005 = 100	103,3	100,0	107,5	100,0	111,3	100,0	114,3	100,0
	Aantal x 1000	81,5		84,9		87,9		90,2	

Stadsregio: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

Deelrapport provincie Friesland

De gemeente Leeuwarden maakt in termen van bevolkingsomvang een belangrijk deel uit van de Stadsregio als geheel. Er is enige verdeeldheid met betrekking tot de verwachte ontwikkeling van de woningbehoefte in deze gemeente. IPB Friesland verwacht een toename van rond de 10%, PEARL 16% en PRIMOS 20%. Dit komt neer op 49 duizend tot ruim 55 duizend woningen.

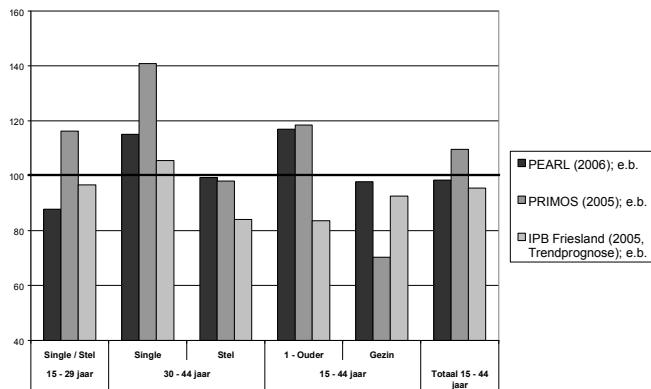
In het Woonplan Leeuwarden uit 2004 spreekt de gemeente de ambitie uit om, gemiddeld per jaar, netto zo'n 300 – 500 woningen aan de voorraad toe te voegen, tussen 2003 en 2010. Bruto komt dit volgens de nota neer op zo'n 400 – 640 woningen per jaar. Daarbij is er een Convenant met het ministerie van VROM uit 2005 waaruit een inspanningsverplichting volgt voor de gemeente die nog hoger ligt, op zo'n 700 woningen bruto per jaar. Uitgaande van de woningvoorraad in januari 2006, die volgens de Woningmarktmonitor 2005 – 2006 zo'n 44,3 duizend eenheden bedroeg, komt deze ambitie neer op een voorraad van 45,9 duizend woningen in het jaar 2010. Dit aantal is nagenoeg gelijk aan de uitkomst van de IPB prognose voor dat jaar (46,2 duizend woningen), PEARL en PRIMOS zitten hier boven.

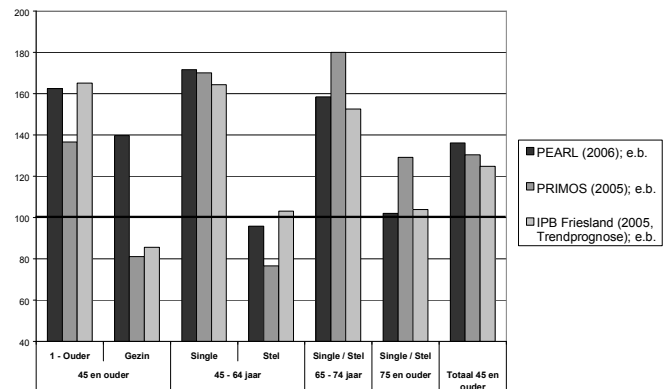
Kerngemeente Leeuwarden: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

De patronen naar huishoudenprofiel zijn enigszins uiteenlopend. PRIMOS komt met een positieve verwachting met betrekking tot de huishoudens van 45 en jonger, met relatief veel groei in de jongste categorie, en de singles van 30 – 44 jaar. Daar staat een laag aantal jonge gezinnen tegenover. PEARL en IPB Friesland zitten relatief dicht bij elkaar. Bij de 45 plussers valt op dat PRIMOS en IPB uitgaan van een daling van de woonbehoefte voor de middelbare gezinnen.

Deelrapport provincie Friesland

Leeuwarden: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Leeuwarden: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	92,6	19,0	87,4	17,0	87,8	16,4	89,3	16,0
30 - 44 jaar	Single	112,2	10,5	117,2	10,4	115,1	9,8	115,3	9,4
	Stel	89,6	2,6	91,4	2,5	99,3	2,6	109,5	2,8
15 - 44 jaar	1 - Ouder	110,2	3,9	112,9	3,8	117,0	3,7	120,2	3,7
	Gezin	104,2	14,4	102,6	13,4	97,8	12,3	95,8	11,5
	Totaal	100,5	50,3	99,2	47,2	98,4	44,8	99,3	43,5
45 en ouder	1 - Ouder	121,1	3,1	144,2	3,5	162,5	3,7	177,6	3,9
	Gezin	115,7	9,9	130,6	10,7	139,7	10,9	139,2	10,5
45 - 64 jaar	Single	129,4	11,9	153,0	13,3	171,6	14,3	179,4	14,4
	Stel	102,7	8,1	97,3	7,3	95,9	6,9	96,4	6,7
65 - 74 jaar	Single / Stel	107,2	8,5	134,2	10,2	158,5	11,5	172,7	12,1
75 en ouder	Single / Stel	97,6	8,2	97,5	7,8	102,1	7,8	122,8	9,0
	Totaal	111,6	49,7	124,5	52,8	136,1	55,2	145,0	56,5
Totaal	2005 = 100	105,7	100,0	111,1	100,0	116,1	100,0	120,8	100,0
	Aantal x 1000	47,7		50,1		52,4		54,5	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	108,3	22,5	111,2	21,7	116,2	21,6		
30 - 44 jaar	Single	120,5	10,8	133,3	11,3	140,9	11,3		
	Stel	89,8	2,8	92,0	2,7	98,1	2,7		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	111,6	3,8	114,5	3,6	118,5	3,6		
	Gezin	81,8	8,6	72,5	7,2	70,3	6,6		
	Totaal	103,7	48,4	105,7	46,4	109,6	45,7		
45 en ouder	1 - Ouder	117,3	3,1	131,5	3,2	136,7	3,2		
	Gezin	86,7	6,1	81,9	5,4	81,1	5,1		
45 - 64 jaar	Single	134,0	12,7	155,4	13,9	170,2	14,5		
	Stel	99,2	8,8	87,5	7,3	76,7	6,1		
65 - 74 jaar	Single / Stel	121,5	10,9	160,4	13,6	180,0	14,5		
75 en ouder	Single / Stel	105,5	10,0	114,2	10,1	129,2	10,9		
	Totaal	111,0	51,6	122,5	53,6	130,5	54,3		
Totaal	2005 = 100	107,4	100,0	114,1	100,0	120,0	100,0		
	Aantal x 1000	49,6		52,8		55,5			
IPB Friesland (2005, Trendprognose); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	91,5	18,7	94,2	18,5	96,7	18,3	97,8	17,9
30 - 44 jaar	Single	105,8	10,3	105,6	9,9	105,5	9,5	109,6	9,6
	Stel	104,3	4,2	91,5	3,6	84,0	3,2	86,7	3,2
15 - 44 jaar	1 - Ouder	92,8	3,3	82,9	2,8	83,6	2,7	85,4	2,7
	Gezin	98,5	11,3	94,7	10,5	92,6	9,9	93,2	9,6
	Totaal	97,1	47,8	95,6	45,2	95,5	43,5	97,3	43,0
45 en ouder	1 - Ouder	124,5	3,3	156,2	4,0	165,1	4,1	147,8	3,5
	Gezin	89,4	7,5	84,1	6,8	85,5	6,6	85,8	6,5
45 - 64 jaar	Single	124,6	11,9	148,2	13,6	164,4	14,6	172,4	14,8
	Stel	107,9	10,4	107,4	10,0	103,1	9,2	93,6	8,1
65 - 74 jaar	Single / Stel	111,8	10,1	134,0	11,6	152,6	12,8	166,9	13,5
75 en ouder	Single / Stel	95,0	9,1	95,8	8,8	103,8	9,2	122,9	10,6
	Totaal	107,1	52,2	116,7	54,8	124,8	56,5	129,9	57,0
Totaal	2005 = 100	102,1	100,0	106,1	100,0	110,1	100,0	113,5	100,0
	Aantal x 1000	46,2		48,0		49,8		51,4	

Kerngemeente Leeuwarden: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

Deelrapport provincie Friesland

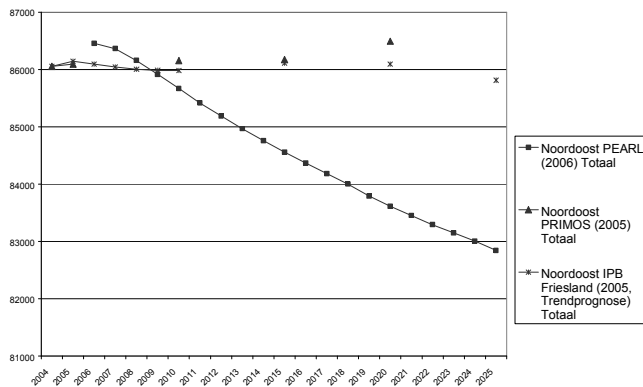
In de bovenstaande tabel is een en ander gedetailleerd weergegeven. Onmiddellijk valt het hoge aandeel jongeren in de gemeente op, 16 tot 20% van de woningbehoefte heeft betrekking op deze groep. Dat is 5 tot 10%-punten meer dan het aandeel van deze groep in de woningbehoefte voor de provincie als geheel. Ook het aandeel singles van 30 – 44 jaar ligt beduidend hoger. Het aandeel van de middelbare gezinnen is relatief laag.

Deelrapport provincie Friesland

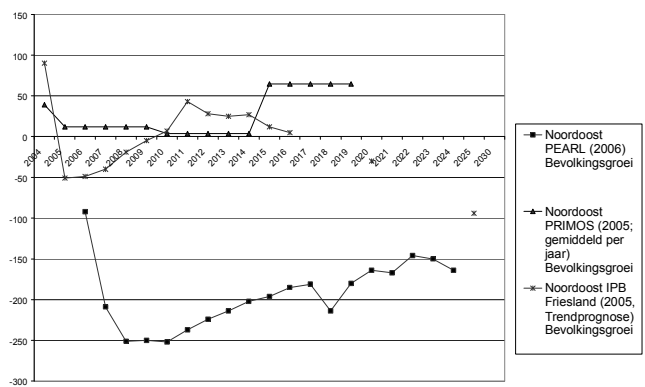
4.3 Regio Noordoost

In deze sectie bespreken we de resultaten voor de regio Noordoost.

4.3.1 Bevolking

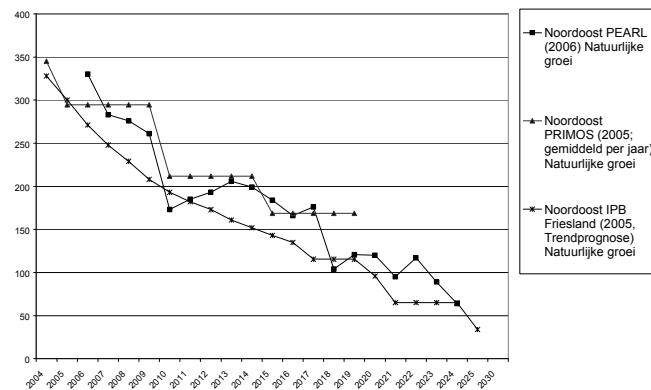

Noordoost: bevolking totaal, prognose, in personen

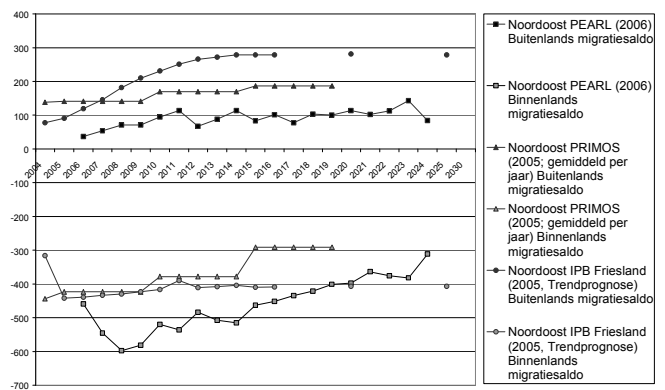

Noordoost: bevolkingsgroei, prognose, in personen

Uit de bovenstaande figuur blijkt dat PEARL (2006) de absolute negatieve uitschieter is met betrekking tot de bevolkingsgroei. PRIMOS (2005) en IPB Friesland (2005) gaan uit van stagnatie de komende jaren, met lichte groei na 2010.

Noordoost: natuurlijke groei, prognose, in personen

Noordoost: migratie, prognose, in personen

Voor de regio Noordoost is er eensgezindheid met betrekking tot het verloop van de natuurlijke groei: daling, maar vooralsnog geen krimp op dit gebied. Uit de bovenstaande figuur is op te maken dat er ook redelijke eensgezindheid bestaat met betrekking tot de migratiesaldi, hoewel PEARL (2006) wel telkens aan de onderkant van de prognoses zit voor zowel het saldo buitenland (licht positief, ongeveer plus 100 personen per jaar) en het saldo binnenland (gemiddeld ongeveer 500 personen negatief).

Deelrapport provincie Friesland

In de onderstaande tabel zijn de componenten van groei nader gekwantificeerd. Alle prognoses voorspellen een fors negatief saldo voor de binnenlandse migratie. Bij PRIMOS (2005) en IPB Friesland (2005) wordt dit in een hogere mate opgevangen door buitenlandse migratie en natuurlijke groei, dan dat dit bij PEARL (2006) het geval is, resulterend in een gemiddelde krimp van zo'n 200 personen per jaar voor deze prognose.

<i>Bron Periode</i>	<i>PEARL (2006) 2005 - 2025</i>	<i>PRIMOS (2005) 2004 - 2020</i>	<i>IPB Friesland (2005, Trendprognose) 2004 - 2017</i>
<i>Levendgeborenen</i>	1017		982
<i>Overledenen</i>	842		772
<i>Natuurlijke groei</i>	176	233	209
<i>Immigratie</i>	237		330
<i>Emigratie</i>	146		123
<i>Buitenlands migratiesaldo</i>	91	164	206
<i>Vestiging uit andere gemeente</i>	2356		2384
<i>Vertrek naar andere gemeente</i>	2816		2794
<i>Binnenlands migratiesaldo</i>	-461	-369	-410
<i>Bevolkingsgroei</i>	-194	28	6

Noordoost: componenten van groei, gemiddelden per jaar, prognose, in personen

		2010		2015		2020		2025		% groei
		<i>Aantal</i>	<i>%</i>	<i>Aantal</i>	<i>%</i>	<i>Aantal</i>	<i>%</i>	<i>Aantal</i>	<i>%</i>	
PEARL (2006)	<i>0 tot 14 jaar</i>	16144	18,8	15650	18,5	15232	18,2	15210	18,4	-5,8
	<i>15 tot 64 jaar</i>	55971	65,3	53515	63,3	51763	61,9	49806	60,1	-11,0
	<i>65 en ouder</i>	13551	15,8	15392	18,2	16619	19,9	17825	21,5	31,5
	<i>Totaal</i>	85666	100,0	84557	100,0	83614	100,0	82841	100,0	-3,3
PRIMOS (2005)	<i>0 tot 14 jaar</i>	16581	19,2	16220	18,8	15724	18,2			-5,2
	<i>15 tot 64 jaar</i>	56171	65,2	54712	63,5	53802	62,2			-4,2
	<i>65 en ouder</i>	13401	15,6	15239	17,7	16968	19,6			26,6
	<i>Totaal</i>	86153	100,0	86171	100,0	86494	100,0			0,4
IPB Friesland (2005)	<i>0 tot 14 jaar</i>	16509	19,2	16110	18,7	15409	17,9	15258	17,8	-7,6
	<i>15 tot 64 jaar</i>	56058	65,2	54756	63,6	54002	62,7	52422	61,1	-6,5
	<i>65 en ouder</i>	13413	15,6	15244	17,7	16681	19,4	18132	21,1	35,2
	<i>Totaal</i>	85980	100,0	86110	100,0	86092	100,0	85812	100,0	-0,2

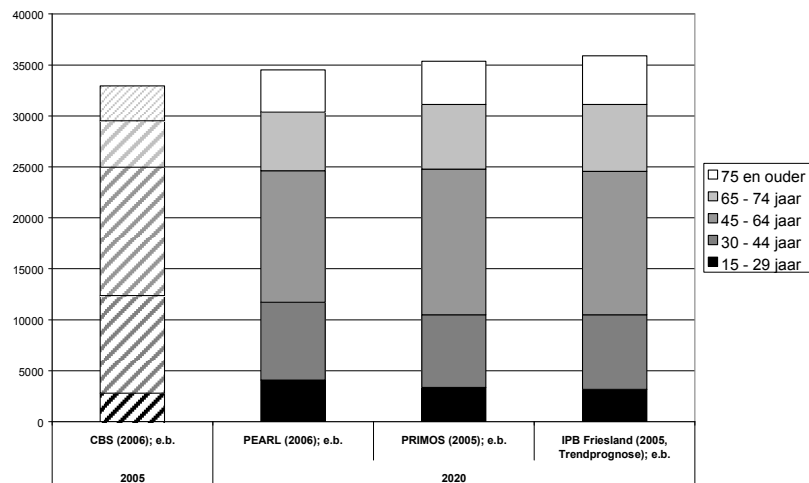
Noordoost: bevolking naar leeftijd, prognose, in personen

De leeftijdsopbouw zal bij benadering gelijk zijn aan het provinciaal gemiddelde. PEARL (2006) komt zo'n 3 duizend personen lager uit voor het jaar 2020, ten opzichte van de overige twee prognoses. Met name de leeftijdsgroep 15 – 64 jaar lijkt bij PEARL licht achter te blijven.

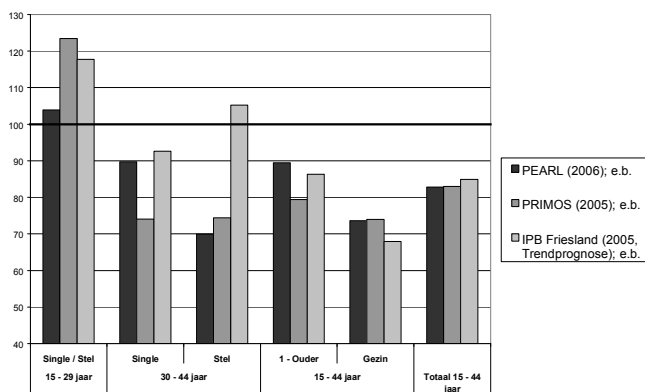
4.3.2 Kwantitatieve woningbehoefte

Ondanks de verwachte krimp in de bevolkingsomvang cf. PEARL komt deze prognose met een, zij het bescheiden, verwachte toename in de woningbehoefte van bijna 3% tot 2020. PRIMOS en IPB Friesland verwachten een toename van 6, respectievelijk 8%. Dit komt neer op zo'n 35 duizend woningen in 2020.

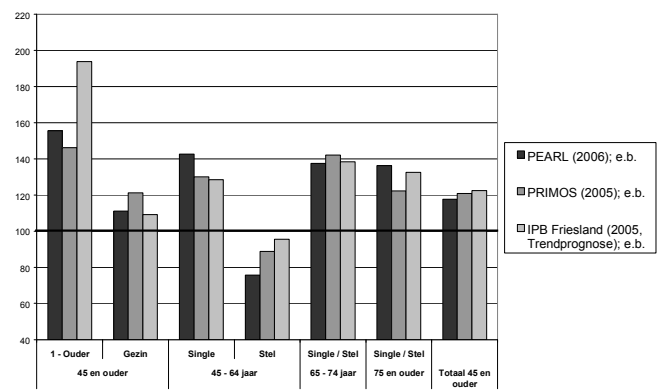
Deelrapport provincie Friesland

Regio Noordoost: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

Regio Noordoost: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Regio Noordoost: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

De woningbehoefte onder huishoudens tot 44 jaar neemt naar verwachting af met 15 tot 17%; onder huishoudens van 45 jaar en ouder neemt de behoefte toe met 17 tot 22%. Deze laatste groep maakt naar verwachting zo'n 70% uit van de woningbehoefte in de regio. Het aandeel gezinnen van 45 jaar en ouder is relatief hoog, zo'n 16 tot 18%. Er is redelijke overeenstemming met betrekking tot de ontwikkelingen bij de oudste huishoudens.

Deelrapport provincie Friesland

		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	105,0	10,0	106,6	10,1	103,9	9,8	102,9	9,7
30 - 44 jaar	Single	96,7	4,7	93,0	4,5	89,7	4,3	93,4	4,5
	Stel	75,0	3,5	67,3	3,1	70,0	3,2	78,6	3,6
15 - 44 jaar	1 - Ouder	99,3	2,0	93,0	1,9	89,5	1,8	99,1	2,0
	Gezin	90,7	18,5	80,6	16,3	73,6	14,9	72,9	14,7
	Totaal	93,4	38,7	87,2	35,8	82,8	33,9	84,1	34,4
45 en ouder	1 - Ouder	120,1	3,6	138,5	4,1	155,5	4,6	167,2	4,9
	Gezin	108,0	15,6	112,6	16,2	111,1	15,9	100,3	14,3
45 - 64 jaar	Single	121,9	8,0	134,8	8,8	142,6	9,3	139,6	9,1
	Stel	95,3	12,7	83,3	11,0	75,7	10,0	68,7	9,1
65 - 74 jaar	Single / Stel	108,4	12,1	126,6	14,0	137,5	15,2	140,3	15,4
75 en ouder	Single / Stel	112,2	9,2	125,0	10,2	136,3	11,1	159,2	12,9
	Totaal	107,9	61,3	114,2	64,2	117,6	66,1	117,3	65,6
Totaal	2005 = 100	101,8	100,0	102,8	100,0	102,9	100,0	103,3	100,0
	Aantal x 1000	34,1		34,5		34,5		34,6	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	107,9	7,0	115,4	7,4	123,4	7,7		
30 - 44 jaar	Single	86,7	3,9	78,0	3,5	74,1	3,2		
	Stel	78,3	3,2	70,5	2,8	74,4	2,9		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	94,4	1,8	86,2	1,6	79,4	1,5		
	Gezin	92,2	18,5	81,6	16,0	74,0	14,3		
	Totaal	92,8	34,5	86,1	31,3	83,0	29,6		
45 en ouder	1 - Ouder	116,0	3,8	134,4	4,3	146,2	4,6		
	Gezin	112,5	18,1	121,8	19,2	121,1	18,7		
45 - 64 jaar	Single	112,7	7,7	122,2	8,2	130,1	8,5		
	Stel	102,6	13,5	94,2	12,1	88,9	11,2		
65 - 74 jaar	Single / Stel	105,4	12,5	125,0	14,6	142,1	16,2		
75 en ouder	Single / Stel	105,3	9,9	111,1	10,3	122,2	11,1		
	Totaal	108,1	65,5	115,5	68,7	120,8	70,4		
Totaal	2005 = 100	102,3	100,0	104,4	100,0	106,4	100,0		
	Aantal x 1000	34,0		34,7		35,4			
IPB Friesland (2005, Trendprognose); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	107,3	7,0	116,3	7,4	117,7	7,3	117,3	7,2
30 - 44 jaar	Single	90,8	4,2	88,0	4,0	92,6	4,1	102,6	4,5
	Stel	92,1	3,4	94,9	3,4	105,2	3,7	109,0	3,8
15 - 44 jaar	1 - Ouder	97,7	2,0	99,7	2,0	86,4	1,7	80,4	1,5
	Gezin	89,2	17,2	76,3	14,3	68,0	12,5	68,4	12,4
	Totaal	93,4	33,8	88,2	31,0	84,9	29,2	86,4	29,3
45 en ouder	1 - Ouder	136,5	4,5	165,9	5,3	193,7	6,0	188,8	5,8
	Gezin	108,4	18,8	111,3	18,8	109,1	18,0	100,7	16,4
45 - 64 jaar	Single	113,7	7,3	121,8	7,6	128,4	7,9	130,1	7,9
	Stel	99,5	12,2	95,7	11,4	95,5	11,1	89,7	10,3
65 - 74 jaar	Single / Stel	107,4	13,0	126,6	14,9	138,4	15,9	139,4	15,8
75 en ouder	Single / Stel	109,3	10,3	119,5	11,0	132,5	11,9	162,7	14,4
	Totaal	108,6	66,2	116,5	69,0	122,4	70,8	123,7	70,7
Totaal	2005 = 100	103,0	100,0	106,0	100,0	108,4	100,0	109,8	100,0
	Aantal x 1000	34,1		35,1		35,9		36,3	

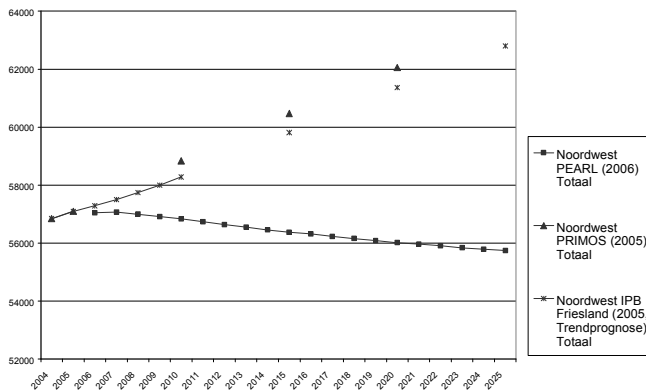
Regio Noordoost: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

Deelrapport provincie Friesland

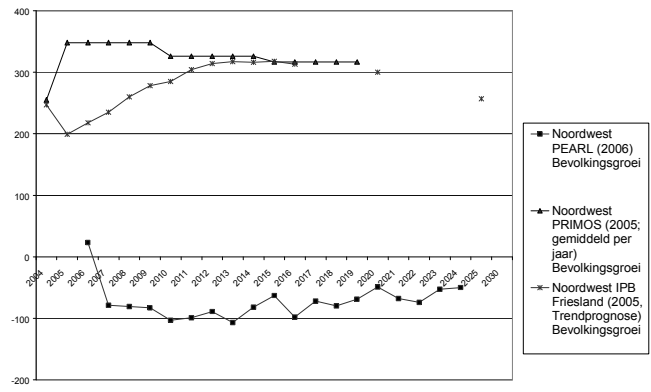
4.4 Regio Noordwest inclusief de kerngemeente Harlingen

In deze sectie bespreken we de resultaten voor de regio Noordwest, met specifieke aandacht voor de gemeente Harlingen.

4.4.1 Bevolking

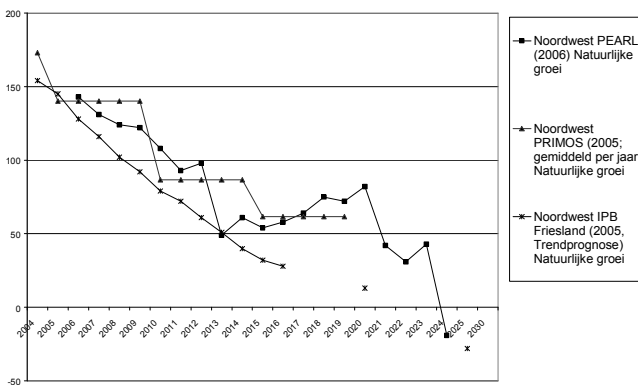

Noordwest: bevolking totaal, prognose, in personen

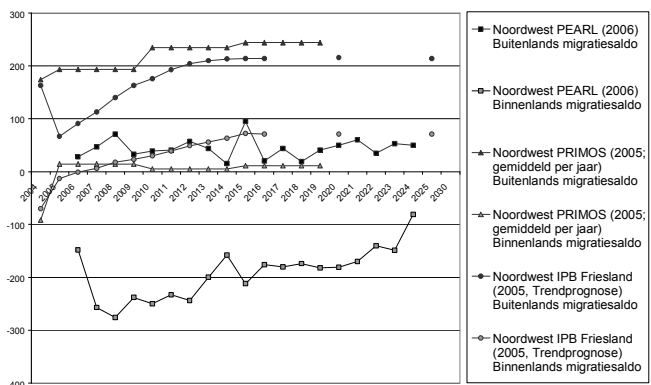

Noordwest: jaarlijkse bevolkingsgroei, prognose, in personen

Uit de figuur is op te maken dat er voor deze regio sprake is van verschillen van inzicht tussen enerzijds PRIMOS (2005) en IPB Friesland (2005), en anderzijds PEARL (2006). PEARL gaat uit van een lichte, maar aanhoudende krimp terwijl de overigen juist een aanhoudende groei verwachten.

Noordwest, natuurlijke groei, prognose, in personen

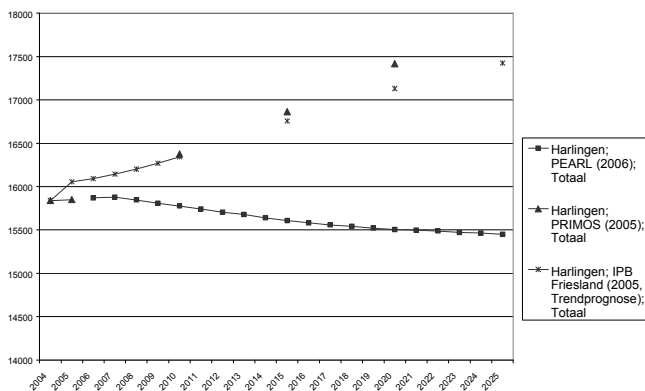
Noordwest, migratie, prognose, in personen

Uit bovenstaande figuur is op te maken dat er sprake is van eensgezindheid op het gebied van de natuurlijke groei. Het aantal overledenen overtreft naar verwachting pas na 2020 het aantal levendgeborenen.

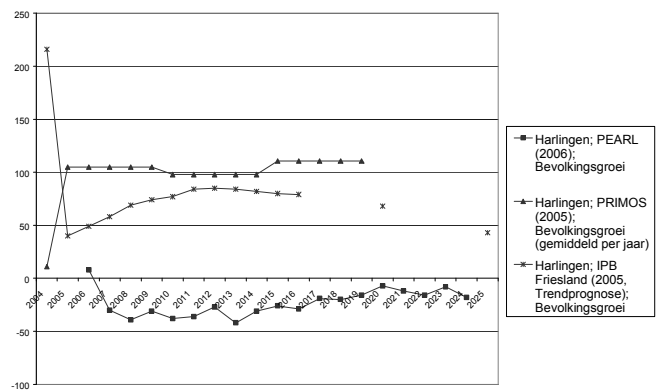
Deelrapport provincie Friesland

Verschillen worden gemaakt op het gebied van de migratie: PEARL (2006) schat zowel het buitenlands saldo als binnenlands saldo fors lager in. PRIMOS (2005) is het meest optimistisch wat betreft het saldo buitenland; het saldo binnenland voor de regio als geheel is nagenoeg gelijk aan nul. IPB Friesland (2005) gaat uit van licht positief saldo binnenland, tegen de provinciale trend in.

Uit onderstaande figuur blijkt dat voor de bevolking van de gemeente Harlingen eenzelfde beeld ontstaat: PEARL (2006) fors lager, ten opzichte van zowel PRIMOS als IPB Friesland. Het verschil is voor de gemeente relatief gezien kleiner dan voor de regio als geheel.

Harlingen: bevolking totaal, prognose, in personen

Harlingen: jaarlijkse bevolkingsgroei, prognose, in personen

Bron Periode	Regio Noordwest			Kerngemeente Harlingen		
	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	IPB Friesland (2005, Trendprognose) 2004 - 2017	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	IPB Friesland (2005, Trendprognose) 2004 - 2017
Levendgeborenen	643		645	162		162
Overledenen	568		560	180		186
Natuurlijke groei	75	101	85	-18	-14	-24
Immigratie	230		374	58		125
Emigratie	186		208	35		64
Buitenlands migratiesaldo	44	221	166	23	81	61
Vestiging uit andere gemeente	1989		2412	648		716
Vertrek naar andere gemeente	2181		2385	676		669
Binnenlands migratiesaldo	-192	4	26	-28	32	46
Bevolkingsgroei	-72	326	277	-23	99	83

Regio Noordwest en kerngemeente Harlingen, componenten van groei, gemiddelden per jaar, prognose, in personen

In bovenstaande tabel zijn de componenten van groei voor zowel de regio Noordwest, als de gemeente Harlingen nader uitgewerkt. De bevolking van de gemeente Harlingen maakt een kleine 30% uit van de bevolking van de regio als geheel. In dat licht vertoont Harlingen een buitengewoon ongunstige natuurlijke groei. Met name de vruchtbaarheid lijkt achter te blijven. Op het gebied van de migratie doet Harlingen het relatief beter, zodat het totale aandeel in de bevolkingsmutatie naar verwachting is.

Deelrapport provincie Friesland

Naar componenten gezien gaan alle prognoses uit van een gemiddelde natuurlijke krimp voor de gemeente Harlingen, ten opzichte van natuurlijke groei voor de regio als geheel. Voor de regio Noordwest gaat IPB Friesland uit van gemiddeld 500 personen per jaar meer die binnenlands in / uit migreren, dan PEARL. Het saldo ligt echter veel dichterbij nul. De buitenlandse migratie ligt ook licht hoger, immigratie met name.

Voor de gemeente Harlingen liggen de aantallen dichterbij elkaar. PRIMOS (2005) is relatief optimistisch met betrekking tot het binnenlands migratiesaldo voor de gemeente Harlingen, ten opzichte van dat van de regio als geheel.

In de onderstaande tabellen geven we voor geselecteerde jaren de bevolking naar leeftijd voor de regio Noordwest, respectievelijk de gemeente Harlingen. Voor de regio Noordwest als geheel geldt dat PRIMOS en IPB Friesland het relatief oneens zijn over de verwachten leeftijdsopbouw, zeker gezien de overeenstemming met betrekking tot het totale aantal inwoners. PRIMOS verwacht meer personen in de groep 0 – 14 jaar, IPB Friesland gaat uit van een grotere groep 15 – 64 jaar. In termen van bevolkingsaandeel neemt PEARL (2006) hier een middenpositie in.

		2010		2015		2020		2025		% groei
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	10659	18,8	10266	18,2	10026	17,9	10039	18,0	-5,8
	15 tot 64 jaar	37236	65,5	35875	63,6	34781	62,1	33678	60,4	-9,6
	65 en ouder	8940	15,7	10235	18,2	11209	20,0	12024	21,6	34,5
	Totaal	56835	100,0	56376	100,0	56016	100,0	55741	100,0	-1,9
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	11437	19,4	11534	19,1	11438	18,4			0,0
	15 tot 64 jaar	38129	64,8	38120	63,0	38357	61,8			0,6
	65 en ouder	9274	15,8	10817	17,9	12259	19,8			32,2
	Totaal	58840	100,0	60471	100,0	62054	100,0			5,5
IPB Friesland (2005)	0 tot 14 jaar	11079	19,0	10931	18,3	10681	17,4	10832	17,2	-2,2
	15 tot 64 jaar	38154	65,5	38161	63,8	38658	63,0	38689	61,6	1,4
	65 en ouder	9046	15,5	10723	17,9	12029	19,6	13278	21,1	46,8
	Totaal	58279	100,0	59815	100,0	61368	100,0	62799	100,0	7,8

Noordwest: bevolking naar leeftijd, prognose, in personen

Voor de gemeente Harlingen zijn er grotere verschillen in het aantal 65- plussers tussen PEARL (2006) en de overige twee prognoses die een relatief sterkere vergrijzing voor deze gemeente voorspellen, ook vergeleken met de provinciale niveaus. Afgezien van de leeftijdsopbouw komen de groeicijfers voor de gemeente Harlingen behoorlijk overeen met die van de regio als geheel.

Deelrapport provincie Friesland

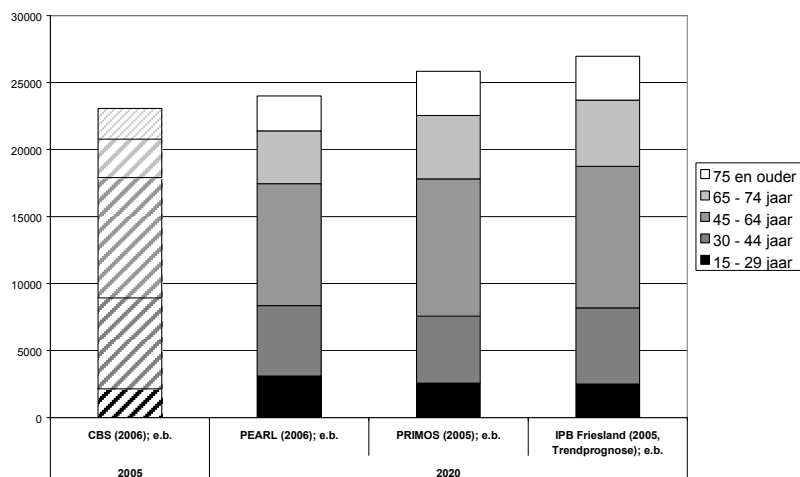
		2010		2015		2020		2025		% groei
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	2706	17,2	2651	17,0	2616	16,9	2685	17,4	-0,8
	15 tot 64 jaar	10525	66,7	10105	64,7	9834	63,4	9542	61,8	-9,3
	65 en ouder	2545	16,1	2852	18,3	3055	19,7	3223	20,9	26,6
	Totaal	15776	100,0	15608	100,0	15505	100,0	15450	100,0	-2,1
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	2839	17,3	2878	17,1	2841	16,3			0,1
	15 tot 64 jaar	10723	65,5	10604	62,9	10739	61,7			0,1
	65 en ouder	2813	17,2	3382	20,1	3837	22,0			36,4
	Totaal	16375	100,0	16864	100,0	17417	100,0			6,4
IPB Friesland (2005)	0 tot 14 jaar	2801	17,1	2765	16,5	2667	15,6	2629	15,1	-6,1
	15 tot 64 jaar	10824	66,2	10662	63,6	10736	62,7	10736	61,6	-0,8
	65 en ouder	2719	16,6	3329	19,9	3728	21,8	4061	23,3	49,4
	Totaal	16344	100,0	16756	100,0	17131	100,0	17426	100,0	6,6

Kerngemeente Harlingen: bevolking naar leeftijd, prognose, in personen

4.4.2 Kwantitatieve woningbehoefte

PEARL is met betrekking tot de bevolkingsontwikkeling in de regio Noordwest het meest pessimistisch, met een verwachte krimp tot 56 duizend inwoners in 2020. PRIMOS en IPB Friesland komen op respectievelijk 62 duizend en 61 duizend inwoners uit.

Voor de regio Noordwest als geheel verwacht PEARL een toename in de woningbehoefte van zo'n 3% tot 24 duizend woningen. PRIMOS komt tot 11% groei of bijna 26 duizend woningen; IPB is het meest positief met ruim 16% groei, ofwel 27 duizend woningen voor het jaar 2020. Het verschil lijkt daarbij gemaakt te worden in de leeftijdscategorieën 15 – 64 jaar.

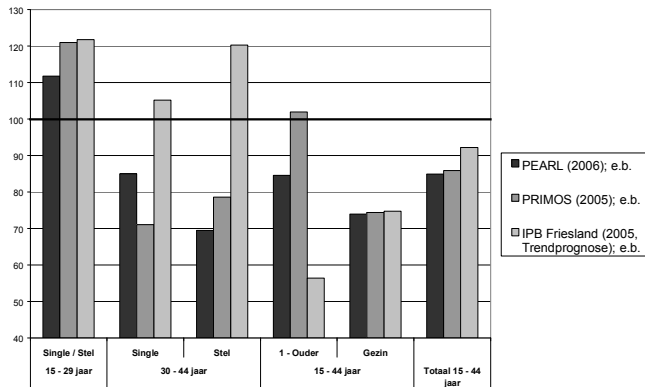

Regio Noordwest: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

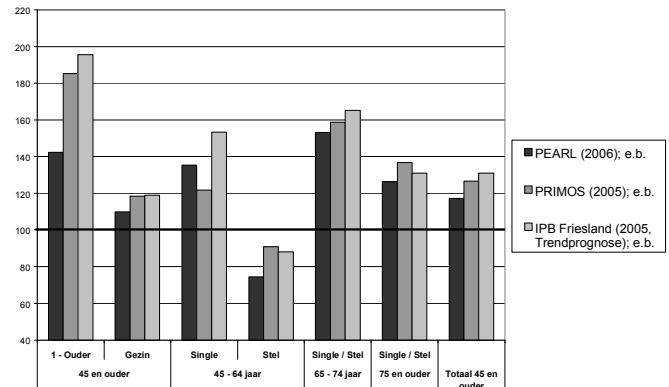
In de onderstaande figuur zijn deze patronen uitgewerkt naar huishoudenprofiel. PEARL en PRIMOS zijn het redelijk eens over de ontwikkeling bij de groep 15 – 44 jaar als geheel. IPB Friesland komt hoger uit, waarbij de belangrijkste verschillen te

Deelrapport provincie Friesland

vinden zijn voor de groep 30 – 44 jaar. IPB Friesland is over de ontwikkelingen voor deze groep uitgesproken positief, een beeld dat wel in lijn is met het beeld voor de provincie Friesland als geheel. Bij de 45 plussers valt op dat de groeiverwachtingen voor de 65 plussers voor deze regio meer in lijn zijn met de ontwikkelingen voor de groepen in de middelbare leeftijden.

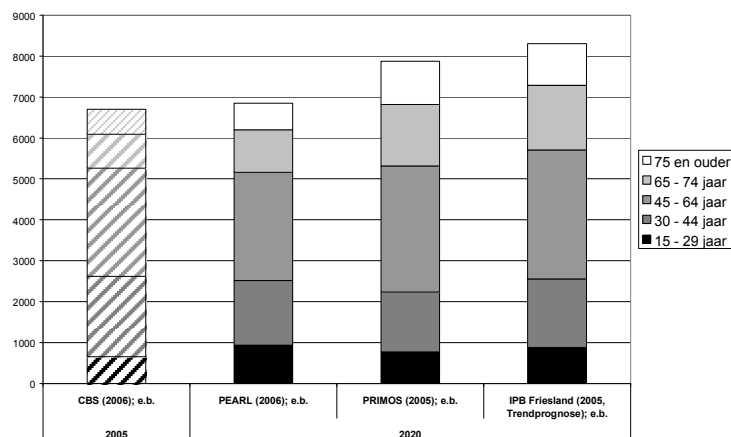

Regio Noordwest: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

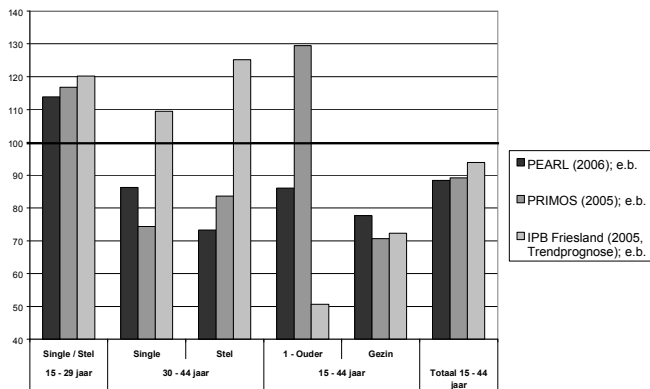
Regio Noordwest: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

De ontwikkelingen voor de kerngemeente Harlingen weerspiegelen die voor de regio Noordwest als geheel: PEARL komt met de laagste groeiverwachting, waarbij opvalt dat het aandeel 65 plussers laag uitvalt bij deze prognose.

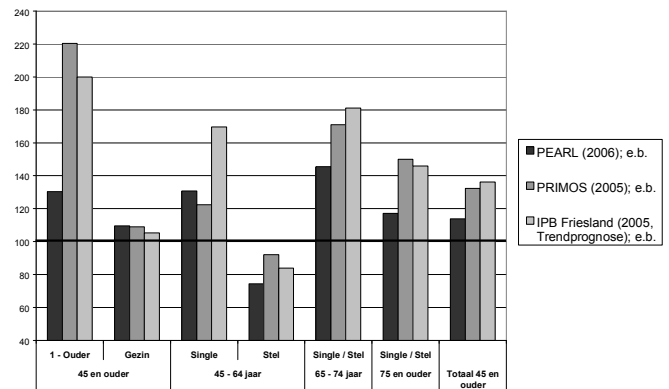

Harlingen: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

Deelrapport provincie Friesland

Harlingen: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Harlingen: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	108,3	10,7	113,1	11,1	111,8	10,9	111,3	10,8
30 - 44 jaar	Single	94,5	6,0	87,9	5,5	85,0	5,3	87,7	5,5
	Stel	74,8	3,1	65,6	2,7	69,4	2,9	78,5	3,2
15 - 44 jaar	1 - Ouder	98,6	2,8	86,3	2,4	84,6	2,3	89,4	2,4
	Gezin	90,9	16,7	79,6	14,5	74,0	13,4	73,7	13,3
	Totaal	94,5	39,3	87,9	36,2	84,9	34,8	86,3	35,2
45 en ouder	1 - Ouder	115,3	3,4	131,6	3,8	142,4	4,1	149,5	4,3
	Gezin	107,2	15,1	112,2	15,6	109,9	15,2	99,7	13,8
45 - 64 jaar	Single	117,7	9,7	130,3	10,7	135,3	11,0	130,8	10,6
	Stel	94,3	12,3	82,7	10,7	74,5	9,6	68,1	8,7
65 - 74 jaar	Single / Stel	114,9	11,5	139,7	13,9	153,2	15,1	154,8	15,2
75 en ouder	Single / Stel	104,9	8,6	112,6	9,1	126,2	10,2	151,3	12,2
	Totaal	107,2	60,7	114,0	63,8	117,2	65,2	116,7	64,8
Totaal	2005 = 100	101,8	100,0	102,9	100,0	103,5	100,0	103,8	100,0
	Aantal x 1000	23,6		23,9		24,0		24,1	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	104,5	7,8	112,7	8,1	121,0	8,4		
30 - 44 jaar	Single	82,3	4,8	74,0	4,2	71,1	3,9		
	Stel	80,5	3,2	72,9	2,8	78,6	2,9		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	110,2	3,1	105,4	2,8	102,0	2,6		
	Gezin	90,4	15,0	80,9	12,9	74,4	11,4		
	Totaal	92,4	33,9	87,2	30,8	85,9	29,2		
45 en ouder	1 - Ouder	133,4	4,5	168,4	5,4	185,3	5,8		
	Gezin	108,8	15,4	117,9	16,1	118,5	15,6		
45 - 64 jaar	Single	104,0	8,6	112,9	9,0	121,8	9,4		
	Stel	103,1	14,2	94,7	12,5	90,8	11,6		
65 - 74 jaar	Single / Stel	122,4	13,8	144,2	15,7	158,7	16,6		
75 en ouder	Single / Stel	102,9	9,6	115,5	10,3	136,7	11,8		
	Totaal	109,8	66,1	119,3	69,2	126,7	70,8		
Totaal	2005 = 100	103,2	100,0	107,1	100,0	111,2	100,0		
	Aantal x 1000	24,0		24,9		25,9			
IPB Friesland (2005, Trendprognose); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	107,6	7,8	116,5	8,0	121,8	7,9	124,5	7,7
30 - 44 jaar	Single	95,9	5,9	96,7	5,6	105,2	5,8	118,6	6,3
	Stel	92,0	3,3	98,9	3,4	120,3	3,9	133,3	4,2
15 - 44 jaar	1 - Ouder	92,6	2,6	77,9	2,1	56,4	1,4	57,7	1,4
	Gezin	94,2	15,7	82,1	13,0	74,7	11,3	76,4	11,0
	Totaal	96,8	35,3	92,7	32,1	92,3	30,4	97,2	30,5
45 en ouder	1 - Ouder	135,6	4,3	165,0	4,9	195,5	5,5	193,0	5,2
	Gezin	106,9	15,6	116,4	16,1	118,8	15,6	110,6	13,9
45 - 64 jaar	Single	123,9	9,8	141,0	10,6	153,3	11,0	163,3	11,2
	Stel	97,8	13,0	90,0	11,4	88,0	10,6	84,7	9,7
65 - 74 jaar	Single / Stel	117,7	12,7	147,9	15,2	165,2	16,2	172,8	16,1
75 en ouder	Single / Stel	103,2	9,3	112,8	9,7	131,0	10,7	170,7	13,3
	Totaal	110,1	64,7	121,6	67,9	131,0	69,6	136,9	69,5
Totaal	2005 = 100	105,0	100,0	110,5	100,0	116,2	100,0	121,7	100,0
	Aantal x 1000	24,4		25,7		27,0		28,3	

Regio Noordwest: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

Deelrapport provincie Friesland

		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	<i>Single / Stel</i>	112,6	11,7	118,6	12,2	113,8	11,7	110,2	11,4
30 - 44 jaar	<i>Single</i>	94,7	6,9	89,0	6,4	86,2	6,2	86,9	6,3
	<i>Stel</i>	77,9	3,0	69,3	2,6	73,3	2,8	81,4	3,1
15 - 44 jaar	<i>1 - Ouder</i>	101,2	3,6	87,2	3,0	86,0	3,0	91,1	3,2
	<i>Gezin</i>	94,6	16,1	83,9	14,1	77,7	13,1	76,1	12,9
	Totaal	98,1	41,2	92,3	38,4	88,4	36,8	88,2	36,9
45 en ouder	<i>1 - Ouder</i>	110,0	3,5	125,1	3,9	130,4	4,1	129,6	4,1
	<i>Gezin</i>	104,9	14,1	109,8	14,6	109,5	14,6	101,8	13,6
45 - 64 jaar	<i>Single</i>	113,0	10,7	125,4	11,8	130,7	12,3	128,0	12,1
	<i>Stel</i>	92,2	11,5	80,9	10,0	74,4	9,2	69,8	8,6
65 - 74 jaar	<i>Single / Stel</i>	114,3	11,4	136,7	13,5	145,5	14,3	143,2	14,2
75 en ouder	<i>Single / Stel</i>	101,1	7,7	104,7	7,9	117,1	8,8	139,5	10,6
	Totaal	104,9	58,8	111,0	61,6	113,9	63,2	113,2	63,1
Totaal	2005 = 100	102,0	100,0	103,0	100,0	103,0	100,0	102,5	100,0
	Aantal x 1000	6,8		6,8		6,8		6,8	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	<i>Single / Stel</i>	100,9	8,1	110,4	8,4	116,8	8,4		
30 - 44 jaar	<i>Single</i>	83,5	5,4	78,2	4,7	74,4	4,3		
	<i>Stel</i>	85,8	3,3	78,9	2,9	83,6	2,9		
15 - 44 jaar	<i>1 - Ouder</i>	129,8	4,7	128,9	4,4	129,4	4,2		
	<i>Gezin</i>	88,8	12,0	79,4	10,2	70,7	8,6		
	Totaal	94,5	33,4	91,2	30,5	89,2	28,4		
45 en ouder	<i>1 - Ouder</i>	147,4	5,7	195,3	7,1	220,3	7,6		
	<i>Gezin</i>	101,6	12,5	106,8	12,4	108,8	12,1		
45 - 64 jaar	<i>Single</i>	101,4	9,6	111,4	10,0	122,4	10,4		
	<i>Stel</i>	103,3	14,4	93,2	12,3	92,1	11,6		
65 - 74 jaar	<i>Single / Stel</i>	132,4	15,3	159,5	17,4	171,1	17,8		
75 en ouder	<i>Single / Stel</i>	100,9	9,1	119,5	10,2	150,0	12,2		
	Totaal	110,7	66,6	122,0	69,5	132,3	71,6		
Totaal	2005 = 100	104,7	100,0	110,6	100,0	116,3	100,0		
	Aantal x 1000	7,1		7,5		7,9			
IPB Friesland (2005, Trendprognose); e.b.									
15 - 29 jaar	<i>Single / Stel</i>	107,5	9,6	116,6	9,8	120,2	9,5	122,0	9,2
30 - 44 jaar	<i>Single</i>	102,3	7,2	106,4	7,0	109,4	6,8	120,6	7,2
	<i>Stel</i>	92,7	3,2	103,0	3,3	125,1	3,8	143,5	4,2
15 - 44 jaar	<i>1 - Ouder</i>	99,2	3,3	69,6	2,2	50,7	1,5	48,1	1,4
	<i>Gezin</i>	94,7	13,4	81,5	10,9	72,3	9,1	71,9	8,6
	Totaal	99,5	36,7	95,6	33,2	93,9	30,8	97,8	30,5
45 en ouder	<i>1 - Ouder</i>	142,3	4,8	173,4	5,5	199,9	6,0	190,8	5,4
	<i>Gezin</i>	100,9	12,2	106,2	12,1	105,3	11,3	91,0	9,3
45 - 64 jaar	<i>Single</i>	124,3	11,3	144,0	12,3	169,6	13,7	186,4	14,3
	<i>Stel</i>	95,3	12,9	86,0	10,9	83,8	10,0	80,4	9,2
65 - 74 jaar	<i>Single / Stel</i>	127,4	13,5	166,6	16,6	181,1	17,0	187,3	16,7
75 en ouder	<i>Single / Stel</i>	100,5	8,6	116,4	9,4	146,0	11,1	201,2	14,6
	Totaal	110,6	63,3	124,1	66,8	136,1	69,2	143,9	69,5
Totaal	2005 = 100	106,2	100,0	113,0	100,0	119,6	100,0	125,8	100,0
	Aantal x 1000	7,4		7,8		8,3		8,7	

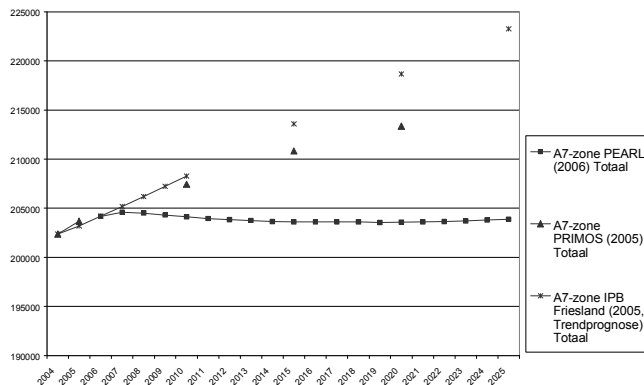
Kerngemeente Harlingen: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

Deelrapport provincie Friesland

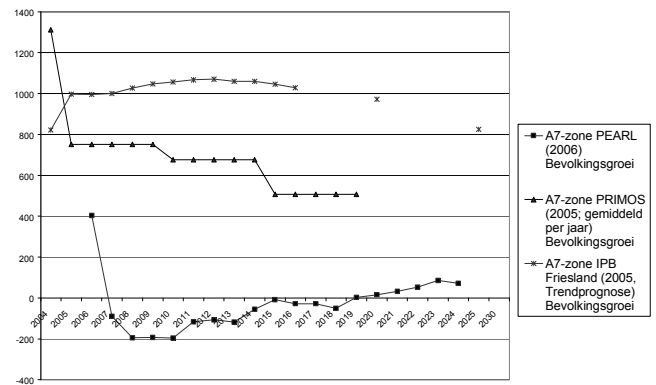
4.5 A7-Zone inclusief de kerngemeenten Heerenveen, Smallingerland en Sneek

In deze sectie beschouwen we de ontwikkelingen voor de A7 – Zone, met daarbij specifieke aandacht voor een drietal kerngemeenten: Heerenveen, Smallingerland en Sneek.

4.5.1 Bevolking

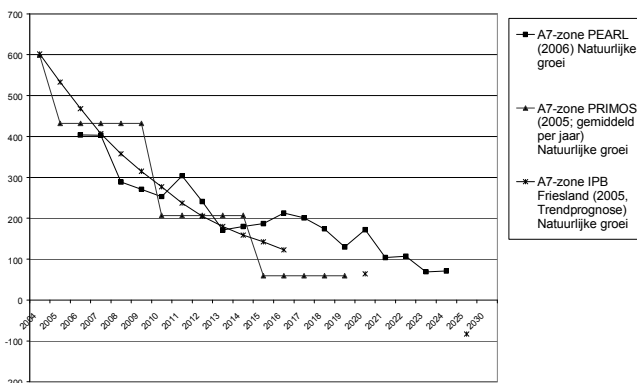
A7 – Zone: bevolking totaal, prognose, in personen

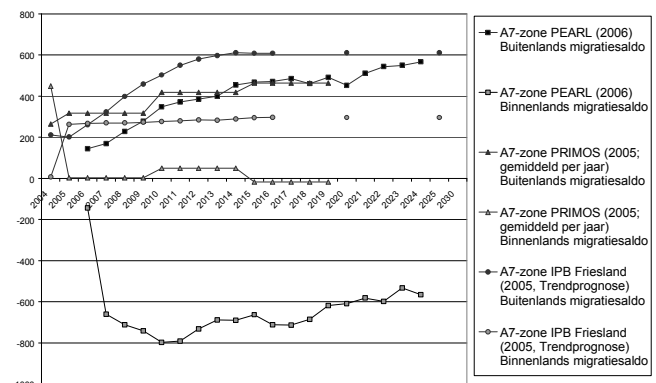
A7 – Zone: jaarlijkse bevolkingsgroei, prognose, in personen

Uit de figuur blijkt dat voor de A7 - Zone als geheel geldt dat IPB Friesland (2005) er het meest positief uitsteekt, met een middenpositie voor PRIMOS (2005), terwijl PEARL (2006) uitgaat van stagnatie of zelfs een lichte krimp. Voor deze grote regio komt dat neer op grote verschillen in aantallen personen, oplopend tot 15 duizend personen in 2020.

PEARL (2006) voorspelt krimp tot rond 2020 voor de regio als geheel. PRIMOS (2005) gaat overwegend uit van groei voor de komende jaren, maar met een negatieve trend. IPB Friesland (2005) is consistent positief, met een piek in de bevolkingsgroei zo rond 2015. Kortom, aanzienlijke verschillen van inzicht.

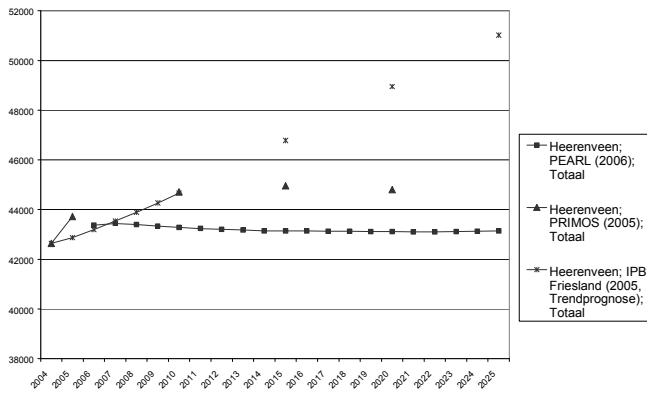
A7 – Zone: natuurlijke groei, prognose, in personen

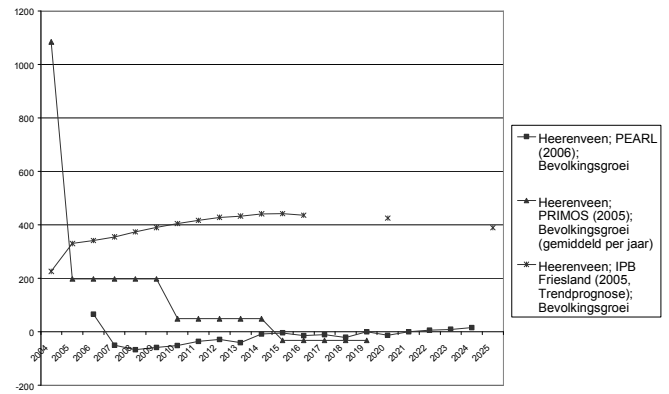
A7 – Zone: migratie, prognose, in personen

Deelrapport provincie Friesland

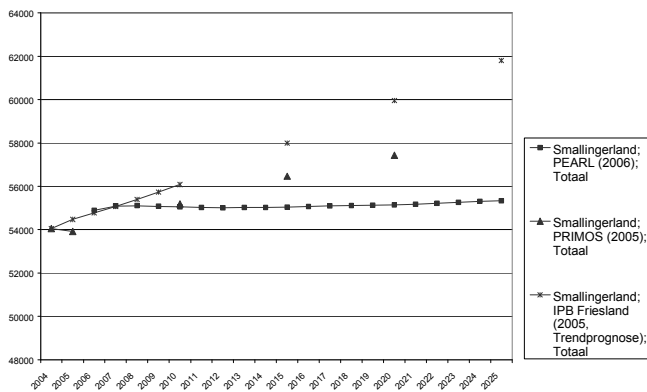
Uit bovenstaande figuur is af te leiden dat er eensgezindheid is wat betreft de natuurlijke groei. Deze blijft de komende jaren positief. Er is veel verschil van mening over het saldo binnenland, waarbij vooral PEARL (2006) buitengewoon negatief afsteekt. PRIMOS (2005) zit nagenoeg rond de nullijn, terwijl IPB Friesland (2005) consistent positief is. Over het saldo buitenland is er weinig verschil van inzicht, hoewel opnieuw IPB Friesland het meest positief is. In onderstaande figuur is het verwachte verloop van de bevolking voor de drie kerngemeenten weergegeven.

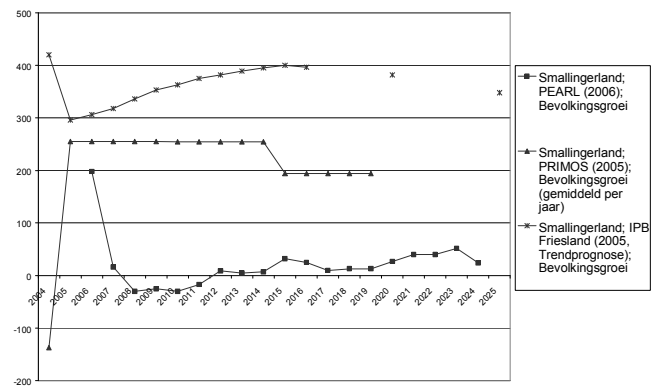
Heerenveen: bevolking totaal, prognose, in personen

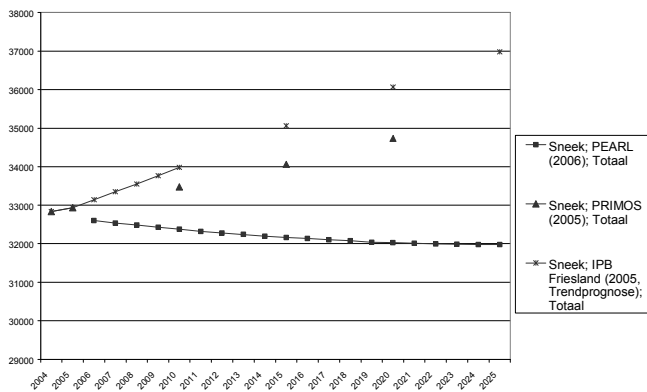
Heerenveen: bevolkingsgroei, prognose, in personen

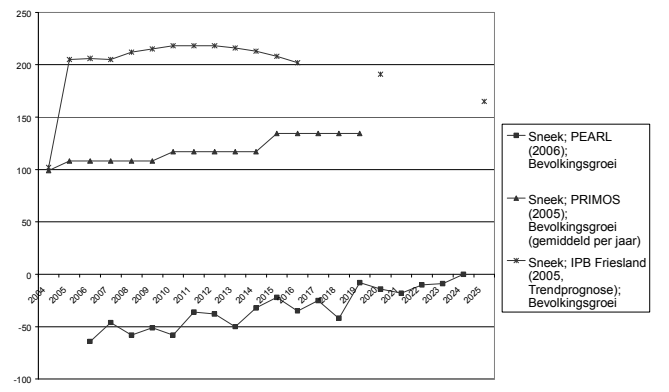
Smallingerland: bevolking totaal, prognose, in personen

Smallingerland: bevolkingsgroei, prognose, in personen

Sneek: bevolking totaal, prognose, in personen

Sneek: bevolkingsgroei, prognose, in personen

Deelrapport provincie Friesland

In het algemeen geldt, net als bij de A7 - Zone als geheel, dat IPB Friesland (2005) het meest positief is, met een middenpositie voor PRIMOS (2005) en een over het algemeen negatieve bevolkingsgroei voor PEARL (2006).

PEARL (2006) voorspelt krimp voor alle kerngemeenten, waarbij eerst de gemeente Smallingerland een lichte groei laat noteren, dan Heerenveen en tenslotte Sneek tussen 2012 en 2025. PRIMOS (2005) gaat overwegend uit van groei voor de komende jaren, maar met een negatieve trend die in het geval van Heerenveen omslaat in krimp rond 2015. IPB Friesland (2005) is consistent positief. De piek in de groei rond 2015 die we voor de A7 – Zone als geheel voor deze prognose noteerden, is ook zichtbaar bij de diverse kerngemeenten.

Bron Periode	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	IPB Friesland (2005, Trendprognose) 2004 - 2017	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	IPB Friesland (2005, Trendprognose) 2004 - 2017
A7-zone				Kerngemeente Heerenveen		
Levendgeborenen	2249		2291	457		474
Overledenen	2041		1983	452		471
Natuurlijke groei	208	256	308	5	-28	3
Immigratie	1006		982	304		268
Emigratie	596		527	145		140
Buitenlands migratiesaldo	410	392	455	160	111	129
Vestiging uit andere gemeente	7449		7821	1614		1987
Vertrek naar andere gemeente	8093		7563	1795		1733
Binnenlands migratiesaldo	-644	39	258	-181	52	254
Bevolkingsgroei	-27	686	1021	-16	135	386
Kerngemeente Smallingerland				Kerngemeente Sneek		
Levendgeborenen	608		607	346		395
Overledenen	538		536	354		365
Natuurlijke groei	69	57	71	-8	26	30
Immigratie	320		282	83		192
Emigratie	195		146	80		98
Buitenlands Migratiesaldo	125	143	135	3	45	94
Vestiging uit andere gemeente	1802		2066	1215		1356
Vertrek naar andere gemeente	1975		1909	1242		1278
Binnenlands Migratiesaldo	-173	12	158	-27	47	78
Bevolkingsgroei	22	211	364	-32	119	203

A7 – Zone en kerngemeenten Heerenveen, Smallingerland & Sneek: componenten van groei, gemiddelden per jaar, prognose, in personen

In bovenstaande tabel vergelijken we de diverse componenten van groei, voor de regio als geheel alsmede de drie kerngemeenten. Bij elkaar omvatten de drie kerngemeenten om en nabij de 70% van de bevolking van de A7 - Zone.

PEARL (2006) voorspelt een nipte positieve groei voor de gemeente Smallingerland tot 2025, gerelateerd aan het relatief vroege omslagpunt krimp / groei. Voor de gemeente Heerenveen valt het saldo binnenland, alsmede het saldo buitenland, relatief fors uit ten opzichte van de bevolkingsomvang: de aantallen buitenlandse migranten zijn vergelijkbaar met de gemeente Smallingerland, terwijl de laatstgenoemde gemeente zo'n 12 duizend inwoners meer heeft. Heerenveen lijkt

Deelrapport provincie Friesland

vooral relatief veel immigranten te trekken. Daarentegen vallen de aantallen migranten voor Sneek juist vrij laag uit bij PEARL (2006).

PRIMOS (2005) neemt over het algemeen de middenpositie in die we bij de bestudering van de bevolkingsgroei over de tijd ook al constateerden. Over de natuurlijke groei en de buitenlandse migratie in Heerenveen is men opvallend pessimistisch; de buitenlandse migratie voor Smallingerland ziet PRIMOS (2005) relatief gunstig in.

Voor met name de gemeenten Heerenveen en Sneek valt op dat de natuurlijke groei voor alle prognoses bijzonder laag uitvalt, ten opzichte van het regionale patroon. Verder is er met betrekking tot de gemeente Sneek relatief veel onenigheid als het gaat om de buitenlandse migratie, waarbij met name PEARL (2006) erg pessimistisch is.

In de onderstaande tabellen is de verwachte bevolking naar leeftijd voor de regio en de drie kerngemeenten, voor een aantal geselecteerde jaren weergegeven.

		2010		2015		2020		2025		% groei
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	37332	18,3	35734	17,6	34918	17,2	35290	17,3	-5,5
	15 tot 64 jaar	133049	65,2	129493	63,6	127001	62,4	123628	60,6	-7,1
	65 en ouder	33755	16,5	38380	18,9	41660	20,5	44964	22,1	33,2
	Totaal	204136	100,0	203607	100,0	203579	100,0	203882	100,0	-0,1
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	39043	18,8	38182	18,1	37038	17,4			-5,1
	15 tot 64 jaar	133815	64,5	132166	62,7	131283	61,5			-1,9
	65 en ouder	34588	16,7	40477	19,2	45036	21,1			30,2
	Totaal	207446	100,0	210825	100,0	213357	100,0			2,8
IPB Friesland (2005)	0 tot 14 jaar	38878	18,7	38092	17,8	37277	17,0	37921	17,0	-2,5
	15 tot 64 jaar	134745	64,7	135223	63,3	136741	62,5	136219	61,0	1,1
	65 en ouder	34644	16,6	40266	18,9	44646	20,4	49143	22,0	41,9
	Totaal	208267	100,0	213581	100,0	218664	100,0	223283	100,0	7,2

A7 – Zone: bevolking naar leeftijd, prognose, in personen

		2010		2015		2020		2025		% groei
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	7544	17,4	7386	17,1	7290	16,9	7305	16,9	-3,2
	15 tot 64 jaar	28085	64,9	27368	63,4	26874	62,3	26286	60,9	-6,4
	65 en ouder	7655	17,7	8389	19,4	8949	20,8	9554	22,1	24,8
	Totaal	43284	100,0	43143	100,0	43113	100,0	43145	100,0	-0,3
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	7878	17,6	7623	17,0	7089	15,8			-10,0
	15 tot 64 jaar	28650	64,1	27759	61,7	26957	60,2			-5,9
	65 en ouder	8189	18,3	9580	21,3	10755	24,0			31,3
	Totaal	44717	100,0	44962	100,0	44801	100,0			0,2
IPB Friesland (2005)	0 tot 14 jaar	7816	17,5	7902	16,9	7934	16,2	8208	16,1	5,0
	15 tot 64 jaar	28686	64,2	29418	62,9	30453	62,2	31038	60,8	8,2
	65 en ouder	8158	18,3	9464	20,2	10565	21,6	11777	23,1	44,4
	Totaal	44660	100,0	46784	100,0	48952	100,0	51023	100,0	14,2

Kerngemeente Heerenveen: bevolking naar leeftijd, prognose, in personen

Deelrapport provincie Friesland

		2010		2015		2020		2025		% groei
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	10037	18,2	9663	17,6	9516	17,3	9640	17,4	-4,0
	15 tot 64 jaar	35689	64,8	34761	63,2	34200	62,0	33385	60,3	-6,5
	65 en ouder	9322	16,9	10614	19,3	11426	20,7	12311	22,2	32,1
	Totaal	55048	100,0	55038	100,0	55142	100,0	55336	100,0	0,5
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	10243	18,6	10087	17,9	9971	17,4			-2,7
	15 tot 64 jaar	35425	64,2	35255	62,4	35224	61,3			-0,6
	65 en ouder	9523	17,3	11120	19,7	12238	21,3			28,5
	Totaal	55191	100,0	56462	100,0	57433	100,0			4,1
IPB Friesland (2005)	0 tot 14 jaar	10314	18,4	10235	17,7	10215	17,0	10544	17,1	2,2
	15 tot 64 jaar	36266	64,7	36723	63,3	37562	62,6	37888	61,3	4,5
	65 en ouder	9504	16,9	11030	19,0	12181	20,3	13379	21,6	40,8
	Totaal	56084	100,0	57988	100,0	59958	100,0	61811	100,0	10,2

Kerngemeente Smallingerland: bevolking naar leeftijd, prognose, in personen

		2010		2015		2020		2025		% groei
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	6116	18,9	5800	18,0	5457	17,0	5368	16,8	-12,2
	15 tot 64 jaar	20916	64,6	20375	63,4	20209	63,1	19717	61,7	-5,7
	65 en ouder	5347	16,5	5985	18,6	6367	19,9	6896	21,6	29,0
	Totaal	32379	100,0	32160	100,0	32033	100,0	31981	100,0	-1,2
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	6379	19,1	6395	18,8	6371	18,3			-0,1
	15 tot 64 jaar	21458	64,1	21190	62,2	21213	61,1			-1,1
	65 en ouder	5639	16,8	6476	19,0	7149	20,6			26,8
	Totaal	33476	100,0	34061	100,0	34733	100,0			3,8
IPB Friesland (2005)	0 tot 14 jaar	6319	18,6	6305	18,0	6184	17,1	6296	17,0	-0,4
	15 tot 64 jaar	21960	64,6	22087	63,0	22558	62,5	22640	61,2	3,1
	65 en ouder	5701	16,8	6671	19,0	7323	20,3	8042	21,7	41,1
	Totaal	33980	100,0	35063	100,0	36065	100,0	36978	100,0	8,8

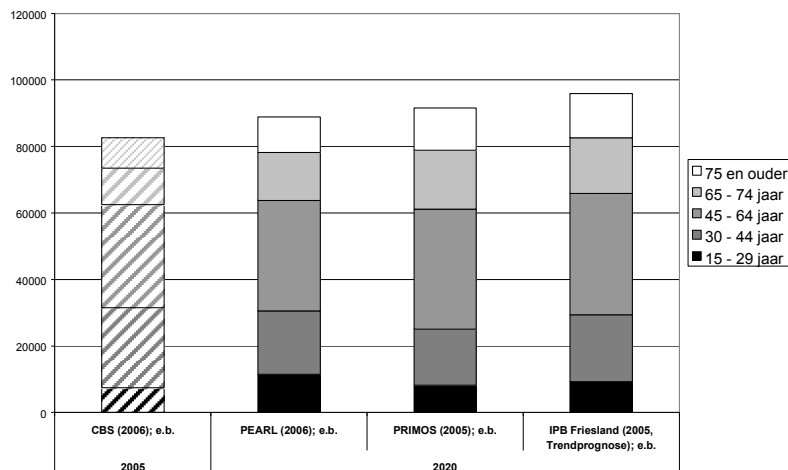
Kerngemeente Sneek: bevolking naar leeftijd, prognose, in personen

Voor de A7 - Zone is er redelijk overeenstemming over de te verwachten leeftijdsopbouw, ondanks de aanzienlijke verschillen in verwachte aantallen personen. Alleen PRIMOS (2005) voorspelt een licht hoger aantal en aandeel ouderen. Wat betreft het aandeel 65 - plussers zit de A7 - Zone rond of iets boven het provinciaal gemiddelde, waarbij Heerenveen er bij met name PRIMOS (2005) uit schiet. Dit is ook gereflecteerd in de lage natuurlijke groei voor deze gemeente, die we al eerder zagen. De overige gemeentes bewegen zich meer rond het regionale gemiddelde.

4.5.2 Kwantitatieve woningbehoefte

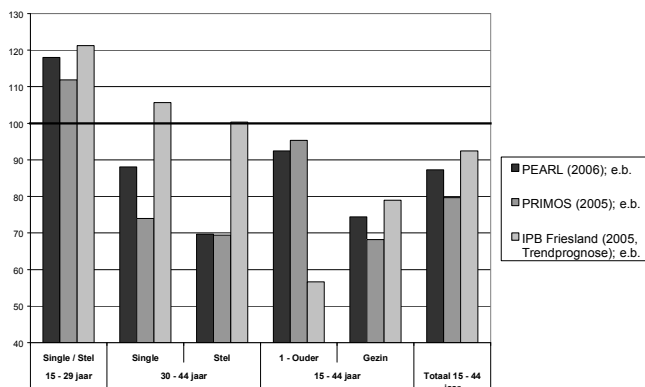
In deze sectie bespreken we de verwachte kwantitatieve woningbehoefte voor de A7 Zone, alsmede de kerngemeenten Heerenveen, Smallingerland en Sneek. IPB Friesland verwacht een bevolkingsomvang van 218 duizend personen voor deze regio, PRIMOS en PEARL zitten hieronder met een verwachting van 213 duizend en 203 duizend inwoners respectievelijk. De verwachting van PEARL houdt een lichte bevolkingskrimp in.

Deelrapport provincie Friesland

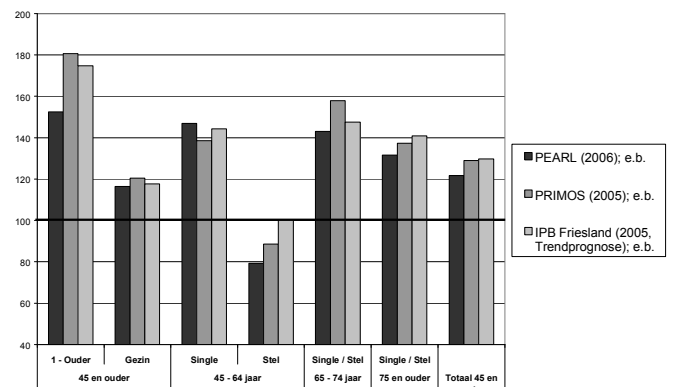

A7-Zone: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

In bovenstaande figuur is te zien dat PRIMOS en PEARL relatief dicht bij elkaar zitten met betrekking tot de totaal verwachte woningbehoefte in de A7-Zone. PEARL komt op een groei van 7%, PRIMOS op 10%, waarbij opvalt dat PRIMOS een over het algemeen oudere leeftijdsopbouw verwacht. IPP gaat uit van een groei van 15%. In aantallen gaat het hierbij om 89 duizend tot 96 duizend woningen.

A7-Zone: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

A7-Zone: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

De uitwerking naar huishoudenprofielen geeft een beeld te zien dat veel weg heeft van dat voor de provincie als geheel. PRIMOS blijft enigszins achter met betrekking tot de ontwikkelingen bij de groep 15 – 44 jarigen. Dit lijkt met name veroorzaakt te worden door de verwachtingen met betrekking tot de jongste groep, en de singles van 30 – 44 jaar.

Deelrapport provincie Friesland

		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	112,9	10,8	119,1	11,2	118,0	10,9	118,1	10,8
30 - 44 jaar	Single	96,1	5,7	89,9	5,2	88,0	5,0	93,3	5,3
	Stel	74,8	3,2	65,8	2,7	69,7	2,8	80,0	3,2
15 - 44 jaar	1 - Ouder	100,3	2,6	94,5	2,4	92,4	2,3	99,6	2,5
	Gezin	91,1	16,9	80,0	14,5	74,4	13,2	75,2	13,2
	Totaal	95,9	39,2	90,1	36,0	87,3	34,3	90,0	35,0
45 en ouder	1 - Ouder	119,2	3,3	138,2	3,7	152,5	4,0	157,2	4,1
	Gezin	108,8	14,7	115,7	15,3	116,4	15,1	105,9	13,6
45 - 64 jaar	Single	121,6	9,1	137,4	10,1	147,0	10,6	143,7	10,3
	Stel	96,0	11,9	85,6	10,4	79,3	9,5	72,6	8,6
65 - 74 jaar	Single / Stel	111,0	12,1	132,8	14,1	143,0	15,0	146,2	15,1
75 en ouder	Single / Stel	108,9	9,8	117,6	10,4	131,7	11,5	155,0	13,3
	Totaal	108,6	60,8	116,7	64,0	121,7	65,7	121,9	65,0
Totaal	2005 = 100	103,2	100,0	105,5	100,0	107,2	100,0	108,4	100,0
	Aantal x 1000	85,6		87,4		88,8		89,9	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	103,2	7,4	107,6	7,5	111,9	7,5		
30 - 44 jaar	Single	86,6	4,8	77,0	4,1	74,0	3,8		
	Stel	76,3	3,2	66,4	2,7	69,4	2,7		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	103,8	2,6	101,6	2,4	95,3	2,2		
	Gezin	89,2	15,4	76,7	12,8	68,2	11,0		
	Totaal	91,1	33,4	83,3	29,5	79,6	27,3		
45 en ouder	1 - Ouder	130,4	3,8	164,1	4,7	180,6	5,0		
	Gezin	112,0	15,7	120,9	16,3	120,5	15,8		
45 - 64 jaar	Single	114,5	8,8	127,0	9,4	138,6	9,9		
	Stel	102,3	13,7	93,1	12,0	88,6	11,1		
65 - 74 jaar	Single / Stel	113,7	13,7	141,3	16,5	157,9	17,9		
75 en ouder	Single / Stel	107,0	10,9	118,1	11,6	137,3	13,1		
	Totaal	110,6	66,6	121,2	70,5	129,0	72,7		
Totaal	2005 = 100	103,2	100,0	106,9	100,0	110,3	100,0		
	Aantal x 1000	85,7		88,7		91,6			
IPB Friesland (2005, Trendprognose); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	106,3	7,7	115,8	8,0	121,2	8,0	123,4	7,9
30 - 44 jaar	Single	99,5	5,7	100,2	5,4	105,6	5,5	116,4	5,9
	Stel	95,9	3,9	94,9	3,6	100,3	3,7	106,3	3,8
15 - 44 jaar	1 - Ouder	88,4	2,2	71,7	1,7	56,6	1,3	52,2	1,1
	Gezin	93,3	15,8	83,6	13,5	79,0	12,2	82,2	12,2
	Totaal	96,8	35,2	93,1	32,2	92,5	30,7	96,5	30,9
45 en ouder	1 - Ouder	132,9	3,8	159,1	4,3	174,7	4,5	162,7	4,1
	Gezin	109,2	15,1	116,7	15,3	117,7	14,8	110,8	13,5
45 - 64 jaar	Single	122,7	8,9	133,2	9,2	144,3	9,6	149,0	9,5
	Stel	99,2	12,8	97,4	11,9	100,2	11,8	97,7	11,1
65 - 74 jaar	Single / Stel	112,7	13,2	137,6	15,3	147,5	15,7	153,7	15,8
75 en ouder	Single / Stel	110,3	11,0	122,5	11,7	140,8	12,9	171,7	15,1
	Totaal	110,7	64,8	121,7	67,8	129,8	69,3	134,2	69,1
Totaal	2005 = 100	105,4	100,0	110,8	100,0	115,5	100,0	119,7	100,0
	Aantal x 1000	87,5		91,9		95,9		99,4	

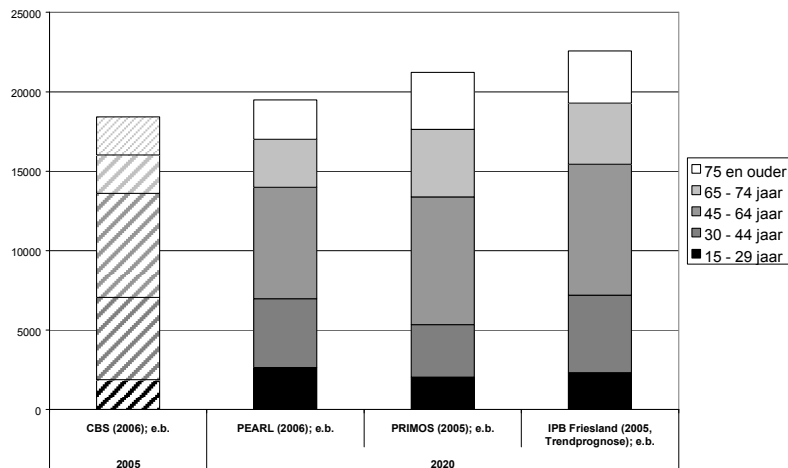
A7-Zone: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

In de bovenstaande tabel is een en ander gedetailleerd weergegeven. Opnieuw valt de algemeen oudere bevolkingsopbouw volgens PRIMOS op. Bijna 73% van de kwantitatieve woningbehoefte in 2020 wordt uitgeoefend door huishoudens met een referentiepersoon van 45 jaar of ouder.

We verleggen onze aandacht naar de kerngemeente Heerenveen. De bevolkingsprognoses voor het jaar 2020 met betrekking tot deze gemeente komen uit tussen de 43 duizend en 48 duizend inwoners. De woningbehoefte voor datzelfde jaar komt volgens de hier behandelde prognoses uit tussen de 19,5 duizend (cf. PEARL) en 22,6 duizend (cf. IPB Friesland). woningen. Dit komt neer op een groei tussen de 8 en bijna 22%.

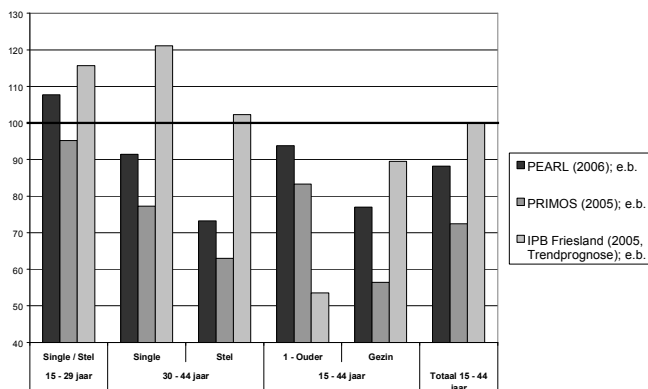
Deelrapport provincie Friesland

De gemeente gaat volgens het rapport 'De Ambitie Plus' uit 2006 uit van een toename van de woningvoorraad van gemiddeld 250 – 300 woningen per jaar, tot 2009. Dit zou neerkomen op een woningvoorraad van rond de 19,5 duizend in het jaar 2010, een aantal dat in lijn is met de voorspellingen voor dit jaar. Voor de periode na 2010 wordt uitgegaan van een minder snel stijgende behoefte, hetgeen neerkomt op een groeipad dat in lijn is met de PEARL en PRIMOS prognoses. De IPB Friesland prognose komt ruwweg neer op een continuering van de groei.

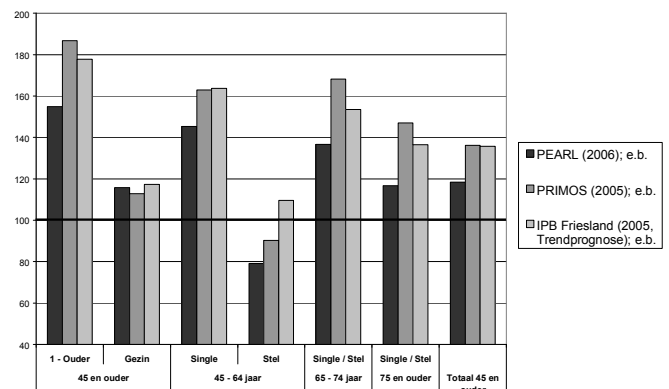

Kerngemeente Heerenveen: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

Zoals uit de bovenstaande figuur is op te maken is er enig verschil van inzicht met betrekking tot de verwachte ontwikkeling van de woningbehoefte in deze gemeente. Naar rato van de totale ontwikkeling lijken PEARL en IPB Friesland het dichtst bij elkaar te zitten, PRIMOS verwacht een sterkere veroudering.

Heerenveen: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Heerenveen: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

Deelrapport provincie Friesland

De patronen in de woningbehoefte naar huishoudenprofiel zoals we die voor de A7-Zone als geheel al zagen zien we versterkt terug voor de gemeente Heerenveen, zeker voor wat betreft de groep 15 – 44 jaar. PRIMOS gaat uit van een daling van de woningbehoefte voor deze groep met ruim 27% voor het jaar 2020. IPB Friesland daarentegen gaat ervan uit dat de woningbehoefte nagenoeg gelijk blijft. Gezien de eensgezindheid tussen deze twee prognoses met betrekking tot de ontwikkeling bij de 45 plussers is het verschil van inzicht met betrekking tot de totale ontwikkeling terug te voeren op de ontwikkelingen bij de jongeren. PEARL is relatief optimistisch over de jongeren, en komt lager uit voor de groep 45 en ouder.

In de onderstaande tabel zijn de resultaten gedetailleerd weergegeven. Uit de cijfers komt duidelijk de oudere verwachte leeftijdsopbouw volgens PRIMOS naar voren.

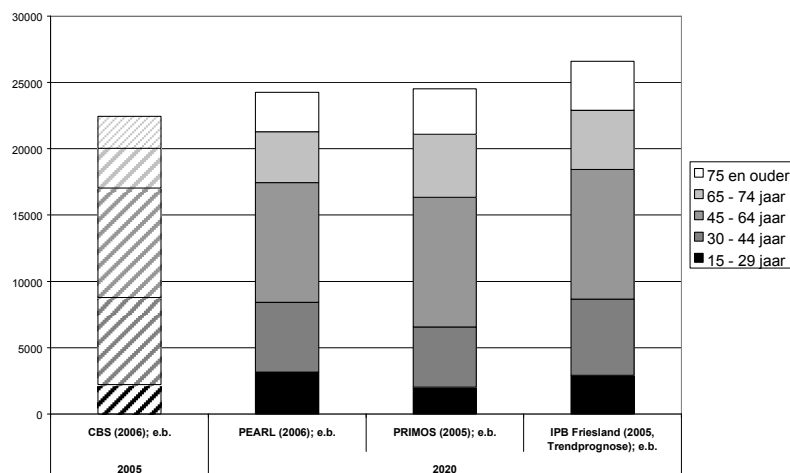
		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	110,5	12,3	111,3	12,2	107,7	11,7	108,4	11,7
30 - 44 jaar	Single	98,0	6,2	93,2	5,9	91,4	5,7	93,6	5,8
	Stel	77,6	3,0	69,7	2,7	73,2	2,8	81,7	3,1
15 - 44 jaar	1 - Ouder	100,7	2,9	95,0	2,7	93,8	2,6	101,5	2,8
	Gezin	93,9	16,2	83,6	14,3	77,0	13,0	76,0	12,7
	Totaal	97,9	40,6	92,0	37,7	88,2	35,8	89,6	36,0
45 en ouder	1 - Ouder	120,1	3,4	138,8	3,9	154,9	4,3	163,1	4,5
	Gezin	107,8	13,5	114,4	14,1	115,7	14,2	106,9	12,9
45 - 64 jaar	Single	120,6	9,0	135,9	10,0	145,3	10,6	142,4	10,3
	Stel	95,2	10,9	84,8	9,6	79,0	8,9	73,5	8,2
65 - 74 jaar	Single / Stel	110,8	11,8	130,0	13,6	136,6	14,2	140,0	14,4
75 en ouder	Single / Stel	103,3	11,0	105,7	11,1	116,6	12,1	133,3	13,7
	Totaal	107,2	59,4	113,7	62,3	118,3	64,2	119,0	64,0
Totaal	2005 = 100	103,2	100,0	104,4	100,0	105,4	100,0	106,4	100,0
	Aantal x 1000	19,1		19,3		19,5		19,7	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	97,7	9,3	92,9	8,6	95,2	8,5		
30 - 44 jaar	Single	95,7	5,7	83,9	4,9	77,3	4,4		
	Stel	78,2	3,1	64,9	2,5	63,0	2,3		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	101,9	2,7	94,6	2,4	83,3	2,1		
	Gezin	89,6	13,3	71,3	10,3	56,4	7,9		
	Totaal	92,3	34,1	79,9	28,6	72,4	25,2		
45 en ouder	1 - Ouder	131,7	3,8	169,3	4,8	186,8	5,1		
	Gezin	110,9	13,1	118,0	13,5	112,8	12,6		
45 - 64 jaar	Single	125,6	9,6	146,2	10,8	162,9	11,7		
	Stel	102,4	12,8	94,3	11,5	90,3	10,7		
65 - 74 jaar	Single / Stel	117,7	13,7	149,4	16,9	168,3	18,5		
75 en ouder	Single / Stel	109,5	12,8	121,6	13,8	147,0	16,2		
	Totaal	113,1	65,9	126,2	71,4	136,2	74,8		
Totaal	2005 = 100	105,0	100,0	108,2	100,0	111,4	100,0		
	Aantal x 1000	20,0		20,6		21,2			
IPB Friesland (2005, Trendprognose); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	98,7	8,4	108,4	8,6	115,7	8,7	119,6	8,5
30 - 44 jaar	Single	107,2	6,6	111,1	6,4	121,1	6,5	131,7	6,7
	Stel	103,3	4,7	99,3	4,2	102,3	4,0	106,6	4,0
15 - 44 jaar	1 - Ouder	97,1	2,6	77,0	1,9	53,5	1,2	43,0	0,9
	Gezin	96,5	14,0	92,4	12,5	89,5	11,4	94,2	11,4
	Totaal	99,7	36,3	99,1	33,6	100,0	31,9	104,3	31,6
45 en ouder	1 - Ouder	128,9	3,7	161,4	4,4	177,8	4,5	166,2	4,0
	Gezin	108,8	13,1	114,5	12,9	117,4	12,4	113,1	11,3
45 - 64 jaar	Single	127,9	9,3	142,3	9,7	163,7	10,5	174,0	10,5
	Stel	99,4	12,1	103,4	11,8	109,6	11,7	109,5	11,1
65 - 74 jaar	Single / Stel	117,1	13,3	144,6	15,3	153,6	15,3	166,5	15,7
75 en ouder	Single / Stel	106,0	12,1	116,4	12,4	136,4	13,7	165,6	15,8
	Totaal	111,3	63,7	124,4	66,4	135,7	68,1	143,9	68,4
Totaal	2005 = 100	106,8	100,0	114,5	100,0	121,8	100,0	128,5	100,0
	Aantal x 1000	19,8		21,2		22,6		23,8	

Kerngemeente Heerenveen: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

Deelrapport provincie Friesland

De bevolkingsprognoses voor de gemeente Smallingerland komen uit tussen 55 duizend inwoners (cf. PEARL) en 60 duizend inwoners (cf. IPB Friesland) voor het jaar 2020. PEARL en PRIMOS zijn het nagenoeg eens over de woningbehoefte voor dat jaar voor deze gemeente: ruim 24 duizend eenheden, ofwel een groei van rond de 10%. IPB Friesland komt enigszins hoger uit, op 27,7 duizend eenheden ofwel bijna 18% groei. Daarmee vertoont de gemeente Smallingerland de hoogste verwachtingen van de drie kerngemeentes in de A7-Zone.

In het woonplan ‘Nieuwe Stijl’ uit 2006 wordt uitgegaan van een gewenste toename van netto 335 woningen gemiddeld per jaar tot 2015. Hierbij wordt opgemerkt dat het raadzaam is rekening te houden met een minder ambitieuze taakstelling na 2010. De genoemde aantallen komen neer op een woningvoorraad van rond de 26 duizend eenheden (inclusief inloop achterstand) in het jaar 2015, een aantal dat licht boven de voorspelde woningbehoefte volgens IPB Friesland uitkomt, en ruim boven de woningbehoefte volgens PEARL en PRIMOS.

Kerngemeente Smallingerland: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

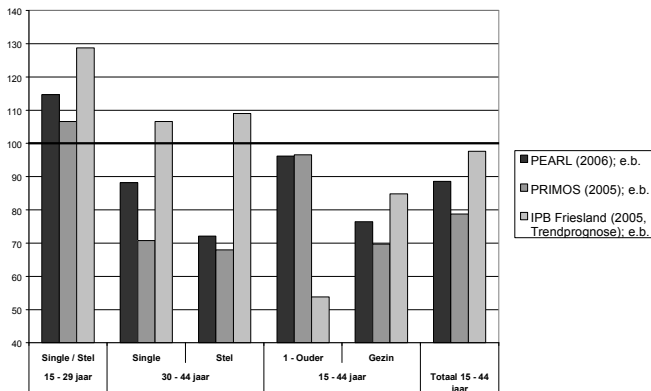
Deelrapport provincie Friesland

		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	112,5	11,1	114,0	11,0	114,7	10,9	112,1	10,5
30 - 44 jaar	Single	96,9	6,1	90,4	5,5	88,2	5,3	93,6	5,6
	Stel	75,8	3,0	67,6	2,6	72,1	2,8	83,0	3,2
15 - 44 jaar	1 - Ouder	100,7	3,1	97,0	2,9	96,3	2,8	102,5	3,0
	Gezin	92,2	16,3	81,5	14,1	76,5	13,0	77,5	13,0
	Totaal	96,9	39,5	90,5	36,2	88,6	34,7	90,7	35,2
45 en ouder	1 - Ouder	118,6	3,4	137,8	3,9	151,3	4,2	153,7	4,2
	Gezin	109,6	14,1	116,8	14,6	118,1	14,6	108,8	13,2
45 - 64 jaar	Single	122,3	9,7	138,3	10,7	147,1	11,2	144,3	10,8
	Stel	96,8	11,4	86,5	9,9	80,6	9,1	74,8	8,3
65 - 74 jaar	Single / Stel	110,9	12,2	130,6	14,1	139,0	14,7	141,9	14,8
75 en ouder	Single / Stel	114,0	9,7	126,7	10,6	140,7	11,5	164,9	13,4
	Totaal	110,1	60,5	118,8	63,8	123,7	65,3	124,3	64,8
Totaal	2005 = 100	104,5	100,0	106,8	100,0	108,7	100,0	110,0	100,0
	Aantal x 1000	23,3		23,8		24,2		24,5	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	94,7	6,6	103,1	6,8	106,6	6,8		
30 - 44 jaar	Single	81,9	4,8	73,5	4,1	70,8	3,8		
	Stel	74,5	3,1	65,3	2,6	68,0	2,6		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	101,6	2,9	101,2	2,8	96,6	2,6		
	Gezin	89,8	15,3	78,4	12,8	69,7	11,0		
	Totaal	88,7	32,7	82,6	29,1	78,7	26,7		
45 en ouder	1 - Ouder	131,3	4,1	163,2	4,9	182,1	5,2		
	Gezin	115,5	16,0	124,6	16,6	126,0	16,1		
45 - 64 jaar	Single	110,8	8,9	124,2	9,6	137,6	10,2		
	Stel	101,9	13,3	92,4	11,5	88,6	10,7		
65 - 74 jaar	Single / Stel	112,6	14,2	139,2	16,8	154,3	17,9		
75 en ouder	Single / Stel	109,4	10,7	123,4	11,6	144,3	13,1		
	Totaal	111,2	67,3	122,4	70,9	131,2	73,3		
Totaal	2005 = 100	102,7	100,0	107,3	100,0	111,4	100,0		
	Aantal x 1000	22,6		23,6		24,5			
IPB Friesland (2005, Trendprognose); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	107,2	8,4	120,6	8,9	128,7	9,1	131,8	8,9
30 - 44 jaar	Single	97,4	5,9	99,9	5,7	106,6	5,8	117,6	6,1
	Stel	100,8	3,7	101,3	3,5	109,0	3,6	119,6	3,7
15 - 44 jaar	1 - Ouder	87,2	2,4	65,4	1,7	53,9	1,4	49,4	1,2
	Gezin	93,8	15,7	86,6	13,7	84,9	12,8	89,8	13,0
	Totaal	97,4	36,1	95,8	33,5	97,7	32,6	103,0	33,0
45 en ouder	1 - Ouder	132,2	3,9	154,6	4,2	160,6	4,2	148,6	3,7
	Gezin	109,0	13,7	116,3	13,8	117,5	13,3	111,4	12,1
45 - 64 jaar	Single	121,6	9,4	134,6	9,9	142,9	10,0	146,7	9,8
	Stel	97,7	12,3	97,3	11,5	103,1	11,7	101,9	11,1
65 - 74 jaar	Single / Stel	114,4	13,7	135,6	15,3	141,6	15,2	149,0	15,4
75 en ouder	Single / Stel	115,1	10,9	132,2	11,8	153,3	13,1	182,2	14,9
	Totaal	111,6	63,9	123,2	66,5	130,9	67,4	135,5	67,0
Totaal	2005 = 100	106,0	100,0	112,4	100,0	117,9	100,0	122,8	100,0
	Aantal x 1000	23,9		25,4		26,6		27,7	

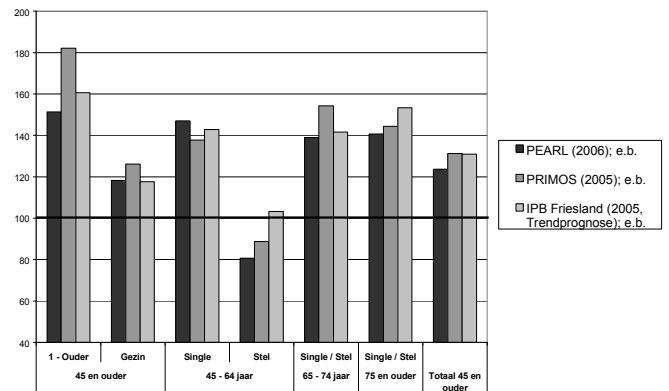
Kerngemeente Smallingerland: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

De ontwikkelingen in de woningbehoefte voor de gemeente Smallingerland hebben veel weg van die voor de A7-Zone als geheel: een relatief oudere verwachting voor PRIMOS, de IPB Friesland prognose die er relatief optimistisch uitsteekt, met name bij jonge groepen zoals hieronder te zien is. Ten opzichte van de gemeente Heerenveen liggen de verwachtingen van PRIMOS met betrekking tot de 15 – 44 jarigen dicht bij de overige prognoses: een daling van ruim 21% in plaats van 28%.

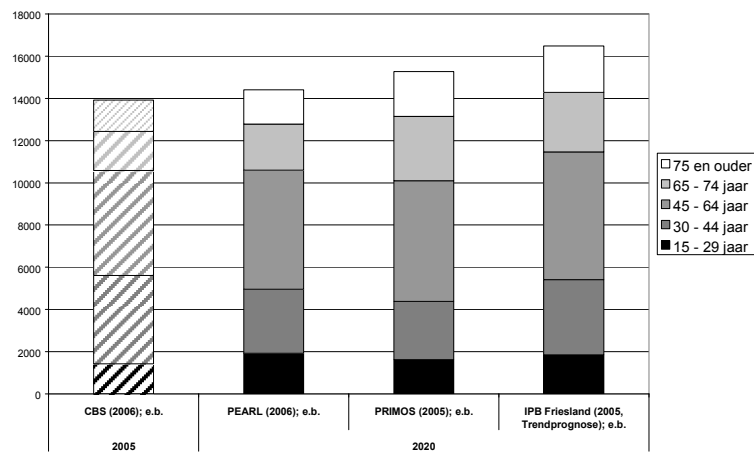
Deelrapport provincie Friesland

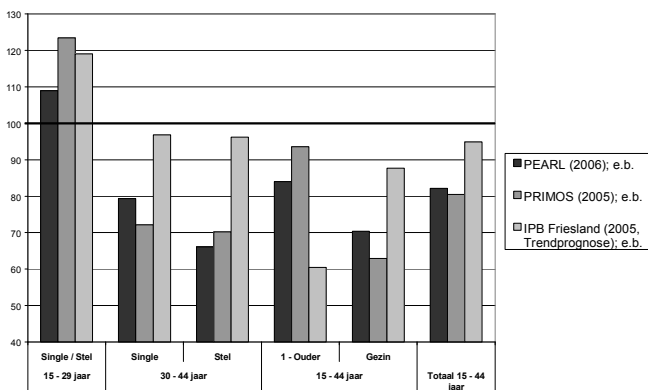
Smallingerland: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

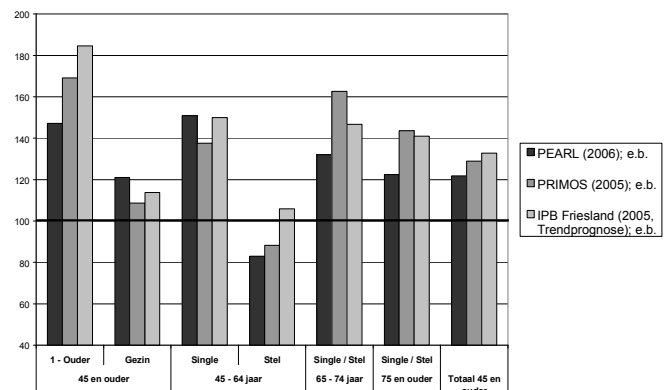
Smallingerland: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

Kerngemeente Sneek: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

Sneek: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Sneek: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

Deelrapport provincie Friesland

Uit de bovenstaande gegevens voor de gemeente Sneek blijkt dat deze wat betreft de totale verwachte groei in de kwantitatieve woningbehoefte dicht bij Heerenveen zit: tussen de 4% (cf. PEARL) en 17% (cf. IPB Friesland). Ten opzichte van zowel Heerenveen als Smallingerland zijn de verwachtingen van zowel PEARL als IPB Friesland voor de 15 – 44 jarigen licht pessimistischer, terwijl PRIMOS op ongeveer hetzelfde niveau (daling woningbehoefte met zo'n 20%) uitkomt.

		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	100,2	10,7	107,2	11,2	108,9	11,2	112,5	11,5
30 - 44 jaar	Single	95,5	7,0	86,1	6,2	79,4	5,7	83,1	5,9
	Stel	75,5	3,0	65,0	2,5	66,1	2,5	74,4	2,8
15 - 44 jaar	1 - Ouder	98,6	3,6	90,1	3,2	84,0	3,0	88,4	3,1
	Gezin	90,8	15,9	78,2	13,4	70,4	11,9	70,3	11,7
	Totaal	93,2	40,2	86,5	36,6	82,2	34,3	84,8	34,9
45 en ouder	1 - Ouder	119,0	3,5	137,7	4,0	147,2	4,2	146,2	4,1
	Gezin	108,8	13,4	117,4	14,2	121,0	14,5	111,9	13,2
45 - 64 jaar	Single	121,3	10,6	137,6	11,8	150,9	12,8	148,8	12,4
	Stel	96,3	10,9	87,2	9,7	82,9	9,1	77,2	8,4
65 - 74 jaar	Single / Stel	105,4	11,8	124,3	13,7	132,0	14,3	135,7	14,5
75 en ouder	Single / Stel	105,9	9,6	111,8	10,0	122,4	10,8	143,6	12,5
	Totaal	107,6	59,8	116,0	63,4	121,8	65,7	122,4	65,1
Totaal	2005 = 100	101,3	100,0	103,1	100,0	104,5	100,0	106,0	100,0
	Aantal x 1000	14,0		14,2		14,4		14,6	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	101,1	7,9	113,6	8,6	123,4	9,0		
30 - 44 jaar	Single	83,0	5,7	73,5	4,9	72,2	4,6		
	Stel	76,8	3,1	65,9	2,6	70,2	2,6		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	98,1	3,3	95,5	3,1	93,5	2,9		
	Gezin	82,4	13,2	68,8	10,7	62,9	9,4		
	Totaal	87,2	33,3	80,9	29,8	80,5	28,6		
45 en ouder	1 - Ouder	129,9	4,0	160,4	4,8	169,1	4,8		
	Gezin	108,3	13,7	112,1	13,7	108,5	12,8		
45 - 64 jaar	Single	116,1	10,2	128,1	10,9	137,5	11,3		
	Stel	107,8	13,5	96,2	11,7	88,2	10,3		
65 - 74 jaar	Single / Stel	115,2	14,3	142,2	17,0	162,6	18,8		
75 en ouder	Single / Stel	110,5	11,0	126,0	12,2	143,6	13,4		
	Totaal	112,3	66,7	122,2	70,2	128,8	71,4		
Totaal	2005 = 100	102,5	100,0	106,1	100,0	109,9	100,0		
	Aantal x 1000	14,2		14,7		15,3			
IPB Friesland (2005, Trendprognose); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	107,4	9,1	115,9	9,4	119,1	9,2	123,5	9,1
30 - 44 jaar	Single	94,5	6,5	93,5	6,1	96,8	6,0	107,7	6,4
	Stel	101,3	3,9	96,2	3,5	96,2	3,4	105,1	3,5
15 - 44 jaar	1 - Ouder	89,1	2,9	75,7	2,3	60,5	1,8	51,7	1,4
	Gezin	99,0	15,6	91,6	13,7	87,6	12,5	91,0	12,4
	Totaal	99,5	38,0	96,5	35,0	94,9	32,8	99,4	32,9
45 en ouder	1 - Ouder	135,2	4,0	165,1	4,6	184,6	4,9	161,0	4,1
	Gezin	103,9	11,9	110,5	12,0	113,8	11,8	107,1	10,6
45 - 64 jaar	Single	124,2	10,2	135,7	10,5	150,0	11,1	159,7	11,3
	Stel	103,0	12,2	99,5	11,2	105,8	11,3	104,8	10,7
65 - 74 jaar	Single / Stel	112,1	13,1	137,0	15,2	146,8	15,5	151,8	15,4
75 en ouder	Single / Stel	108,7	10,7	123,5	11,5	141,0	12,5	177,5	15,0
	Totaal	110,9	62,0	122,6	65,0	132,8	67,2	138,8	67,1
Totaal	2005 = 100	106,3	100,0	112,0	100,0	117,4	100,0	122,8	100,0
	Aantal x 1000	14,9		15,7		16,5		17,3	

Kerngemeente Sneek: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

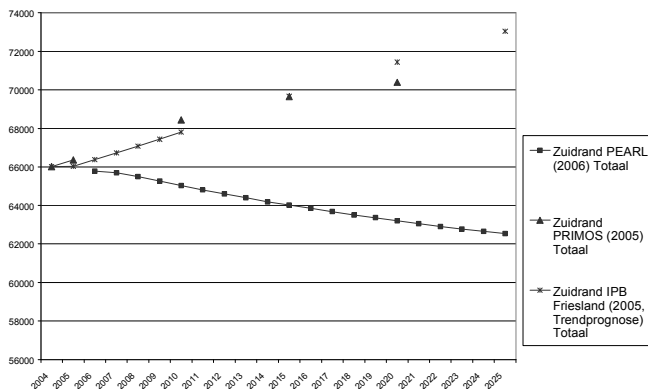
Deelrapport provincie Friesland

4.6 Regio Zuidrand

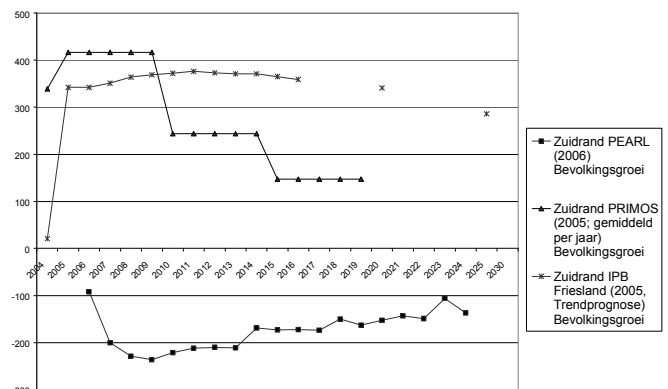
In deze sectie bespreken we de resultaten voor de regio Zuidrand.

4.6.1 Bevolking

In onderstaande figuur is het verloop van de bevolking weergegeven.

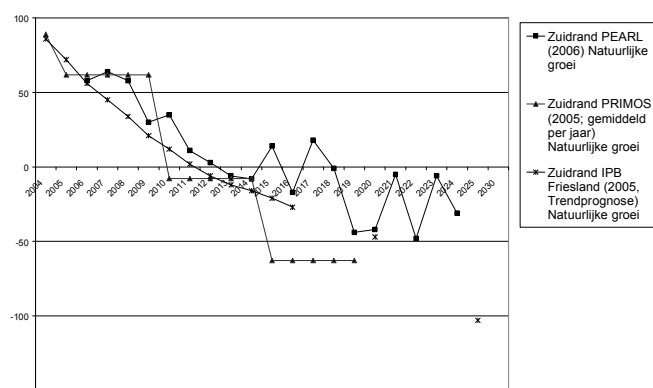

Zuidrand: bevolking totaal, prognose, in personen

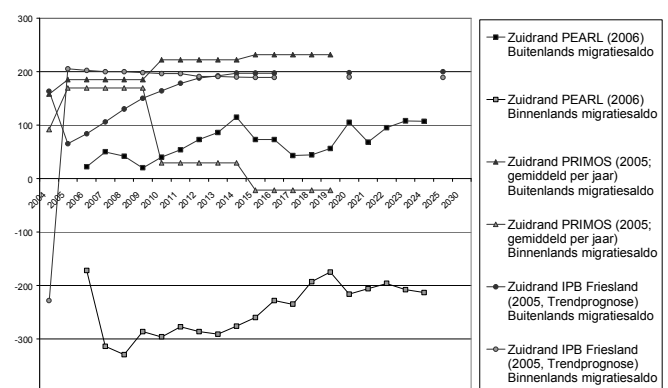

Zuidrand: jaarlijkse bevolkingsgroei, prognose, in personen

Ook voor de regio Zuidrand bestaat er een behoorlijk verschil van inzicht in het verloop van de bevolking. Het patroon lijkt op dat wat we eerder voor onder meer de regio Noordwest tegenkwamen: PRIMOS en IPB Friesland (2005) met een positieve kijk, PEARL met aanhoudende krimp. Opvallend voor de regio Zuidrand is de negatieve trend voor PRIMOS (2005), ten opzichte van de andere prognoses.

Zuidrand: natuurlijke groei, prognose, in personen

Zuidrand: migratie, prognose, in personen

In de uitwerking naar componenten van groei valt de natuurlijke krimp, die al binnen afzienbare tijd zal inzetten, op. Er bestaat een grote mate van consensus op dit punt.

Deelrapport provincie Friesland

Dit gaat niet op voor de diverse migratiesaldi. Bij PRIMOS (2005) beginnen de saldi binnenland en buitenland op bijna hetzelfde niveau, gevolgd door een behoorlijk negatieve trend in het saldo binnenland dat zelfs omslaat in een licht tekort. In combinatie met het verloop van de natuurlijke groei vormt deze trend de basis onder de negatieve trend in de bevolkingsgroei als geheel. Ook bij IPB Friesland zijn de saldi binnenland en buitenland nagenoeg gelijk, maar in tegenstelling tot PRIMOS (2005) blijven de saldi dat niveau ook vasthouden.

PEARL (2006) voorspellen een fors negatief saldo binnenlandse migratie, wel enig herstel in de totale migratie, met name na 2015. Dit afwijkende patroon is terug te zien in de totale bevolkingsgroei.

Bron Periode	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	IPB Friesland (2005, Trendprognose) 2004 - 2017
Levendgeborenen	691		708
Overledenen	686		690
Natuurlijke groei	4	3	19
Immigratie	281		388
Emigratie	214		233
Buitenlands migratiesaldo	67	210	155
Vestiging uit andere gemeente	2249		2454
Vertrek naar andere gemeente	2494		2291
Binnenlands migratiesaldo	-245	61	163
Bevolkingsgroei	-174	274	337

Zuidrand: componenten van groei, gemiddelden per jaar, prognose, in personen

De gemiddelde natuurlijke groei valt laag uit, volgens alle hier besproken prognoses. Dit is uiteraard gerelateerd aan het vroeg inzetten van de krimp zoals we dat voor deze regio gezien hebben. IPB Friesland (2005) gaat uit van een gemiddeld relatief hoog aantal immigranten; de aantallen binnenlandse migranten zijn vergelijkbaar met die van PEARL (2006). Het saldo binnenlandse migratie valt evenwel fors hoger uit in het geval van IPB Friesland. PRIMOS (2005) gaat uit van een hoog saldo buitenlandse migratie voor deze regio, en neemt voor wat betreft de binnenlandse migratie een middenpositie in.

In onderstaande tabel geven we de verwachte bevolking naar leeftijd. De regio Zuidrand heeft een licht hoger aandeel 65 – plussers in 2020 ten opzichte van het provinciaal gemiddelde. Met name bij PEARL (2006) lijkt dit ten koste te gaan van het aandeel 15 – 64 jarigen. De uiteenlopende trends in bevolkingsgroei zoals hierboven geschetst leiden tot forse verschillen in voorspelde aantallen inwoners, rond de 8 duizend voor het jaar 2020. PRIMOS (2005) is in lijn te zijn met IPB Friesland (2005), op een licht hoger aandeel 0 – 14 jarigen na.

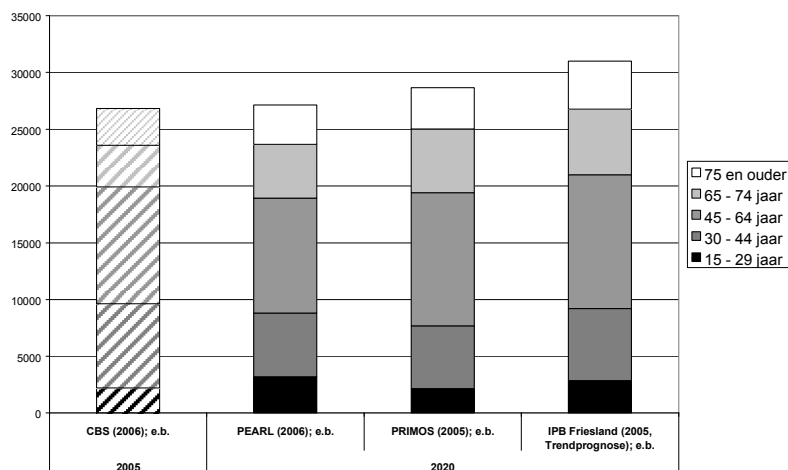
Deelrapport provincie Friesland

		2010		2015		2020		2025		% groei
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	11540	17,7	10884	17,0	10490	16,6	10584	16,9	-8,3
	15 tot 64 jaar	42317	65,1	40503	63,3	39137	61,9	37466	59,9	-11,5
	65 en ouder	11175	17,2	12629	19,7	13573	21,5	14485	23,2	29,6
	Totaal	65032	100,0	64016	100,0	63200	100,0	62535	100,0	-3,8
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	12538	18,3	12439	17,9	12088	17,2			-3,6
	15 tot 64 jaar	44432	64,9	43993	63,2	43686	62,1			-1,7
	65 en ouder	11466	16,8	13223	19,0	14617	20,8			27,5
	Totaal	68436	100,0	69655	100,0	70391	100,0			2,9
IPB Friesland (2005)	0 tot 14 jaar	12329	18,2	12153	17,4	11973	16,8	12251	16,8	-0,6
	15 tot 64 jaar	44072	65,0	44301	63,6	44763	62,7	44551	61,0	1,1
	65 en ouder	11404	16,8	13214	19,0	14701	20,6	16236	22,2	42,4
	Totaal	67805	100,0	69668	100,0	71437	100,0	73038	100,0	7,7

Zuidrand: bevolking naar leeftijd, prognose, in personen

4.6.2 Kwantitatieve woningbehoefte

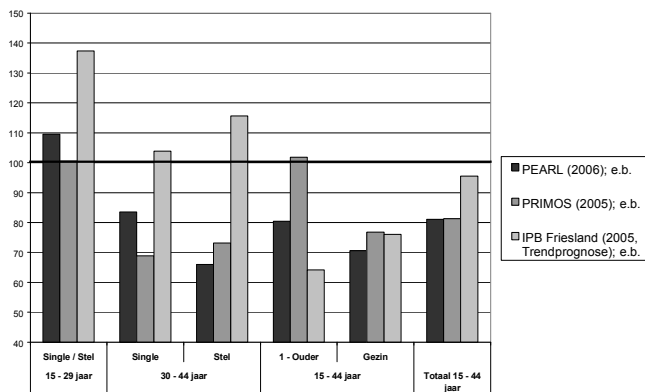
In deze sectie presenteren we de resultaten voor de regio Zuidrand. De bevolkingsprognoses voor deze regio komen uit tussen 63 duizend (cf. PEARL) en rond de 70-71 duizend inwoners (cf. PRIMOS en IPB Friesland). De prognose van PEARL houdt een lichte bevolkingskrimp in. PRIMOS en IPB Friesland zitten minder dicht bij elkaar met betrekking tot de verwachte woningbehoefte. PRIMOS verwacht een toename van bijna 7% tot 28,7 duizend eenheden voor het jaar 2020; IPB Friesland komt op een toename van ruim 15% tot 31 duizend eenheden. PEARL blijft achter, zij gaan uit van een stagnatie rond het niveau van 2005.

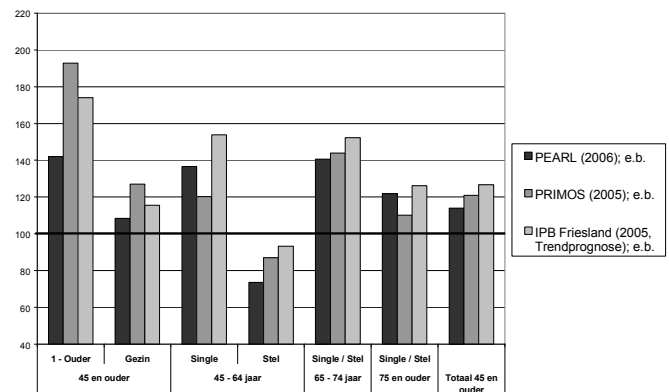
Regio Zuidrand: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

Uit de bovenstaande figuur blijkt dat PEARL en IPB Friesland het nagenoeg eens zijn over de te verwachten woningbehoefte voor huishoudens tot 45 jaar. Het verschil tussen beide prognoses wordt gemaakt in de oudere categorieën, vooral de 45 – 64 jarigen.

Deelrapport provincie Friesland

Regio Zuidrand: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Regio Zuidrand: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

In termen van ontwikkeling per huishoudenprofiel zijn er aanzienlijke verschillen van inzicht met betrekking tot een aantal belangrijke categorieën, zoals de 15 – 29 jarige stellen en singles, die nagenoeg 10% van de totale woningbehoefte in de regio voor hun rekening nemen.

Ten opzichte van het provinciale beeld komt PRIMOS met een relatief gunstige verwachting omtrent de ontwikkeling van de woningbehoefte onder gezinnen in de groep 45 jaar en ouder.

Deelrapport provincie Friesland

		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	104,1	9,4	111,3	10,0	109,5	9,9	108,8	9,8
30 - 44 jaar	Single	91,7	4,8	86,5	4,5	83,5	4,4	87,7	4,6
	Stel	72,8	3,2	63,5	2,8	66,1	2,9	74,5	3,3
15 - 44 jaar	1 - Ouder	94,5	2,2	88,2	2,0	80,4	1,8	86,7	2,0
	Gezin	88,5	17,0	77,1	14,7	70,6	13,5	70,2	13,4
	Totaal	91,0	36,6	85,2	34,1	81,1	32,4	82,6	33,0
45 en ouder	1 - Ouder	114,6	3,2	129,6	3,6	141,9	3,9	150,2	4,2
	Gezin	107,2	15,8	110,3	16,1	108,3	15,9	97,4	14,3
45 - 64 jaar	Single	120,0	8,6	130,4	9,3	136,7	9,7	131,2	9,3
	Stel	94,6	12,8	81,5	11,0	73,7	9,9	66,6	9,0
65 - 74 jaar	Single / Stel	109,7	12,6	130,3	14,8	140,7	16,0	140,9	16,0
75 en ouder	Single / Stel	104,9	10,5	111,7	11,1	121,8	12,1	143,6	14,2
	Totaal	106,3	63,4	111,2	65,9	113,9	67,6	113,0	67,0
Totaal	2005 = 100	100,2	100,0	100,7	100,0	100,7	100,0	100,8	100,0
	Aantal x 1000	27,0		27,1		27,1		27,2	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	97,2	6,2	98,1	6,1	100,5	6,1		
30 - 44 jaar	Single	81,0	3,7	71,7	3,2	68,9	3,0		
	Stel	78,9	3,4	69,7	2,9	73,2	3,0		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	110,9	2,5	110,4	2,4	101,8	2,2		
	Gezin	93,1	15,8	83,6	13,8	76,8	12,4		
	Totaal	91,7	31,6	84,7	28,5	81,3	26,8		
45 en ouder	1 - Ouder	135,4	4,4	170,3	5,4	192,8	5,9		
	Gezin	113,9	16,9	125,8	18,2	127,1	17,9		
45 - 64 jaar	Single	106,4	7,4	112,4	7,6	120,2	8,0		
	Stel	103,0	15,1	93,1	13,3	87,0	12,1		
65 - 74 jaar	Single / Stel	109,0	13,9	129,3	16,1	143,9	17,5		
75 en ouder	Single / Stel	96,8	10,8	100,9	11,0	110,2	11,7		
	Totaal	107,7	68,4	115,4	71,5	120,9	73,2		
Totaal	2005 = 100	102,0	100,0	104,6	100,0	106,9	100,0		
	Aantal x 1000	27,4		28,0		28,7			
IPB Friesland (2005, Trendprognose); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	114,6	7,3	128,2	7,8	137,3	7,9	138,5	7,7
30 - 44 jaar	Single	100,6	5,0	98,8	4,7	103,8	4,7	121,6	5,3
	Stel	99,4	4,1	103,7	4,1	115,6	4,4	133,6	4,8
15 - 44 jaar	1 - Ouder	85,1	1,9	72,1	1,5	64,2	1,3	65,0	1,3
	Gezin	92,7	15,3	82,0	12,9	76,0	11,4	77,2	11,1
	Totaal	98,2	33,6	95,0	30,9	95,5	29,7	101,1	30,2
45 en ouder	1 - Ouder	136,2	4,1	161,7	4,6	174,1	4,7	165,9	4,3
	Gezin	107,0	16,1	115,2	16,5	115,5	15,8	108,3	14,2
45 - 64 jaar	Single	123,0	8,3	138,6	8,9	153,9	9,5	157,3	9,3
	Stel	99,2	13,6	93,0	12,2	93,3	11,6	88,9	10,7
65 - 74 jaar	Single / Stel	112,1	13,2	137,5	15,5	152,3	16,3	157,6	16,2
75 en ouder	Single / Stel	103,2	11,1	111,2	11,4	126,1	12,4	160,4	15,1
	Totaal	108,8	66,4	118,7	69,1	126,6	70,3	130,9	69,8
Totaal	2005 = 100	105,0	100,0	110,2	100,0	115,5	100,0	120,2	100,0
	Aantal x 1000	28,2		29,6		31,0		32,3	

Regio Zuidrand: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

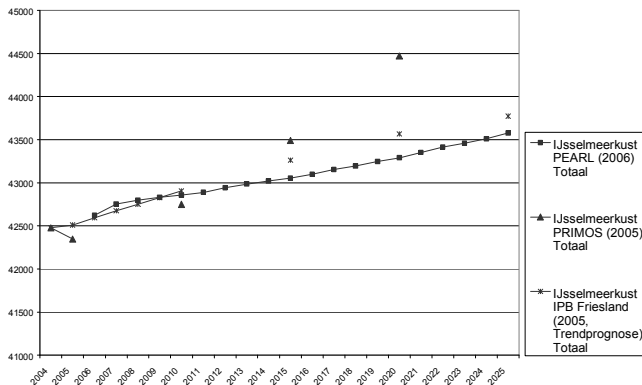
Deelrapport provincie Friesland

4.7 IJsselmeerkust

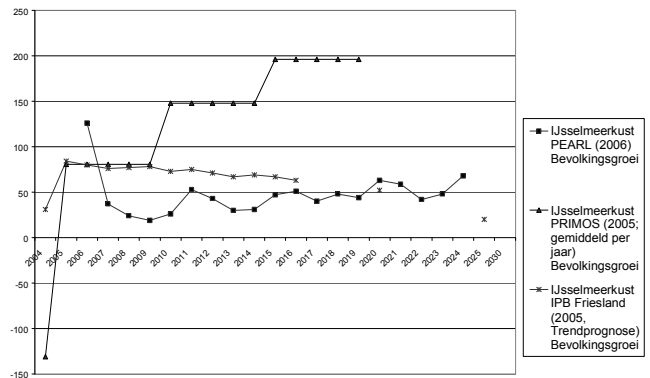
We besluiten onze bespreking van de Friese regio's met de regio IJsselmeerkust.

4.7.1 Bevolking

In de onderstaande figuur is het verwachte verloop van de bevolking gegeven.

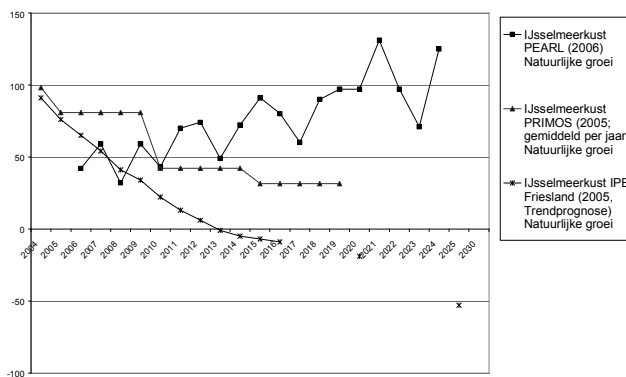

IJsselmeerkust: bevolking totaal, prognose, in personen

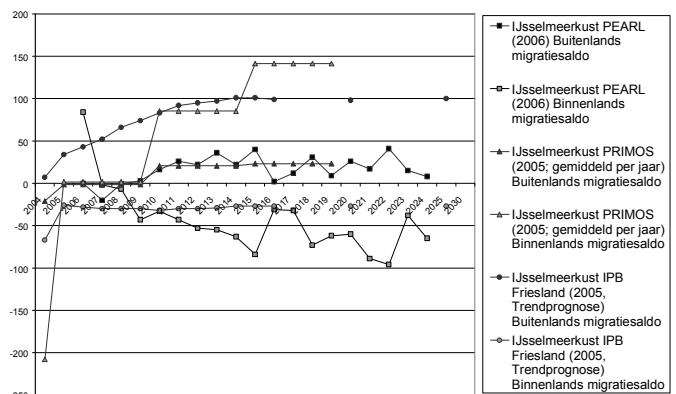

IJsselmeerkust: jaarlijkse bevolkingsgroei, prognose, in personen

Uit de figuur blijkt een relatief grote eensgezindheid ten aanzien van het verloop van de bevolking. De groeiverwachtingen zijn bescheiden, maar onverdeeld positief. PRIMOS (2005) valt op door de positieve trend die zich rond 2010 zal gaan inzetten.

IJsselmeerkust: natuurlijke groei, prognose, in personen

IJsselmeerkust: migratie, prognose, in personen

Over de herkomst van deze groei lijkt evenwel verschil van inzicht te bestaan. Er zit een opvallende positieve trend in de natuurlijke groei volgens PEARL (2006); PRIMOS (2005) neemt hier een middenpositie in, terwijl IPB Friesland (2005) uitgaat van een natuurlijke krimp per 2012.

Deelrapport provincie Friesland

Er is sprake van lage migratiesaldi, zowel binnenlands als buitenlands. PRIMOS echter heeft een bijzonder optimistisch binnenlands saldo. IPB Friesland (2005) daarentegen is positief over het saldo buitenland.

In onderstaande tabel hebben we de componenten nader gekwantificeerd. Met name het aantal levendgeborenen valt ietwat hoger uit bij PEARL (2006), terwijl het aantal overledenen nagenoeg gelijk is aan dat bij IPB Friesland (2005). Het saldo buitenland valt aanzienlijk gunstiger uit bij de laatstgenoemde, ten opzichte van de andere prognoses. Dit lijkt zowel veroorzaakt door het aantal immigranten als het aantal emigranten.

PEARL (2006) en IPB Friesland (2005) zijn het nagenoeg eens over het binnenlands migratiesaldo; PEARL gaat echter wel uit van licht hogere aantallen migranten. PRIMOS (2005) is optimistisch over de binnenlandse migratie.

Bron	PEARL (2006)	PRIMOS (2005)	IPB Friesland (2005,
Periode	2005 - 2025	2004 - 2020	Trendprognose)
			2004 - 2017
Levendgeborenen	511		462
Overledenen	435		432
Natuurlijke groei	76	54	29
Immigratie	135		170
Emigratie	119		98
Buitenlands migratiesaldo	16	12	73
Vestiging uit andere gemeente	1691		1527
Vertrek naar andere gemeente	1736		1559
Binnenlands migratiesaldo	-44	58	-32
Bevolkingsgroei	47	125	70

IJsselmeerkust: componenten van groei, gemiddelden per jaar, prognose, in personen

In onderstaande tabel is de verwachte bevolking naar leeftijd weergegeven. Uit de tabel blijkt dat de verwachte groei voor deze regio zeer bescheiden van aard is. PEARL (2006) en IPB Friesland (2005) zijn het dan ook nagenoeg eens over het aantal 15 – 64 jarigen voor 2025 in deze regio, ook PRIMOS (2005) lijkt hier niet ver vanaf te zitten.

Desondanks komen IPB Friesland (2005) en met name PRIMOS (2005) uit op een relatief hoge vergrijzing in 2020, ten opzichte van zowel het provinciale gemiddelde als PEARL (2006). IPB Friesland (2005) komt voor de categorie 0 – 14 jaar relatief laag uit, samenhangend met de terugloop in natuurlijke groei.

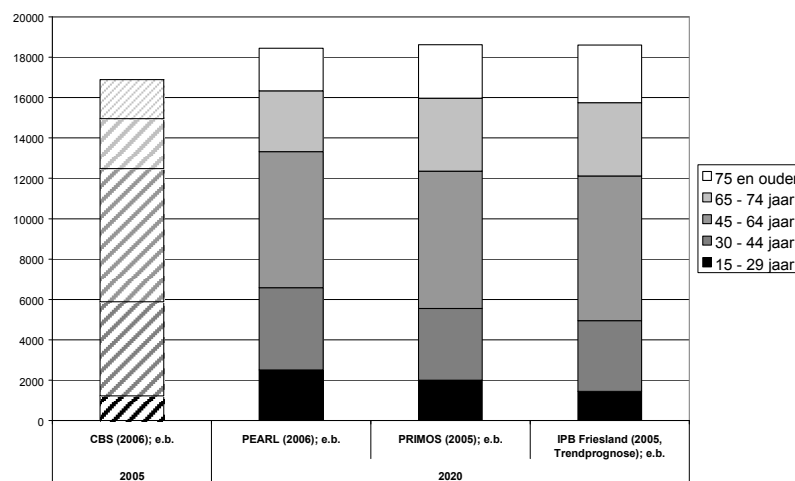
Deelrapport provincie Friesland

		2010		2015		2020		2025		% groei
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	7818	18,2	7565	17,6	7604	17,6	7890	18,1	0,9
	15 tot 64 jaar	27801	64,9	27369	63,6	27094	62,6	26652	61,2	-4,1
	65 en ouder	7239	16,9	8121	18,9	8592	19,8	9035	20,7	24,8
	Totaal	42858	100,0	43055	100,0	43290	100,0	43577	100,0	1,7
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	8038	18,8	7797	17,9	7690	17,3			-4,3
	15 tot 64 jaar	27018	63,2	26815	61,7	27007	60,7			0,0
	65 en ouder	7695	18,0	8879	20,4	9774	22,0			27,0
	Totaal	42751	100,0	43491	100,0	44471	100,0			4,0
IPB Friesland (2005)	0 tot 14 jaar	8039	18,7	7694	17,8	7376	16,9	7383	16,9	-8,2
	15 tot 64 jaar	27248	63,5	26860	62,1	26660	61,2	26099	59,6	-4,2
	65 en ouder	7619	17,8	8707	20,1	9531	21,9	10291	23,5	35,1
	Totaal	42906	100,0	43261	100,0	43567	100,0	43773	100,0	2,0

IJsselmeerkust: bevolking naar leeftijd, prognose, in personen

4.7.2 Kwantitatieve woningbehoefte

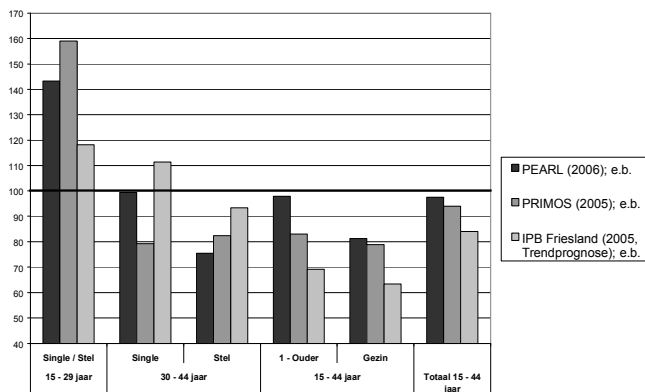
In deze sectie presenteren we de verwachte kwantitatieve woningbehoefte voor de regio IJsselmeerkust. Uit de bevolkingsprognose bleek al een grote mate van eensgezindheid: de hier besproken prognoses verwachten rond de 43 duizend inwoners in het jaar 2020. De verwachte toename van de woningbehoefte tot dat jaar is naar verwachting 8 tot 10%, of totaal zo'n 18,5 duizend eenheden.

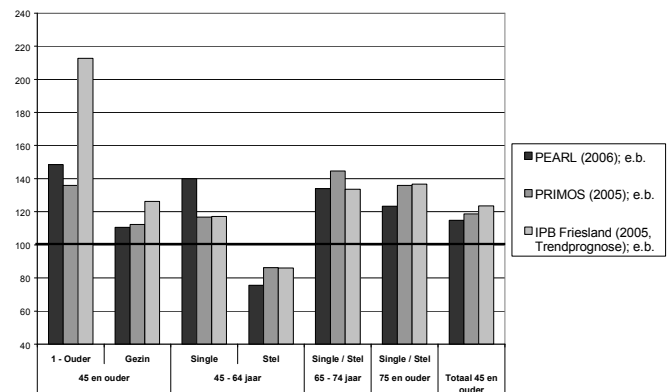
Regio IJsselmeerkust: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

De eensgezindheid over de ontwikkeling van de woningbehoefte als geheel laat onverlet dat er met betrekking tot de leeftijdsopbouw aanzienlijke verschillen van inzicht bestaan. IPB Friesland verwacht relatief gezien het grootste aandeel ouderen, PEARL zit het laagst.

Deelrapport provincie Friesland

Regio IJsselmeerkust: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Regio IJsselmeerkust: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

Ten opzichte van het beeld voor de provincie als geheel zijn met name PEARL en PRIMOS optimistisch over de ontwikkeling bij de jongeren van 15 – 29 jaar. De voorspelling volgens IPB Friesland bevindt zich ook zo'n 10%-punten hoger. De ontwikkelingen voor de groep 45 en ouder zitten dicht bij de ontwikkelingen voor de provincie als geheel. Opvallend is wel de verwachting met betrekking tot de gezinnen van 45 en ouder volgens de IPB Friesland prognose. Zij komen uit op een aandeel van bijna 19% voor het jaar 2020. Het aandeel gezinnen van 15 – 44 jaar is bij deze prognose relatief laag, deze patronen zijn dus waarschijnlijk het gevolg van de algemeen oudere leeftijdsopbouw die voor deze regio voorspeld wordt.

Deelrapport provincie Friesland

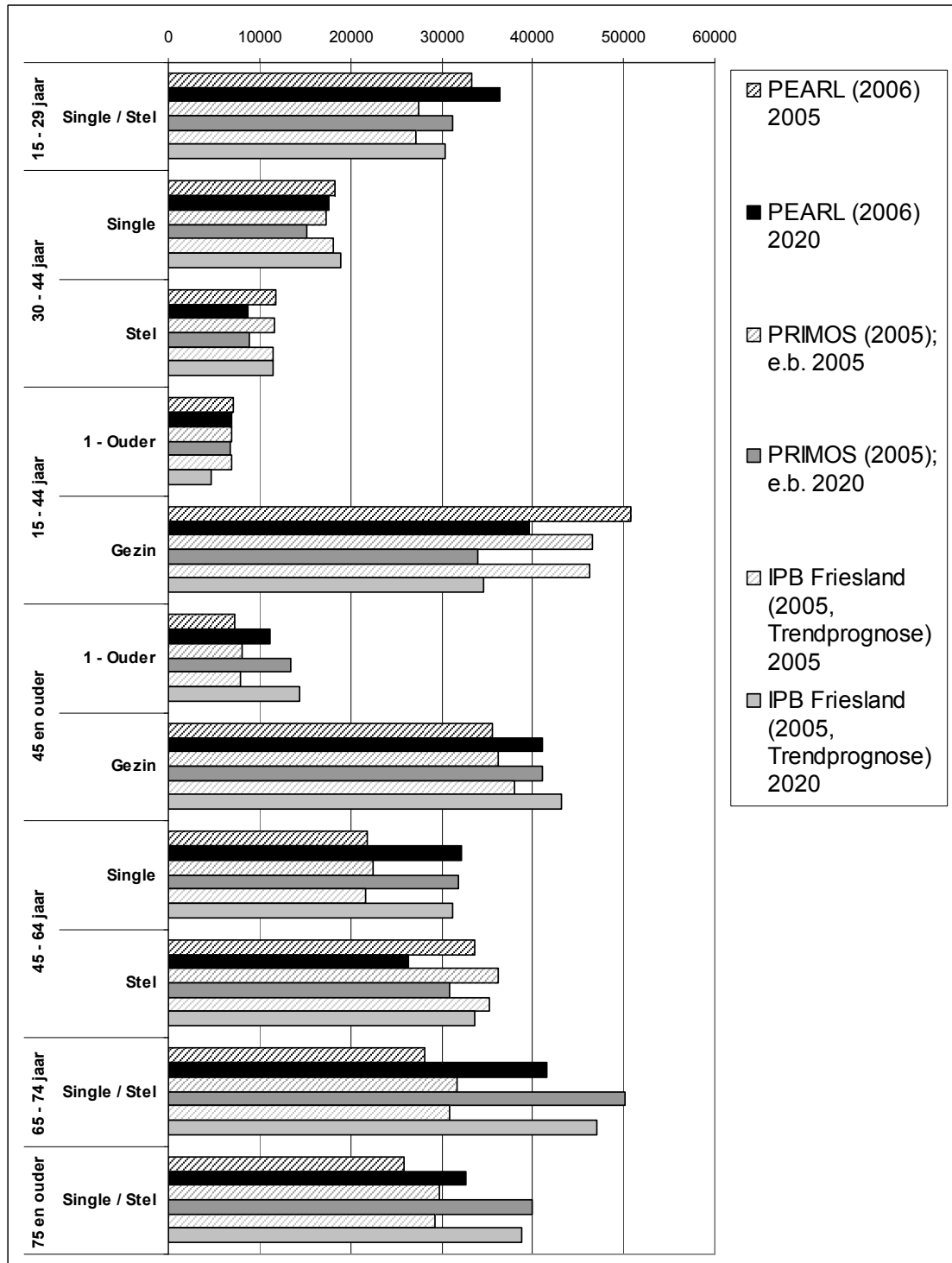
		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	<i>Single / Stel</i>	125,4	10,6	143,0	11,7	143,3	11,6	140,7	11,2
30 - 44 jaar	<i>Single</i>	98,6	5,1	96,5	4,9	99,4	4,9	108,8	5,3
	<i>Stel</i>	75,5	3,2	68,3	2,8	75,4	3,1	89,3	3,6
15 - 44 jaar	<i>1 - Ouder</i>	101,0	1,7	99,7	1,7	97,9	1,6	113,4	1,9
	<i>Gezin</i>	92,7	17,3	84,1	15,2	81,3	14,5	84,3	14,9
	Totaal	99,2	37,9	97,7	36,3	97,5	35,7	101,9	36,9
45 en ouder	<i>1 - Ouder</i>	118,3	2,8	137,3	3,2	148,5	3,4	160,5	3,7
	<i>Gezin</i>	106,6	15,3	111,2	15,5	110,7	15,2	100,7	13,6
45 - 64 jaar	<i>Single</i>	118,4	9,2	131,0	9,9	140,0	10,4	137,6	10,1
	<i>Stel</i>	94,1	12,4	82,3	10,5	75,5	9,5	69,2	8,6
65 - 74 jaar	<i>Single / Stel</i>	110,3	13,0	127,4	14,6	134,0	15,1	131,7	14,7
75 en ouder	<i>Single / Stel</i>	102,4	9,4	112,3	10,0	123,3	10,8	143,6	12,4
	Totaal	105,9	62,1	111,8	63,7	114,8	64,3	113,9	63,1
Totaal	2005 = 100	103,3	100,0	106,2	100,0	108,0	100,0	109,1	100,0
	Aantal x 1000	17,6		18,1		18,4		18,6	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	<i>Single / Stel</i>	125,3	7,7	148,2	8,8	159,0	9,1		
30 - 44 jaar	<i>Single</i>	85,0	4,0	78,2	3,5	79,2	3,5		
	<i>Stel</i>	79,2	3,4	72,3	3,0	82,4	3,3		
15 - 44 jaar	<i>1 - Ouder</i>	97,6	1,7	88,5	1,5	83,0	1,4		
	<i>Gezin</i>	90,8	15,6	82,3	13,7	78,9	12,7		
	Totaal	95,1	32,4	92,7	30,5	94,0	29,9		
45 en ouder	<i>1 - Ouder</i>	119,1	3,4	130,4	3,6	135,8	3,6		
	<i>Gezin</i>	106,5	15,8	113,4	16,2	112,2	15,5		
45 - 64 jaar	<i>Single</i>	103,8	7,9	110,5	8,1	116,8	8,3		
	<i>Stel</i>	100,4	14,4	90,6	12,5	86,3	11,5		
65 - 74 jaar	<i>Single / Stel</i>	112,6	15,0	133,2	17,1	144,7	17,9		
75 en ouder	<i>Single / Stel</i>	105,7	11,1	118,4	12,0	135,9	13,3		
	Totaal	106,5	67,6	113,7	69,5	118,7	70,1		
Totaal	2005 = 100	102,5	100,0	106,3	100,0	110,1	100,0		
	Aantal x 1000	17,3		18,0		18,6			
IPB Friesland (2005, Trendprognose); e.b.									
15 - 29 jaar	<i>Single / Stel</i>	110,9	6,6	116,5	6,7	118,1	6,6	119,7	6,5
30 - 44 jaar	<i>Single</i>	99,8	5,0	109,3	5,3	111,4	5,2	117,9	5,4
	<i>Stel</i>	91,3	3,6	88,1	3,4	93,4	3,5	97,1	3,6
15 - 44 jaar	<i>1 - Ouder</i>	95,4	1,7	80,2	1,4	69,2	1,2	74,6	1,2
	<i>Gezin</i>	86,2	14,5	70,2	11,5	63,3	10,1	64,6	10,0
	Totaal	93,6	31,4	86,8	28,3	84,0	26,6	86,6	26,8
45 en ouder	<i>1 - Ouder</i>	140,7	3,8	183,8	4,8	212,8	5,4	207,5	5,1
	<i>Gezin</i>	113,0	17,7	124,7	18,9	126,2	18,7	113,6	16,4
45 - 64 jaar	<i>Single</i>	107,6	8,1	106,0	7,8	117,2	8,4	131,1	9,1
	<i>Stel</i>	94,3	12,6	88,2	11,4	86,0	10,8	80,6	9,9
65 - 74 jaar	<i>Single / Stel</i>	114,2	15,0	129,7	16,5	133,7	16,6	137,9	16,7
75 en ouder	<i>Single / Stel</i>	108,8	11,4	121,4	12,3	136,7	13,5	166,9	16,0
	Totaal	109,1	68,6	117,7	71,7	123,6	73,4	126,7	73,2
Totaal	2005 = 100	103,7	100,0	107,0	100,0	109,8	100,0	112,7	100,0
	Aantal x 1000	17,6		18,1		18,6		19,1	

Regio IJsselmeerkust: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

Deelrapport provincie Friesland

Bijlage 1: Huishoudenontwikkeling naar profiel, provincie Friesland totaal

In het hoofdrapport is toegelicht hoe de kwantitatieve woningbehoefte is afgeleid van de diverse huishoudenprognoses. Voor de volledigheid geven we in de onderstaande figuur de verwachte ontwikkeling ten aanzien van de huishoudens, naar profiel, voor de jaren 2005 en 2020.

Provincie Friesland: Huishoudenprognose, naar profielen, 2005 – 2020

Deelrapport provincie Friesland

Bijlage 2: Waarneming 2005

Indexcijfers en procentuele groei hebben in dit rapport, tenzij anders vermeld, betrekking op de periode 2005 – 2020. In de onderstaande tabellen geven we de waarden (bevolking en kwantitatieve woningbehoefte) over het jaar 2005 voor de diverse regio's en kerngemeenten, en de provincie als geheel. Onderstaande waarden zijn gebaseerd op cijfers van het CBS (2006). Groeicijfers binnen de diverse prognoses zijn uitgedrukt in procenten van de waarde over 2005, zoals dat door de desbetreffende prognose wordt aangeleverd. Deze wijken soms beperkt af van de CBS cijfers over dat jaar. Dit kan tot kleine verschillen in de uitkomsten leiden.

	Friesland Totaal	Regio's						IJssel- meerkust
		Eilanden	Stadsregio	Noordoost	Noordwest	A7 - Zone	Zuidrand	
0 - 14 jaar	121592	1828	32060	16992	11064	39217	12150	8281
15 - 64 jaar	425739	6974	121193	56678	37659	132774	43173	27288
65 en ouder	95646	1579	25089	12371	8143	31060	10532	6872
Totaal	642977	10381	178342	86041	56866	203051	65855	42441

	Kerngemeenten				
	Harlingen	Leeuwarden	Heerenveen	Smallingerland	Sneek
0 - 14 jaar	2927	14564	7633	10426	6276
15 - 64 jaar	10636	63934	27895	35610	21462
65 en ouder	2396	13251	7274	8396	5172
Totaal	15959	91749	42802	54432	32910

Provincie Friesland: bevolking, 2005, naar regio's en kerngemeenten, CBS (2006), in personen.

		Friesland Totaal	Regio's						IJssel- meerkust
			Eilanden	Stadsregio	Noordoost	Noordwest	A7 - Zone	Zuidrand	
15 - 29 jaar	Single / Stel	25,0	0,6	11,4	2,2	1,7	6,2	1,8	1,0
30 - 44 jaar	Single	17,0	0,3	6,1	1,7	1,6	5,0	1,4	0,9
	Stel	10,6	0,2	3,1	1,3	0,8	3,4	1,2	0,7
15 - 44 jaar	1 - Ouder	7,0	0,1	2,4	0,7	0,7	2,2	0,6	0,3
	Gezin	45,3	0,7	11,8	6,5	4,0	14,7	4,6	3,0
45 en ouder	1 - Ouder	7,6	0,1	2,1	1,1	0,7	2,4	0,8	0,5
	Gezin	38,8	0,6	9,9	5,8	3,5	12,1	4,1	2,7
45 - 64 jaar	Single	20,6	0,4	6,5	2,2	1,9	6,4	1,9	1,3
	Stel	35,4	0,6	9,6	4,3	3,3	11,3	4,0	2,4
65 - 74 jaar	Single / Stel	31,2	0,5	8,1	4,1	2,6	10,2	3,3	2,3
75 en ouder	Single / Stel	27,1	0,4	7,8	3,1	2,2	8,8	3,0	1,8
Totaal		265,8	4,6	78,8	33,0	23,1	82,6	26,8	16,9

		Kerngemeenten				
		Leeuwarden	Harlingen	Heerenveen	Smallingerland	Sneek
15 - 29 jaar	Single / Stel	9,6	0,5	1,6	1,8	1,2
30 - 44 jaar	Single	4,4	0,5	1,2	1,4	1,0
	Stel	1,7	0,2	0,8	0,8	0,6
15 - 44 jaar	1 - Ouder	1,7	0,3	0,5	0,7	0,5
	Gezin	5,2	1,1	2,9	4,0	2,3
45 en ouder	1 - Ouder	1,2	0,2	0,6	0,7	0,4
	Gezin	4,0	0,9	2,4	3,0	1,7
45 - 64 jaar	Single	4,3	0,6	1,4	1,9	1,2
	Stel	4,3	1,0	2,4	3,0	1,7
65 - 74 jaar	Single / Stel	4,2	0,8	2,2	2,8	1,8
75 en ouder	Single / Stel	4,5	0,6	2,3	2,3	1,4
Totaal		45,2	6,7	18,4	22,4	13,9

Provincie Friesland: kwantitatieve woningbehoefte over 2005, naar profielen, regio's en kerngemeenten, CBS (2006), eigen bewerking, aantallen x 1000.

